

Briuselis, 2017 m. rugsėjo 19 d.
(OR. en)

12051/17

Tarpinstitucinė byla:
2016/0030 (COD)

CODEC 1364
ENER 355
IA 134
PE 59

INFORMACINIS PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO dėl dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 994/2010 – Pirmojo svarstymo Europos Parlamente rezultatai (2017 m. rugsėjo 11–14 d., Strasbūras)

I. ĮVADAS

Vadovaujantis SESV 294 straipsnio nuostatomis ir Bendra deklaracija dėl praktinių bendro sprendimo procedūros taisyklių ¹, įvyko keli neoficialūs Tarybos, Europos Parlamento ir Komisijos atstovų pasitarimai siekiant dėl šio dokumento susitarti per pirmąjį svarstymą, tokiu būdu išvengiant antrojo svarstymo ir taikinimo procedūros.

Atsižvelgiant į tai, pranešėjas Jerzy BUZEK (PPE, PL) Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto vardu pateikė vieną pasiūlymo dėl reglamento kompromisinį pakeitimą (179 pakeitimas). Dėl šio pakeitimo buvo susitarta pirmiau minėtų neoficialių pasitarimų metu. Šis komitetas taip pat pateikė vieną pakeitimą (178 pakeitimas) dėl Komisijos pareiškimo, kuris bus pridėtas prie Parlamento teisėkūros rezoliucijos.

¹ OL C 145, 2007 6 30, p. 5.

II. BALSAVIMAS

Balsuojant 2017 m. rugsėjo 12 d. plenariniame posėdyje buvo priimtas pasiūlymo dėl reglamento kompromisinis pakeitimas (179 pakeitimas) ir 178 pakeitimas dėl pareiškimo, kuris bus pridėtas prie Parlamento teisėkūros rezoliucijos ². Taip iš dalies pakeistas Komisijos pasiūlymas yra Parlamento per pirmąjį svarstymą priimta pozicija, kuri pateikiama šio pranešimo priede išdėstytoje jo teisėkūros rezoliucijoje ³.

Parlamento pozicija atspindi tai, dėl ko anksčiau susitarė institucijos. Todėl Taryba turėtų galėti patvirtinti Parlamento poziciją.

Tada aktas būtų priimtas ta redakcija, kuri atitinka Parlamento poziciją.

² Žr. šio dokumento 192 puslapį.

³ Teisėkūros rezoliucijoje išdėstytoje Parlamento pozicijos redakcijoje pažymėti Komisijos pasiūlyme padaryti pakeitimai. Į Komisijos tekstą įrašytas naujas tekstas pažymėtas *paryškintuoju kursyvu*. Išbrauktas tekstas pažymėtas simboliu „■“.

Dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonės *I**

2017 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 994/2010 (COM(2016)0052 – C8-0035/2016 – 2016/0030(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2016)0052),
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir 194 straipsnį, pagal kuriuos Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C8-0035/2016),
- atsižvelgdamas į Teisės reikalų komiteto nuomonę dėl pasiūlyto teisinio pagrindo,
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį ir į 194 straipsnio 2 dalį,
- atsižvelgdamas į Austrijos Bundesrato ir Bulgarijos parlamento pagal Protokolą Nr. 2 dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo pateiktas pagrįstas nuomones, kuriose tvirtinama, kad teisėkūros procedūra priimamo akto projektas neatitinka subsidiarumo principo,
- atsižvelgdamas į 2016 m. rugsėjo 22 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁴,
- pasikonsultavęs su Regionų komitetu,
- atsižvelgdamas į preliminarų susitarimą, kurį atsakingas komitetas patvirtino pagal Darbo tvarkos taisyklių 69f straipsnio 4 dalį, ir į 2017 m. gegužės 10 d. laišku Tarybos atstovo priimtą įsipareigojimą pritarti Parlamento pozicijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 59 ir 39 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto pranešimą ir į Užsienio reikalų komiteto bei Regioninės plėtros komiteto nuomones (A8-0310/2016),

⁴ OL C 487, 2016 12 28, p. 70.

1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
2. atsižvelgia į Komisijos pareiškimą, pridėtą prieš šios rezoliucijos;
3. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji savo pasiūlymą pakeičia nauju tekstu, jį keičia iš esmės arba ketina jį keisti iš esmės;
4. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

Europos Parlamento pozicija, priimta 2017 m. rugsėjo 12 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/... dėl dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 994/2010

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 194 *straipsnio 2 dalį*,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁵,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros⁶,

⁵ OL C 487, 2016 12 28, p. 70.

⁶ *2017 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento pozicija.*

kadangi:

- (1) gamtinės dujos (toliau – dujos) tebėra vienas pagrindinių Sąjungos energijos tiekimo komponentų. Didelė šių dujų dalis importuojama į Sąjungą iš trečiųjų valstybių;
- (2) didelis dujų tiekimo sutrikimas gali daryti poveikį visoms valstybėms narėms, Sąjungai ir 2005 m. spalio 25 d. Atėnuose pasirašytos Energijos bendrijos sutarties susitariančiosioms šalims. Jis taip pat gali smarkiai pakenkti Sąjungos ekonomikai ir turėti didelių socialinių padarinių, *ypač* pažeidžiamoms vartotojų grupėms;
- (3) šiuo reglamentu siekiama užtikrinti, kad esant sunkioms klimato sąlygoms arba dujų tiekimo sutrikimų atveju būtų imamasi visų būtinų priemonių nepertraukiamam dujų tiekimui, visų pirma saugomiems vartotojams, visoje Sąjungoje užtikrinti. Tų tikslų turėtų būti siekiama ekonomiškai efektyviausiomis priemonėmis ir neiškreipiant *dujų* rinkų;

- (4) *Sąjungos teisės aktai, visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/72/EB⁷, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/73/EB⁸, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 713/2009⁹, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 714/2009¹⁰, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 715/2009¹¹, ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 994/2010¹²* , jau padarė didelę teigiamą įtaką dujų tiekimo saugumo *Sąjungoje* atžvilgiu, kalbant tiek apie pasirengimą tiekimo sutrikimams, tiek apie gebėjimą švelninti jų padarinius. Dabar valstybės narės yra geriau pasirengusios įveikti tiekimo krizę, nes jos turi parengti prevencinių veiksmų planus ir ekstremalių situacijų valdymo planus ir jos dabar yra geriau apsaugotos, nes turi vykdyti įvairias pareigas dėl infrastruktūros pajėgumų ir dujų tiekimo. Tačiau 2014 m. spalio mėn. *Komisijos* ataskaitoje dėl Reglamento (ES) Nr. 994/2010 įgyvendinimo akcentuotos tos sritys, kurių atžvilgiu patobulinus tą reglamentą galėtų būti dar labiau sustiprintas *dujų* tiekimo *saugumas* Sąjungoje;
- (5) *2014 m. spalio 16 d.* Komisijos komunikate dėl Europos dujų sistemos atsparumo trumpuoju laikotarpiu išnagrinėti dalinio arba visiško dujų tiekimo iš Rusijos sutrikimo padariniai ir padaryta išvada, kad didelio sutrikimo atveju vien nacionalinės priemonės nėra itin veiksmingos dėl jų taikymo srities, kuri iš esmės yra ribota. Testavimas nepalankiausiomis sąlygomis parodė, kaip taikant aktyvesniu valstybių narių bendradarbiavimu grindžiamą metodą būtų galima smarkiai sumažinti labai didelių tiekimo sutrikimų padarinius pažeidžiamiausiose valstybėse narėse;

⁷ *2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/72/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinanti Direktyvą 2003/54/EB (OL L 211, 2009 8 14, p. 55).*

⁸ *2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinanti Direktyvą 2003/55/EB (OL L 211, 2009 8 14, p. 94).*

⁹ *2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 713/2009 įsteigiantis Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūrą (OL L 211, 2009 8 14, p. 1).*

¹⁰ *2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 714/2009 dėl prieigos prie tarpvalstybinių elektros energijos mainų tinklo sąlygų, panaikinantis Reglamentą (EB) Nr. 1228/2003 (OL L 211, 2009 8 14, p. 15).*

¹¹ *2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 715/2009 dėl teisės naudotis gamtinių dujų perdavimo tinklais sąlygų, panaikinantis Reglamentą (EB) Nr. 1775/2005 (OL L 211, 2009 8 14, p. 36).*

¹² *2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 994/2010 dėl dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių, kuriuo panaikinama Tarybos direktyva 2004/67/EB (OL L 295, 2010 11 12, p. 1).*

- (6) ***kaip nustatyta 2015 m. vasario 25 d. Komisijos komunikate dėl atsparios energetikos sąjungos ir perspektyvios klimato kaitos politikos pagrindų strategijos, energetinis saugumas yra vienas iš energetikos sąjungos strategijos tikslų; joje taip pat pabrėžtas prioriteto energijos vartojimo efektyvumui principas ir poreikis visapusiškai įgyvendinti galiojančius Sąjungos energetikos teisės aktus. Komunikate pabrėžta, kad energetikos sąjunga grindžiama solidarumu, įtvirtintu Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 194 straipsnyje, ir pasitikėjimu, kurie yra būtinos energetinio saugumo sąlygos. Šiuo reglamentu siekiama didinti solidarumą ir pasitikėjimą tarp valstybių narių ir priimti tam reikalingas priemones. Vertindama valstybių narių priimtus prevencinių veiksmų planus ir ekstremalių situacijų valdymo planus, Komisija taip pat turėtų turėti galimybę atkreipti valstybių narių dėmesį į energetikos sąjungos tikslus;***
- (7) sklandžiai veikianti dujų vidaus rinka yra geriausia dujų tiekimo saugumo visoje Sąjungoje garantija, padėsianti sumažinti žalingų dujų tiekimo sutrikimo padarinių riziką kiekvienoje valstybėje narėje. Kai valstybės narės dujų tiekimo saugumui kyla grėsmė, atsiranda rizika, kad tos valstybės narės vienašališkai parengtos priemonės gali sutrikdyti tinkamą dujų vidaus rinkos veikimą ir dujų tiekimą kitų valstybių narių vartotojams. Siekiant užtikrinti, kad dujų vidaus rinka veiktų net ir esant nepakankamam tiekimui, turi būti numatyti solidaraus ir koordinuoto reagavimo į tiekimo krizes veiksmai, apimantys tiek prevencinius veiksmus, tiek reagavimą į faktinius dujų tiekimo sutrikimus;

- (8) *sukurti iš tikrųjų tarpusavyje sujungtą vidaus energijos rinką, kuri turėtų daug įleidimo taškų ir kurioje būtų galimi srautai priešinga kryptimi, įmanoma tik visapusiškai sujungus jos dujų tinklus, įrengus suskystintų gamtinių dujų (toliau – SGD) paskirstymo centrus Sąjungos pietiniuose ir rytiniuose regionuose, užbaigus šiaurės–pietų ir pietinį dujų koridorius ir toliau plėtojant vidaus gavybą. Todėl būtina sparčiau plėtoti jungiamuosius vamzdynus ir projektus, kuriais siekiama įvairinti tiekimo šaltinius ir kurie jau buvo nurodyti energetinio saugumo strategijoje;*
- (9) veiksmingesnių ir pigesnių priemonių, įgyvendinamų per regioninį bendradarbiavimą, potencialas kol kas dar nepakankamai išnaudotas. Reikia geriau koordinuoti ne tik nacionalinius padarinių švelninimo veiksmus susidarius ekstremaliajai situacijai, bet ir nacionalines prevencines priemones, kaip antai nacionalinio lygmens SGD laikymą ar su jomis susijusią politiką, kurios gali būti strategiškai svarbios tam tikruose **Sąjungos** regionuose;
- (10) laikantis solidarumo principo regioninis bendradarbiavimas, kuriame dalyvautų tiek valdžios institucijos, tiek gamtinių dujų įmonės, turėtų būti pagrindinis šio reglamento principas, siekiant **sumažinti nustatytą** riziką, optimizuoti suderintų priemonių naudą ir įgyvendinti Sąjungos vartotojams ekonomiškai efektyviausias priemones. **Regioninis bendradarbiavimas turėtų būti laipsniškai papildytas tvirtesne Sąjungos perspektyva, suteikiančia galimybę pasinaudoti visomis visoje dujų vidaus rinkoje esančiomis dujų tiekimo galimybėmis ir priemonėmis. Tiekimo ekstremaliųjų situacijų atvejais koridorių vertinimas Sąjungos lygmeniu turėtų būti integruotas į regioninį bendradarbiavimą;**

- (11) *rizikos vertinimu grindžiamas* metodas, taikomas *tiekimo saugumui įvertinti* ir prevencinėms bei padarinių švelninimo priemonėms *nustatyti*, sudaro galimybę koordinuoti pastangas *ir duoda* didelės naudos užtikrinant priemonių veiksmingumą ir optimizuojant išteklius. Tai visų pirma pasakytina apie priemones, kuriomis siekiama užtikrinti nepertraukiamą tiekimą saugomiems vartotojams labai sudėtingomis sąlygomis, ir apie ekstremaliųjų situacijų padarinių švelninimo priemones. Tarpusavyje susijusios rizikos vertinimas *kartu rizikos grupėse*, kuris yra ir išsamesnis, ir tikslesnis, padės užtikrinti, kad valstybės narės būtų geriau pasirengusios bet kokioms krizėms. Be to, suderintas ir iš anksto sutartas tiekimo saugumo užtikrinimo metodas ekstremaliosiose situacijose padeda užtikrinti nuoseklius reagavimo veiksmus ir sumažinti neigiamų padarinių, kurių kaimyninėse valstybėse narėse gali turėti išimtinai nacionalinio lygmens priemonės, išplitimo riziką;
- (12) *siekiant taikyti rizikos vertinimu grindžiamą metodą rizikos grupės turėtų būti nustatomos pagal didelio masto tarpvalstybinę riziką dujų tiekimo saugumui į Sąjungą. Tokia rizika buvo nurodyta 2014 m. spalio 16 d. Komisijos komunikate dėl Europos dujų sistemos atsparumo trumpuoju laikotarpiu ir vertinime, įtrauktame į naujausią dešimties metų tinklo plėtros planą, kurį parengė Europos dujų perdavimo sistemos operatorių tinklas (toliau – ENTSO-G). Kad būtų sudarytos sąlygos atlikti tikslesnį ir tikslingesnį vertinimą šio reglamento tikslais, rizikos grupės turėtų būti sudaromos pagal pagrindinius dujų tiekimo šaltinius ir maršrutus;*

- (13) *bendriems ir nacionaliniams rizikos vertinimams pagrįsti **ENTSO-G**, konsultuodamasis su Dujų koordinavimo grupe (toliau – DKG) ir Europos elektros energijos perdavimo sistemos operatorių tinklu (toliau – ENTSO-E), turėtų atlikti visos Sąjungos mastu dujų tiekimo ir infrastruktūros sutrikimo scenarijų imitavimo bandymą. **Toks imitavimo bandymas turėtų būti kartojamas bent kartą per dvejus metus. Kaip priemonę regioniniam bendradarbiavimui stiprinti teikiant informaciją apie dujų srautus, taip pat teikiant technines ir operacinio pobūdžio ekspertines žinias, atliekant imitacinius bandymus reikėtų įtraukti ENTSO-G įsteigtą ir iš nuolatinių ekspertų grupių sudarytą Dujų regioninio koordinavimo tinklą (toliau – RCSG). ENTSO-G turėtų užtikrinti tinkamą skaidrumo lygį ir galimybę naudotis jo scenarijuose taikomomis modeliavimo prielaidomis;***
- (14) *Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai atnaujinti rizikos grupių sudėtį deleguotuoju aktu, remiantis pokyčiais, susijusiais su didelio masto tarpvalstybine rizika dujų tiekimo Sąjungoje saugumui ir jos poveikiu valstybėms narėms, atsižvelgiant į bandymo visos Sąjungos mastu rezultatus ir diskusijas DKG;*

- (15) kad regioninis bendradarbiavimas būtų įmanomas, valstybės narės kiekvienoje ***rizikos grupėje*** turėtų susitarti dėl bendradarbiavimo mechanizmo. Toks mechanizmas turėtų būti sukurtas pakankamai laiku, kad būtų galima atlikti ***bendrą*** rizikos vertinimą ir ***diskutuoti bei susitarti dėl tinkamų ir veiksmingų tarpvalstybinių priemonių, kurioms reikės kiekvienos atitinkamos valstybės narės pritarimo ir kurios, pasikonsultavus su Komisija, būtų įtrauktos į prevencinių veiksmų planų ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planų regioninius skyrius***. Valstybės narės gali pačios susitarti, koks bendradarbiavimo mechanizmas geriausiai tinka atitinkamai ***rizikos grupei***. Komisija turėtų turėti galimybę visame procese atlikti tarpininkavimo funkciją ir skleisti tokius geriausios regioninio bendradarbiavimo organizavimo praktikos pavyzdžius kaip antai rotacijos būdu ***rizikos grupėse*** atliekama koordinavimo funkcija rengiant įvairius dokumentus ar steigiant specialias įstaigas. Jei susitarimo dėl bendradarbiavimo mechanizmo nepasiekama, Komisija turėtų pasiūlyti atitinkamai ***rizikos grupei*** tinkamą bendradarbiavimo mechanizmą;

- (16) atlikdamos **bendrą** rizikos vertinimą **■** kompetentingos institucijos turėtų įvertinti visus atitinkamos rizikos veiksnius, dėl kurių kiltų **didelio masto tarpvalstybinė rizika, kuriai spręsti buvo sukurta rizikos grupė, įskaitant dujų tiekimo iš vieno didžiausio tiekėjo sutrikimą. Tie rizikos veiksniai turėtų būti sprendžiami tinkamomis tarpvalstybinėmis priemonėmis, dėl kurių susitarė atitinkamų valstybių narių kompetentingos institucijos. Tarpvalstybinės priemonės turėtų būti įtraukiamos į regioninius prevencinių veiksmų planų ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planų skyrius. Be to, kompetentingos institucijos turėtų atlikti visapusišką nacionalinį rizikos vertinimą ir įvertinti gamtinę, technologinę, komercinę, finansinę, socialinę, politinę, su rinka susijusią ir kitokią aktualią riziką. Visų rūšių rizika turėtų būti mažinama efektyviomis, proporcingomis ir nediskriminacinėmis priemonėmis, kurios turi būti išdėstytos prevencinių veiksmų planuose ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planuose. Bendrų ir nacionalinių rizikos vertinimų rezultatai taip pat turėtų būti panaudoti atliekant **Europos Parlamento ir Tarybos** sprendimo Nr. 1313/2013/ES¹³ 6 straipsnyje numatytus visų rūšių pavojų rizikos vertinimus ir į juos turėtų būti visapusiškai atsižvelgiama atliekant nacionalinius rizikos vertinimus;**

¹³ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1313/2013/ES dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo (OL L 347, 2013 12 20, p. 924).

- (17) siekdamas užtikrinti kuo didesnį pasirengimą, kad būtų išvengta dujų tiekimo sutrikimo, o jam vis dėlto įvykus – kad būtų galima sušvelninti jo padarinius, atitinkamos ***rizikos grupės*** kompetentingos institucijos, ***pasikonsultavusios su suinteresuotaisiais subjektais***, turėtų patvirtinti prevencinių veiksmų planus ir ekstremaliųjų situacijų valdymo ***planus, į kuriuos būtų įtraukti regioniniai skyriai***. Jie turėtų būti parengti taip, kad jais mažinant nacionalinio lygmens riziką būtų visapusiškai išnaudotos regioninio bendradarbiavimo teikiamos galimybės. Planai turėtų būti techninio ir operacinio pobūdžio, o jų tikslas – padėti užkirsti kelią ekstremaliųjų situacijų susidarymui ar plitimui ar švelninti jų padarinius. Planuose turėtų būti atsižvelgiama į elektros energijos sistemų saugumą ir jie turėtų būti suderinti su energetikos sąjungos strateginio planavimo ir ataskaitų teikimo priemonėmis;
- (18) tvirtindamos ir įgyvendindamos prevencinių veiksmų planus ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planus kompetentingos institucijos turėtų visuomet atsižvelgti į dujų sistemos saugų veikimą regioniniu ir nacionaliniu lygmenimis. Tuose planuose jos turėtų numatyti ir apibrėžti techninius tinklo veikimo apribojimus, įskaitant technines ir saugos priežastis srautams sumažinti susidarius ekstremaliajai situacijai;

- (19) *Komisija turėtų įvertinti prevencinių veiksmų planus ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planus, deramai atsižvelgdama į DKG pareikštas nuomones, ir rekomenduoti juos peržiūrėti, ypač jei planais nėra veiksmingai šalinama rizika, nustatyta atliekant rizikos vertinimą, jei jais iškraipoma konkurencija ar trikdomas energijos vidaus rinkos veikimas, jei jie kelia pavojų kitų valstybių narių dujų tiekimo saugumui arba jei jie neatitinka šio reglamento ar kitų Sąjungos teisės aktų nuostatų. Valstybės narės kompetentinga institucija turėtų atsižvelgti į Komisijos rekomendacijas. Tais atvejais, kai, kompetentingai institucijai nustačius savo galutinę poziciją, Komisija padaro išvadą, kad atitinkama priemonė kels pavojų kitos valstybės narės arba Sąjungos dujų tiekimo saugumui, Komisija turėtų tęsti dialogą su atitinkama valstybe nare, kad ji sutiktų iš dalies pakeisti arba atšaukti tą priemonę;*
- (20) prevencinių veiksmų planai ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planai turėtų būti reguliariai atnaujinami ir skelbiami. Siekdamos užtikrinti, kad ekstremaliųjų situacijų valdymo planai visuomet būtų atnaujinti ir veiksmingi, valstybės narės tarp planų atnaujinimų turėtų atlikti bent vieną bandymą imituodamos didelio ir vidutinio poveikio scenarijus ir reagavimo veiksmus tikroju laiku. Bandymų rezultatus kompetentingos institucijos turėtų pristatyti **DKG**;

- (21) siekiant palengvinti rizikos vertinimą ir prevencinių veiksmų planų bei ekstremaliųjų situacijų valdymo planų rengimą ir Komisijos atliekamą jų vertinimą, reikia parengti privalomus išsamius šablonus, apimančius visų rūšių riziką, kuri turi būti įvertinta atliekant rizikos vertinimą, ir visus minėtų planų aspektus;
- (22) siekiant palengvinti valstybių narių ir Komisijos komunikaciją, rizikos vertinimai, prevencinių veiksmų planai, ekstremaliųjų situacijų valdymo planai ir visi kiti šiame reglamente **numatyti** dokumentai ir informacija, kuria keičiamasi, **turėtų** būti teikiami naudojant **saugią standartizuotą** elektroninę pranešimo sistemą;
- (23) kai kurie vartotojai, įskaitant namų ūkius ir pagrindinių socialinių paslaugų teikėjus, yra ypač pažeidžiami ir juos gali reikėti ■ apsaugoti **nuo neigiamų dujų tiekimo sutrikimo padarinių**. Tokių saugomų vartotojų apibrėžtis neturėtų prieštarauti Sąjungos solidarumo mechanizmams;

- (24) *tikslinga susiaurinti vartotojų, saugomų pagal solidarumo mechanizmą, apibrėžtį. Tai būtina dėl valstybių narių pareigos esant kritinėms aplinkybėms iš solidarumo vykdyti tiekimą tenkinant esminius poreikius. Todėl solidariai saugomų vartotojų apibrėžtis turėtų apimti tik namų ūkius, tačiau turėtų būti palikta galimybė, esant tam tikroms aplinkybėms, įtraukti tam tikrus pagrindinių socialinių paslaugų teikėjus ir centralizuoto šilumos tiekimo įrenginius. Todėl valstybės narės gali, remdamosi tuo pagrindu, sveikatos priežiūros, pagrindinės socialinės rūpybos, skubiosios pagalbos ir saugumo paslaugų teikėjus laikyti solidariai saugomais vartotojais, įskaitant atvejus, kai tas paslaugas teikia viešojo administravimo įstaigos;*

- (25) atsakomybe už dujų tiekimo saugumą savo atitinkamos kompetencijos ribose turėtų dalytis gamtinių dujų įmonės, valstybės narės, veikdamos per savo kompetentingas institucijas, ir Komisija. Tokia bendra atsakomybė reikalauja labai glaudaus tų šalių tarpusavio bendradarbiavimo. Vis dėlto vartotojai, dujas naudojantys elektros gamybos ar pramonės tikslais, taip pat gali atlikti svarbų vaidmenį užtikrinant dujų tiekimo saugumą, nes jie gali reaguoti į krizę imdamiesi poreikio valdymo priemonių (kaip antai, sudaryti pertraukiamųjų pajėgumų sutartis arba keisti kuro rūšį), kurios daro tiesioginį poveikį tiekimo ir poreikio pusiausvyrai. ***Be to, gali būti pripažįstama, kad tam tikrais atvejais būtina užtikrinti dujų tiekimo tam tikriems vartotojams, dujas naudojantiems elektros gamybos tikslais, saugumą. Ekstremaliosios situacijos atveju valstybė narė turėtų turėti galimybę tam tikromis sąlygomis teikti prioritetą tokiems vartotojams net dujų tiekimo saugomiems vartotojams atžvilgiu. Išimtinėmis aplinkybėmis dujų tiekimas kai kuriems tokiems vartotojams, kuriems ekstremaliosios situacijos atveju saugomų vartotojų atžvilgiu suteiktas prioritetas, gali būti tęsiamas ir iš solidarumo tiekiančiojoje valstybėje narėje, kad būtų išvengta didelio elektros ar dujų sistemos veikimo sutrikdymo toje valstybėje narėje. Tokia speciali priemonė turėtų būti taikoma nedarant poveikio Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai 2005/89/EB¹⁴;***

¹⁴ 2006 m. sausio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/89/EB dėl priemonių siekiant užtikrinti elektros energijos tiekimo saugumą ir investicijas į infrastruktūrą (OL L 33, 2006 2 4, p. 22).

- (26) kompetentingos institucijos, atlikdamos šiame reglamente nurodytas užduotis, turėtų glaudžiai bendradarbiauti su kitomis atitinkamomis nacionalinėmis institucijomis, visų pirma nacionalinėmis reguliavimo institucijomis;
- (27) taikant infrastruktūros standartą valstybės narės įpareigojamos palaikyti būtiniausią infrastruktūros lygį, kad sutrikus vienai didžiausiai dujų infrastruktūrai būtų užtikrintas tam tikras sistemos rezervas. *Remiantis* N-1 formule *atliekama* analizė yra vien pajėgumais grindžiamas metodas; todėl taikant N-1 formulę gautus rezultatus turėtų papildyti ir dujų srautus apimanti išsami analizė;

- (28) Reglamente (ES) Nr. 994/2010 reikalaujama, kad perdavimo sistemos operatoriai užtikrintų nuolatinius *fizinius* dvikrypčio transportavimo pajėgumus visuose tarpvalstybiniuose jungiamuosiuose vamzdynuose, nebent buvo suteikta tos pareigos taikymo išimtis. Juo siekiama užtikrinti, kad planuojant naują jungiamąjį vamzdyną visuomet būtų atsižvelgiama į nuolatinių dvikrypčio transportavimo pajėgumų galimą naudą. Tačiau dvikrypčio transportavimo pajėgumai gali būti naudojami dujoms tiekti tiek kaimyninei valstybei narei, tiek kitoms dujų tiekimo koridoriaus valstybėms. ■ Nuolatinių *fizinių* dvikrypčio transportavimo pajėgumų užtikrinimo indėlis į *dujų* tiekimo saugumą turi būti vertinamas *iš* platesnės perspektyvos, remiantis solidarumo ir tvirtesnio bendradarbiavimo principais. ■ Svarstant, ar užtikrinti dvikrypčio transportavimo pajėgumus, turėtų būti atliekama *išsami* visą transportavimo koridorių apimanti sąnaudų ir naudos analizė. Atitinkamos kompetentingos institucijos turėtų būti įpareigos, remiantis *bendrų* rizikos vertinimų rezultatais, iš naujo išnagrinėti pagal Reglamentą (ES) Nr. 994/2010 leidžiamas taikyti išimtis. *Kaip bendro tikslo turėtų būti siekiama, kad būtų didinami dvikrypčio transportavimo pajėgumai ir kad būsimuose tarpvalstybiniuose projektuose būtų iki minimumo sumažinta vienos krypties pajėgumų;*

- (29) *pajėgumai sujungimo su tam tikra valstybe nare taške gali konkuruoti su pajėgumais išleidimo iš dujų tinklo į dujų saugyklą taškuose. Dėl to gali susiklostyti tokia padėtis, kai dėl užsakytų nuolatinių išleidimo į saugyklą pajėgumų sumažėja techniniai turimi pajėgumai, kurie gali būti paskirstyti sujungimo taške. Siekiant užtikrinti didesnę energetinį saugumą susidarius ekstremaliajai situacijai, šiuo reglamentu turėtų būti numatyta aiški prioriteto taisyklė. Bet kokiems užsakytiems pajėgumams sujungimo taškuose turėtų būti teikiamas prioritetas konkuruojančių pajėgumų išleidimo į saugyklą taške atžvilgiu – taip perdavimo sistemos operatoriui sudaroma galimybė į sujungimo tašką paskirti didžiausius techninius pajėgumus, kad būtų užtikrinti didesni dujų srautai į kaimyninę valstybę narę, paskelbusią ekstremalią situaciją. Dėl to gali susidaryti padėtis, kai dujų įleidimo į saugyklą negalima vykdyti arba galima vykdyti tik įleidžiant mažesnius kiekius, nors nuolatinių pajėgumų užsakymas buvo pateiktas iš anksto. Kad būtų kompensuojami taip atsirandantys finansiniai nuostoliai, šiame reglamente turėtų būti numatyta sąžininga kompensacija, kurią tiesiogiai ir nedelsdami tarpusavyje taikytų paveikti sistemos naudotojai. Atitinkami gretimų perdavimo sistemų operatoriai turėtų bendradarbiauti pagal atitinkamus teisės aktus, kad būtų taikoma ta prioriteto taisyklė;*

- (30) Tarybos direktyvoje 2008/114/EB¹⁵ nustatytas procesas, kuriuo siekiama padidinti nustatytų Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų, įskaitant tam tikrus dujų infrastruktūros objektus, saugumą Sąjungoje. Direktyva 2008/114/EB kartu su šiuo reglamentu padedama kurti visuotinę Sąjungos energetinio saugumo užtikrinimo koncepciją;
- (31) šiame reglamente nustatomi pakankamai suderinti tiekimo saugumo standartai, kurie apima bent 2009 m. sausio mėn. situaciją, kai sutriko dujų tiekimas iš Rusijos. Tuose standartuose atsižvelgiama į valstybių narių skirtumus, pareigaus teikti viešąsias paslaugas ir vartotojų apsaugos priemonės, kaip nurodyta Direktyvos 2009/73/EB 3 straipsnyje. Tiekimo saugumo standartai turėtų būti stabilūs, kad garantuotų būtiną teisinį tikrumą, taip pat būti aiškiai apibrėžti, ir dėl jų gamtinių dujų įmonėms neturėtų būti nustatyta nepagrįsta ir neproporcinga našta. Jais taip pat turėtų būti užtikrinamos vienodos galimybės Sąjungos gamtinių dujų įmonėms tiekti dujas nacionaliniams vartotojams. ***Valstybės narės turėtų nustatyti priemones, kuriomis bus veiksmingai ir proporcingai užtikrinama, kad gamtinių dujų įmonės laikytųsi tokio standarto, įskaitant galimybę nustatyti baudas tiekėjams, kai jos mano, kad tai tikslinga;***

¹⁵ 2008 m. gruodžio 8 d. Tarybos direktyva 2008/114/EB dėl Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų nustatymo ir priskyrimo jiems bei būtinybės gerinti jų apsaugą vertinimo (OL L 345, 2008 12 23, p. 75).

- (32) visų gamtinių dujų įmonių ir kompetentingų institucijų funkcijos ir atsakomybė turėtų būti aiškiai apibrėžtos, kad dujų vidaus rinka tinkamai veiktų, ypač sutrikus tiekimui ir kilus krizėms. Tokios funkcijos ir atsakomybė turėtų būti nustatytos taip, kad būtų užtikrinta, jog būtų laikomasi trijų lygmenų požiūrio, pagal kurį, pirma, veiksmų imasi atitinkamos gamtinių dujų įmonės ir pramonės subjektai, antra, valstybės narės nacionaliniu ar regioniniu lygmeniu, ir trečia – Sąjunga. Šiuo reglamentu gamtinių dujų įmonėms ir vartotojams turėtų būti sudarytos sąlygos sutrikus dujų tiekimui kuo ilgiau naudotis rinkos mechanizmais. Tačiau jame taip pat turėtų būti numatyti mechanizmai, kurie gali būti taikomi tuomet, kai pačios rinkos nebepajėgia tinkamai tvarkytis su dujų tiekimo sutrikimu;
- (33) dujų tiekimo sutrikimo atveju rinkos dalyviams turėtų būti suteikiama pakankamai galimybių į susidariusią padėtį reaguoti taikant rinkos priemones. Jei panaudojamos visos rinkos priemonės ir jų vis tiek nepakanka, valstybės narės ir jų kompetentingos institucijos turėtų imtis priemonių, skirtų dujų tiekimo sutrikimo padariniams pašalinti arba sušvelninti;
- (34) kai valstybės narės planuoja nustatyti ne rinkos priemones, nustatant tokias priemones, turėtų būti aprašomas tokių priemonių ekonominis poveikis. Tokiu būdu užtikrinama, kad vartotojai turėtų reikiamą informaciją apie tokių priemonių išlaidas, ir garantuojamas priemonių skaidrumas, visų pirma dėl jų poveikio dujų kainai;

- (35) *Komisija turėtų turėti įgaliojimus užtikrinti, kad naujos prevencinės ne rinkos priemonės nekeltų pavojaus kitų valstybių narių arba Sąjungos dujų tiekimo saugumui. Atsižvelgiant į tai, kad tokios priemonės gali stipriai pakenkti dujų tiekimo saugumui, būtų tikslinga, kad jos įsigaliotų tik tuomet, kai Komisija jas patvirtina arba kai jos iš dalies pakeičiamos vadovaujantis Komisijos sprendimu;*
- (36) poreikio valdymo priemonės, kaip antai kuro rūšies keitimas arba dujų tiekimo dideliems pramoniniams vartotojams mažinimas ekonomiškai efektyvia tvarka, gali būti vertingos užtikrinant dujų tiekimo saugumą, jei sutrikus dujų tiekimui jas būtų galima greitai pritaikyti ir smarkiai sumažinti dujų poreikį. Daugiau pastangų turėtų būti dedama siekiant skatinti energijos vartojimo efektyvumą, ypač tais atvejais, kai reikia poreikio valdymo priemonių. Turėtų būti atsižvelgiama į siūlomų poreikio ir tiekimo valdymo priemonių poveikį aplinkai ir kiek įmanoma pirmenybė turėtų būti teikiama toms priemonėms, kurios daro mažiausią poveikį aplinkai. Tuo pačiu turėtų būti atsižvelgiama į dujų tiekimo saugumo ir konkurencingumo aspektus;

- (37) būtina užtikrinti, kad veiksmas, kurio numatyta imtis susidarius ekstremaliajai situacijai, būtų prognozuojamas, kad visi rinkos dalyviai turėtų pakankamai galimybių reaguoti į tokias aplinkybes ir joms pasirengti. Todėl kompetentingos institucijos paprastai turėtų veikti laikydamosi savo ekstremaliųjų situacijų valdymo planų. Tinkamai pagrįstomis išimtinėmis aplinkybėmis joms turėtų būti leista imtis nuo tų planų nukrypstančių veiksmų. Taip pat svarbu užtikrinti, kad paskelbimo apie ekstremaliąsias situacijas būdas būtų skaidresnis ir nuspėjamesnis. Tuo atžvilgiu labai svarbi gali būti informacija apie sistemos balansą (bendrą perdavimo tinklo būklę), kurio sistema nustatyta Komisijos reglamente (ES) Nr. 312/2014¹⁶. Ta informacija turėtų būti tikruoju laiku prieinama kompetentingoms institucijoms ir nacionalinėms reguliavimo institucijoms, kai jos nėra kompetentingos institucijos;

¹⁶ 2014 m. kovo 26 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 312/2014, kuriuo nustatomas dujų perdavimo tinklų balansavimo kodeksas (OL L 91, 2014 3 27, p. 15).

(38) kaip paaiškėjo 2014 m. spalio mėn. atlikus *testavimą* nepalankiausiomis sąlygomis, norint užtikrinti dujų tiekimo saugumą Sąjungoje būtina laikytis solidarumo principo. *Taip poveikis pasiskirsto tolygiau ir mažinamas bendras didelio tiekimo sutrikimo poveikis. Solidarumo mechanizmas yra skirtas spręsti ekstremaliąsias situacijas, kai valstybėje narėje kyla rizika dujų tiekimui solidariai saugomiems vartotojams, kuris yra esminis poreikis ir būtinas prioritetas. Solidarumas užtikrina bendradarbiavimą su labiau pažeidžiamomis valstybėmis narėmis. Tuo pačiu metu solidarumas yra krašutinė priemonė, kuri taikoma tik esant ekstremaliajai padėčiai ir tik esant ribotoms sąlygoms. Todėl, jei kurioje nors valstybėje narėje paskelbiama ekstremalioji situacija, siekiant užtikrinti dujų tiekimo saugumą turėtų būti taikomas laipsniškas ir proporcingas metodas. Pirma, ekstremaliąją situaciją paskelbusi valstybė narė turėtų visų pirma įgyvendinti visas jos ekstremaliųjų situacijų valdymo plane numatytas ekstremaliųjų situacijų atvejais taikomas priemones, kad užtikrintų dujų tiekimą jos solidariai saugomiems vartotojams. Tuo pačiu visos sugriežtintą tiekimo standartą nustačiusios valstybės narės turėtų jį laikinai sumažinti iki įprasto tiekimo standarto, kad dujų rinka taptų likvidesnė tuo atveju, jeigu ekstremaliąją situaciją skelbianči valstybė narė nurodo, kad reikia imtis tarpvalstybinių veiksmų. Jei tomis dviem priemonėmis neužtikrinamas reikiamas tiekimas, tiesiogiai sujungtos valstybės narės turėtų imtis solidarumo priemonių, kad užtikrintų dujų tiekimą solidariai saugomiems vartotojams valstybėje narėje, kurioje susidarė ekstremalioji situacija tos valstybės narės prašymu. Tokiomis solidarumo priemonėmis turėtų būti užtikrinama, kad iš solidarumo tiekiančiosios valstybės narės teritorijoje dujų tiekimas vartotojams, kurie nėra solidariai saugomi vartotojai, būtų sumažintas arba nutrauktas siekiant atlaisvinti dujų kiekius būtinu mastu ir tol, kol dujų tiekimas solidariai saugomiems vartotojams solidarumą taikyti prašančioje valstybėje narėje nėra pakankamas. Jokia šio reglamento nuostata neturėtų būti suprantama kaip reikalaujanti valstybės narės ar jai suteikianti teisę vykdyti viešosios valdžios funkcijas kitoje valstybėje narėje;*

- (39) *solidarumo priemonės taip pat turėtų būti imamasi tais kraštiniais atvejais, kai viena valstybė narė su kita valstybe narė yra sujungta per trečiąją valstybę, nebent srautai per tą trečiąją valstybę yra ribojami, ir kai esama abipusio susitarimo tarp atitinkamų valstybių narių, kurios atitinkamai į ją įtraukia trečiąją valstybę, per kurią jos yra sujungtos;*
- (40) *kai imamasi kraštutinių solidarumo priemonių, dujų tiekimo sumažinimas arba nutraukimas iš solidarumo tiekiančiojoje valstybėje narėje, kai tai būtina, kad ši valstybė narė įvykdytų savo solidarumo pareigas, ir siekiant išvengti diskriminavimo, turėtų būti taikomas visiems vartotojams, kurie nėra solidariai saugomi vartotojai, nepriklausomai nuo to, ar jie dujas gauna tiesiogiai ar per solidariai saugomus centralizuoto šilumos tiekimo įrenginius šilumos pavidalu. Ir atvirkščiai, tas pats turėtų būti užtikrinta vartotojų, kurie pagal solidarumo mechanizmą dujas gaunančiojoje valstybėje narėje nėra solidariai saugomi vartotojai, atžvilgiu;*

- (41) *kai imamasi kraštutinių solidarumo priemonių, pageidautina, kad dujų vartojimas iš solidarumo tiekiančiojoje valstybėje narėje pirmame etape būtų mažinamas savanoriškai, taikant rinkos priemones, kaip antai savanoriškas poreikio valdymo priemonės arba atvirkštinius aukcionus, kuriuose tam tikri vartotojai, tokie kaip antai pramoniniai vartotojai, perdavimo sistemos operatoriui ar kitai atsakingai institucijai nurodytų kainos lygį, kurį užfiksavus jie sumažintų ar sustabdytų savo dujų vartojimą. Jei būtų nustatyta, kad rinkos priemonės yra nepakankamos reikiamo dujų tiekimo deficitui pašalinti, ir atsižvelgiant į solidarumo priemonių, kaip kraštutinių priemonių, svarbą, iš solidarumo tiekiančioji valstybė narė antrame etape turėtų galėti pasinaudoti ne rinkos priemonėmis, įskaitant tam tikrų vartotojų grupių sumažinimą, kad ji galėtų įvykdyti savo solidarumo pareigas;*
- (42) *kraštutinės solidarumo priemonės turėtų būti taikomos kompensavimo pagrindu. Iš solidarumo gaunančioji valstybė narė iš solidarumo tiekiančiajai valstybei narei nedelsiant turėtų sumokėti sąžiningą kompensaciją, be kita ko, už į jos teritoriją tiektas dujas, ir kompensuoti visas kitas susijusias ir pagrįstas išlaidas, patirtas vykdant tiekimą iš solidarumo. Kraštutinės solidarumo priemonės turėtų būti taikomos su sąlyga, kad solidarumą taikyti prašanti valstybė narė įsipareigoja nedelsiant sumokėti tokią sąžiningą kompensaciją. Šiuo reglamentu visi sąžiningo kompensavimo aspektai nesuderinami. Atitinkamos valstybės narės turėtų priimti būtinas priemones, visų pirma techninius, teisinius ir finansinius susitarimus, kad galėtų tarpusavyje įgyvendinti nuostatas dėl nedelsiamo ir sąžiningo kompensavimo;*

- (43) *įimdamosi solidarumo priemonių pagal šio reglamento nuostatas, valstybės narės įgyvendina Sąjungos teisę, todėl privalo gerbti Sąjungos teisėje įtvirtintas pagrindines teises. Todėl dėl tokių priemonių gali atsirasti valstybės narės pareiga sumokėti kompensaciją subjektams, kuriems jos priemonės daro poveikį. Todėl valstybės narės turėtų užtikrinti, kad būtų nustatytos nacionalinės kompensavimo taisyklės, kurios atitiktų Sąjungos teisę, visų pirma pagrindines teises. Be to, turėtų būti užtikrinta, kad iš solidarumo gaunančioji valstybė narė galiausiai padengtų visas iš solidarumo tiekiančiosios valstybės narės patirtas pagrįstas išlaidas, susijusias su minėta pareiga sumokėti kompensaciją, ir kitas pagrįstas išlaidas, susidariusias dėl kompensacijos, sumokėtos pagal minėtas nacionalines kompensavimo taisykles;*
- (44) *kadangi gali būti daugiau nei viena valstybė narė, kuri vykdytų tiekimą iš solidarumo jį taikyti prašančiai valstybei narei, turėtų būti nustatytas naštos pasidalijimo mechanizmas. Pagal tą mechanizmą solidarumą taikyti prašanti valstybė narė, pasikonsultavusi su visomis atitinkamomis valstybėmis narėmis, turėtų prašyti skirtingų valstybių narių pateikti pasiūlymą dėl dujų tiekimo, kuris būtų palankiausias atsižvelgiant į išlaidas, tiekimo spartą, patikimumą ir diversifikaciją. Valstybės narės tokius savanoriškomis poreikio valdymo priemonėmis grindžiamus pasiūlymus turėtų teikti tokiu mastu ir tiek laiko, kiek tai įmanoma prieš pasinaudodamos ne rinkos priemonėmis;*

- (45) *šiuo reglamentu toks valstybių narių solidarumo mechanizmas pirmą kartą nustatomas kaip itin sudėtingų ekstremaliųjų situacijų Sąjungoje poveikiui švelninti skirta priemonė, apimanti naštos pasidalijimo mechanizmą. Todėl Komisija turėtų vykdyti naštos pasidalijimo mechanizmo ir solidarumo mechanizmo apskritai peržiūrą, atsižvelgdama į būsimą jų veikimo patirtį, ir pasiūlyti, atitinkamais atvejais, jų pakeitimus;*
- (46) *valstybės narės turėtų priimti priemones, būtinas nuostatoms dėl solidarumo mechanizmo įgyvendinti, be kita ko, atitinkamoms valstybėms narėms susitariant dėl techninių, teisinių ir finansinių susitarimų. Valstybės narės turėtų apibūdinti tų susitarimų nuostatas savo ekstremaliųjų situacijų valdymo planuose. Komisija turėtų parengti teisiškai neįpareigojančias gaires dėl pagrindinių elementų, kurie turėtų būti įtraukti į tokius susitarimus;*
- (47) *jeigu valstybė narė gali užtikrinti dujų tiekimą savo solidariai saugomiems vartotojams, kurie saugomi pagal solidarumo mechanizmą, iš savo gavybos ir todėl jai nereikia prašyti taikyti solidarumą, jai neturėtų būti taikoma pareiga sudaryti techninius, teisinius ir finansinius susitarimus su kitomis valstybėmis narėmis siekiant užsitikrinti tiekimą jai iš solidarumo. Tai turėtų nedaryti poveikio atitinkamos valstybės narės pareigai iš solidarumo vykdyti tiekimą kitoms valstybėms narėms;*

- (48) *turėtų būti numatyta apsaugos nuostata, skirta tiems atvejams, kai Sąjunga gali patirti išlaidų dėl atsakomybės, kuri nėra SESV 340 straipsnio antroje pastraipoje numatyta atsakomybė už neteisėtus veiksmus ar neteisėtą veiklą, kylančią dėl priemonių, kurių valstybės narės turi imtis remdamosi šio reglamento nuostatomis dėl solidarumo mechanizmo. Tokiais atvejais tikslinga, kad iš solidarumo gaunančioji valstybė narė Sąjungai atlygintų tokias išlaidas;*
- (49) solidarumas prireikus taip pat turėtų būti įgyvendinamas Sąjungai ir jos valstybėms narėms teikiant civilinės saugos pagalbą. Tokia pagalba turėtų būti palengvinama ir koordinuojama pagal Sprendimu Nr. 1313/2013/ES nustatytą Sąjungos civilinės saugos mechanizmą, kuriuo siekiama sustiprinti Sąjungos ir valstybių narių bendradarbiavimą ir palengvinti veiklos civilinės saugos srityje koordinavimą, kad veiksmingiau veiktų gaivalinių nelaimių ir žmogaus sukeltų katastrofų prevencijos, parengties joms ir reagavimo į jas sistema;

(50) norint įvertinti *dujų* tiekimo saugumą valstybėje narėje, Sąjungos *dalyje* ar *visoje* Sąjungoje, būtina turėti prieigą prie atitinkamos informacijos. Visų pirma, valstybėms narėms ir Komisijai reikalinga nuolatinė prieiga prie gamtinių dujų įmonių informacijos apie pagrindinius dujų tiekimo parametrus, *įskaitant tikslius laikomų rezervų kiekybinius įvertinimus*, kurie yra pagrindinis indėlis formuojant *dujų* tiekimo saugumo politiką. *Pagrįstomis aplinkybėmis* (nepriklausomai nuo to, ar paskelbta ekstremalioji situacija) turėtų būti užtikrinama prieiga ir prie papildomos informacijos, reikalingos bendrai dujų tiekimo padėčiai įvertinti. Ta papildoma informacija paprastai yra su kainomis nesusijusi informacija apie dujų tiekimą, *kaip antai* mažiausias ir didžiausias dujų kiekis, pristatymo taškai arba *dujų tiekimo sustabdymo sąlygos*;

- (51) efektyvus tikslinis prieigos *valstybėms narėms ir Komisijai* prie svarbiausių dujų tiekimo sutarčių ■ mechanizmas turėtų užtikrinti aktualios rizikos, dėl kurios gali sutrikti dujų tiekimas arba kuri gali trukdyti taikyti būtinas padarinių švelninimo priemones, jei krizė vis dėlto ištiktų, visapusišką įvertinimą. Pagal tą mechanizmą apie tam tikras svarbiausias dujų tiekimo sutartis, *nepriklausomai nuo dujų kilmės Sąjungos viduje ar išorėje*, turėtų būti automatiškai pranešama *tų valstybių narių, kurioms tai aktualiausia, kompetentingai institucijai. Apie naujas sutartis arba pakeitimus turėtų būti pranešama* iš karto po jų sudarymo. *Siekiant užtikrinti skaidrumą ir patikimumą, apie esamas sutartis taip pat turėtų būti pranešta. Pareiga pranešti taip pat turėtų apimti visus komercinius susitarimus, kurie yra svarbūs vykdant dujų tiekimo sutartį, įskaitant svarbius susitarimus, kurie gali būti susiję su infrastruktūra, saugyklomis ir bet kuriais kitais dujų tiekimo saugumo atžvilgiu svarbiais aspektais;*

(52) *visos* automatinio pranešimo **kompetentingai institucijai** apie sutartį pareigos turi būti proporcingos. Taikant tą pareigą toms tiekėjų ir pirkėjų sutartims, kurios apima **28 % ar daugiau** per metus suvartojamo dujų kiekio nacionalinėje rinkoje, būtų užtikrinta tinkama pusiausvyra administracinio efektyvumo ir **skaidrumo požiūriu ir** nustatytos aiškos pareigos rinkos dalyviams. **Kompetentinga institucija turėtų įvertinti sutartį dėl dujų tiekimo saugumo atžvilgiu ir vertinimo rezultatus pateikti Komisijai. Jeigu kompetentingai institucijai kyla abejonių dėl sutarties keliamo pavojaus dujų tiekimo į valstybę narę ar regioną saugumui, ji apie tą sutartį praneša Komisijai, kad ji atliktų vertinimą.** Tai nereiškia, kad kitos dujų tiekimo sutartys nėra svarbios dujų tiekimo saugumui. Atitinkamai, **kai valstybės narės, kuriai tai aktualiausia, kompetentinga institucija arba Komisija mano, kad dujų tiekimo sutartis, dėl kurios netaikoma automatinio pranešimo apie sutartį pareiga pagal šį reglamentą, dėl jos specifiškumo, aptarnaujamos vartotojų grupės ar jos aktualumo dujų tiekimo saugumui galėtų kelti pavojų** valstybės narės, regiono arba Sąjungos dujų tiekimo saugumui, **ta kompetentinga institucija arba Komisija turėtų turėti galimybę prašyti pateikti tą sutartį, kad įvertintų jos poveikį dujų tiekimo saugumui. Tokios informacijos galėtų būti prašoma, jeigu, pavyzdžiui, valstybėje narėje atsiranda dujų tiekimo atitinkamam (-iems) pirkėjui (-ams) modelio pakitimų, kurių rinkoms įprastai veikiant nebūtų ir kurie galėtų paveikti dujų tiekimą Sąjungoje ar jos dalyse. Toks mechanizmas užtikrins, kad būtų garantuota prieiga prie kitų svarbių dujų tiekimo sutarčių, kurios aktualios dujų tiekimo saugumui. Toks prašymas turėtų būti pagrįstas, atsižvelgiant į būtinybę kiek įmanoma apriboti administracinę tos priemonės naštą;**

- (53) Komisija gali pasiūlyti, kad valstybės narės iš dalies pakeistų *rizikos vertinimus ir prevencinių veiksmų planus bei ekstremaliųjų situacijų valdymo planus* siekiant atsižvelgti į iš sutarčių gautą informaciją. ■ Šio reglamento nuostatomis neturėtų būti daromas poveikis Komisijos teisei inicijuoti įsipareigojimų neįvykdymo procedūrą pagal SESV 258 straipsnį ir užtikrinti konkurencijos taisyklių, be kita ko, susijusių su *valstybės* pagalba, laikymąsi;
- (54) *visos sutartys arba sutarčių informacija, gautos tame kontekste, įskaitant kompetentingos institucijos ar Komisijos vertinimus, turėtų likti konfidencialūs, visų pirma, kad būtų apsaugota neskelbtina komercinė informacija ir keitimosi informacija sistemos patikimumas bei tinkamas veikimas. Toks konfidencialumas taip pat gali būti svarbus viešojo saugumo sumetimais, atsižvelgiant į tokios pirmo būtinumo prekės, kaip antai dujos, svarbą valstybėms narėms. Be to, reikšmingi ir išsamūs kompetentingų institucijų ir Komisijos vertinimai apims, visų pirma, informaciją, susijusią su viešuoju saugumu, komercine informacija ar tokia informacija remsis. Todėl būtina užtikrinti vertinimų konfidencialumą. Taip pat svarbu, kad konfidencialią informaciją pagal šį reglamentą gaunantys asmenys būtų įpareigoti saugoti profesinę paslaptį. Komisija, kompetentingos institucijos ir nacionalinės reguliavimo institucijos, įstaigos ar asmenys, kurie gauna konfidencialią informaciją pagal šį reglamentą, turėtų užtikrinti jų gaunamos informacijos konfidencialumą;*

- (55) *turėtų veikti proporcinga krizių valdymo ir keitimosi informacija sistema, grindžiama trimis krizės lygiais: ankstyvojo perspėjimo, pavojaus ir ekstremaliosios situacijos. Kai valstybės narės kompetentinga institucija paskelbia, kad pasiektas vienas iš krizės lygių, ji turėtų nedelsdama apie tai pranešti Komisijai ir valstybių narių, su kuriomis tos kompetentingos institucijos valstybė narė yra tiesiogiai sujungta, kompetentingoms institucijoms. Ekstremaliosios situacijos paskelbimo atveju taip pat turėtų būti informuojamos atitinkamai rizikos grupei priklausančios valstybės narės. Gavusi bent dviejų ekstremaliąją situaciją paskelbusių kompetentingų institucijų prašymą Komisija turėtų paskelbti regioninio arba Sąjungos masto ekstremaliąją situaciją. Siekiant užtikrinti tinkamo lygio keitimąsi informacija ir bendradarbiavimą paskelbus regioninio arba Sąjungos masto ekstremaliąją situaciją, Komisija turėtų koordinuoti kompetentingų institucijų veiksmus, visapusiškai atsižvelgdama į konsultuojantis su DKG gautą aktualią informaciją ir į šių konsultacijų rezultatus. Komisija turėtų paskelbti, kad regioninio arba Sąjungos masto ekstremalioji situacija atšaukiama, jei įvertinusi padėtį ji padaro išvadą, kad ekstremaliosios situacijos paskelbimas nebėra pagrįstas;*
- (56) susidarius Sąjungos masto ekstremaliajai situacijai **DKG** turėtų savo konsultacijomis padėti Komisijai koordinuoti dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonės. Ji taip pat turėtų stebėti priemonių, kurių turi būti imamas pagal šį reglamentą, adekvatumą ir tikslingumą, įskaitant įvairių **rizikos grupių** parengtų prevencinių veiksmų planų ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planų suderinamumą;

- (57) *dujų krizė gali apimti ir šalis už Sąjungos ribų, taip pat ir Energijos bendrijos susitariančiasias Šalis. Kaip Energijos bendrijos sutarties Šalis Sąjunga turėtų dėti pastangas, kad būtų padaryti daliniai tos sutarties pakeitimai siekiant sukurti integruotą rinką ir bendrą reguliavimo erdvę nustatant tinkamą ir stabilų reguliavimo sistemą. Siekiant tuo tarpu užtikrinti veiksmingą krizių valdymą valstybių narių ir susitariančiųjų Šalių pasieniuose, jų prašoma glaudžiai bendradarbiauti vykdant dujų krizių prevenciją, pasirengimą joms ir reaguojant į jas;*
- (58) kadangi iš trečiųjų valstybių tiekiamos dujos yra labai svarbios užtikrinti dujų tiekimo saugumą Sąjungoje, Komisija turėtų koordinuoti veiksmus trečiųjų valstybių atžvilgiu, kartu su valstybėmis tiekėjomis ir tranzito valstybėmis rengti reagavimo susidarius krizinėms situacijoms priemones ir užtikrinti stabilų dujų srautą į Sąjungą. Komisijai turėtų būti suteikta teisė sudaryti specialios paskirties grupę, kuri, **pasikonsultavusi su valstybėmis narėmis ir** susijusiomis trečiosiomis valstybėmis, susidarius krizinėms situacijoms stebėtų dujų srautus į Sąjungą ir tais atvejais, kai krizė kyla dėl trečiojoje valstybėje kilusių sunkumų, atliktų tarpininko ir pagalbininko funkciją. **Komisija turėtų nuolat teikti ataskaitas DKG;**

- (59) jei turima patikimos informacijos, kad dėl padėties, susiklosčiusios už Sąjungos ribų, kilo grėsmė dujų tiekimo saugumui vienoje ar keliose valstybėse narėse ir kad gali būti aktyvuotas ankstyvojo perspėjimo mechanizmas, kuriame dalyvauja Sąjunga ir trečioji valstybė, Komisija nedelsdama turėtų informuoti **DKG**, o Sąjunga turėtų imtis tinkamų veiksmų bandydama sušvelninti padėtį;
- (60) ***kadangi*** šio reglamento tikslo, t. y. užtikrinti dujų tiekimo saugumą Sąjungoje, ***valstybės narės pačios negali deramai pasiekti, o dėl siūlomo veiksmo masto ir poveikio to tikslo būtų*** geriau siekti Sąjungos lygmeniu, ■ laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo, Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;

(61) *kad* Sąjunga galėtų sparčiai reaguoti į besikeičiančias aplinkybes, *susijusias su* dujų tiekimo saugumu, pagal *SESV* 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus dėl *rizikos grupių sudėties ir* rizikos vertinimo, *prevencinių veiksmų* planų *bei ekstremaliųjų situacijų valdymo* planų šablonų. *Ypač svarbu*, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, *ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros*¹⁷ nustatytais principais. *Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą*, Europos Parlamentas ir Taryba *visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose*;

¹⁷ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

- (62) *šiuo reglamentu nedaromas poveikis valstybių narių teisei nustatyti jų energijos išteklių panaudojimo sąlygas pagal SESV 194 straipsnio 2 dalį;*
- (63) Reglamentas (ES) Nr. 994/2010 turėtų būti panaikintas. Tačiau siekiant išvengti *teisinio netikrumo, pagal* tą reglamentą parengti prevencinių veiksmų planai ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planai turėtų likti galioti tol, kol bus priimti *pagal* šį reglamentą *parengti* pirmieji nauji prevencinių veiksmų planai ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planai,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas

Šiame reglamente nustatomos nuostatos, kurių tikslas – garantuoti dujų tiekimo saugumą Sąjungoje užtikrinant tinkamą ir nenutrūkstamą gamtinių dujų (toliau – dujos) vidaus rinkos veikimą, numatant įgyvendinti išimties priemones tais atvejais, kai rinka nebegali tiekti reikiamo dujų kiekio, ***įskaitant kraštutines solidarumo priemones***, ir aiškiai apibrėžiant bei padalijant gamtinių dujų įmonių, valstybių narių ir Sąjungos atsakomybę tiek už prevencinius veiksmus, tiek reaguojant į konkrečius dujų tiekimo sutrikimus. Šiame reglamente taip pat nustatomi skaidrūs mechanizmai, ***taikytini*** siekiant solidarumo koordinuoti pasirengimo nacionalinio, regioninio ir Sąjungos masto ekstremaliosioms situacijoms bei reagavimo į jas veiksmus.

2 straipsnis
Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) ***saugumas – saugumas, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/73/EB 2 straipsnio 32 punkte;***
- 2) ***virtotojas – virtotojas, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/73/EB 2 straipsnio 24 punkte;***
- 3) ***namų ūkio virtotojas – namų ūkio virtotojas, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/73/EB 2 straipsnio 25 punkte;***
- 4) pagrindinė socialinė paslauga – ■ paslauga, susijusi su sveikatos priežiūra, ***pagrindine socialine rūpyba***, skubiąja pagalba, saugumu, ***švietimu ar viešuoju administravimu***;
- 5) saugomas virtotojas – namų ūkio virtotojas, kuris yra prijungtas prie dujų skirstymo tinklo; atitinkamai valstybei narei nusprendus, saugomu virtotoju taip pat gali būti laikomas, jei a ir b punktuose nurodytų įmonių ar paslaugų bendras suvartojamas dujų kiekis nesudaro daugiau kaip 20 proc. bendro metinio galutinio dujų suvartojimo toje valstybėje narėje, vienas ar daugiau iš šių subjektų:
 - a) mažoji arba vidutinė įmonė, su sąlyga, kad ji prijungta prie dujų skirstymo tinklo,

- b) pagrindinių socialinių paslaugų teikėjas, su sąlyga, kad jis prijungtas prie dujų skirstymo ar perdavimo tinklo, ■
 - c) centralizuoto šilumos tiekimo įrenginys tiek, kiek iš jo tiekama šiluma namų ūkio vartotojams, *mažosioms arba vidutinėms įmonėms, arba pagrindinių socialinių paslaugų teikėjams*, jei tokiaime įrenginyje negalima pereiti prie kitų rūšių, *nei dujos, kuro*;
- 6) *solidariai saugomas vartotojas – namų ūkio vartotojas, kuris yra prijungtas prie dujų skirstymo tinklo ir kuris, papildomai, gali apimti vieną arba abu šiuos elementus:*
- a) *jis yra centralizuoto šilumos tiekimo įrenginys, jei atitinkamoje valstybėje narėje jis laikomas saugomu vartotoju, ir tik su sąlyga, kad įrenginys tiekia šilumą namų ūkio vartotojams arba pagrindinių socialinių paslaugų teikėjams, kurie nėra švietimo ir viešojo administravimo paslaugų teikėjai;*
 - b) *jis yra pagrindinių socialinių paslaugų teikėjas, jei atitinkamoje valstybėje narėje jis laikomas saugomu vartotoju, kaip nurodyta 5 punkto b papunktyje ir 7 punkte, išskyrus švietimo ir viešojo administravimo paslaugų teikėjus;*

- 7) *kompetentinga institucija – nacionalinė vyriausybė arba nacionalinė reguliavimo institucija, kurią valstybė narė paskyrė šiame reglamente numatytų priemonių įgyvendinimui užtikrinti;*
- 8) nacionalinė reguliavimo institucija – nacionalinė reguliavimo institucija, paskirta pagal Direktyvos 2009/73/EB 39 straipsnio 1 dalį;
- 9) *gamtinių dujų įmonė – gamtinių dujų įmonė, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/73/EB 2 straipsnio 1 punkte;*
- 10) *dujų tiekimo sutartis – dujų tiekimo sutartis, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/73/EB 2 straipsnio 34 punkte;*
- 11) *perdavimas – perdavimas, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/73/EB 2 straipsnio 3 punkte;*
- 12) *perdavimo sistemos operatorius – perdavimo sistemos operatorius, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/73/EB 2 straipsnio 4 punkte;*

- 13) *skirstymas – skirstymas, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/73/EB 2 straipsnio 5 punkte;*
- 14) *skirstymo sistemos operatorius – skirstymo sistemos operatorius, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/73/EB 2 straipsnio 6 punkte;*
- 15) *jungiamasis vamzdynas – jungiamasis vamzdynas, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/73/EB 2 straipsnio 17 punkte;*
- 16) *tiekimo ekstremaliųjų situacijų atvejais koridoriai – Sąjungos dujų tiekimo maršrutai, kuriais pasinaudodamos valstybės narės gali veiksmingiau švelninti galimo tiekimo ar infrastruktūros sutrikimo poveikį;*
- 17) *laikymo pajėgumas – laikymo pajėgumas, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 715/2009 2 straipsnio 28 punkte;*
- 18) *techniniai pajėgumai – techniniai pajėgumai, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 715/2009 2 straipsnio 18 punkte;*
- 19) *nuolatiniai pajėgumai – nuolatiniai pajėgumai, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 715/2009 2 straipsnio 16 punkte;*
- 20) *pertraukiamieji pajėgumai – pertraukiamieji pajėgumai, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 715/2009 2 straipsnio 13 punkte;*
- 21) *SGD įrenginio pajėgumas – SGD įrenginio pajėgumas, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 715/2009 2 straipsnio 24 punkte;*

- 22) *SGD įrenginys – SGD įrenginys, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/73/EB 2 straipsnio 11 punkte;*
- 23) *saugykla – saugykla, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/73/EB 2 straipsnio 9 punkte;*
- 24) *sistema – sistema, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/73/EB 2 straipsnio 13 punkte;*
- 25) *sistemos naudotojas – sistemos naudotojas, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/73/EB 2 straipsnio 23 punkte;*
- 26) *papildomos paslaugos – papildomos paslaugos, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/73/EB 2 straipsnio 14 punkte.*

3 straipsnis

Atsakomybė už dujų tiekimo saugumą

1. Už dujų tiekimo saugumą pagal atitinkamas savo **veiklos** ir kompetencijos sritis bendrai atsako gamtinių dujų įmonės, valstybės narės, **visų pirma** per savo kompetentingas institucijas, ir Komisija.
2. Kiekviena valstybė narė paskiria **■** kompetentingą instituciją. Kompetentingos institucijos bendradarbiauja tarpusavyje įgyvendindamos šį reglamentą. Valstybės narės gali leisti kompetentingai institucijai deleguoti konkrečias šiame reglamente nustatytas užduotis kitoms įstaigoms. Kai kompetentingos institucijos deleguoja užduotį skelbti bet kurį iš 11 straipsnio 1 dalyje nurodytų krizės lygių, jos tai gali deleguoti tik viešosios valdžios institucijai, ***perdavimo sistemos operatoriui arba skirstymo sistemos operatoriui***. Deleguotos užduotys atliekamos prižiūrint kompetentingai institucijai ir nurodomos ***prevencinių veiksmų plane bei ekstremaliųjų situacijų valdymo plane***.

3. Kiekviena valstybė narė nedelsdama praneša Komisijai *ir viešai paskelbia savo* kompetentingos institucijos pavadinimą ir visus su tuo susijusius pasikeitimus. ■
4. Įgyvendindama šiame reglamente numatytas priemones, kompetentinga institucija funkcijas ir atsakomybę skirtingiems susijusiems subjektams paskirsto taip, kad būtų užtikrinta, jog ■ būtų laikomasi trijų lygmenų požiūrio, pagal kurį veiksmų pirmiausia imasi atitinkamos gamtinių dujų įmonės, *kai tinkama, elektros energijos įmonės* ir pramonės subjektai, antra – valstybės narės nacionaliniu ar regioniniu lygmeniu ir trečia – Sąjunga.
5. Komisija koordinuoja kompetentingų institucijų veiksmus regioniniu ir Sąjungos lygmenimis pagal šį reglamentą, *inter alia*, per **DKG** arba, visų pirma tais atvejais, kai susidaro regioninio ar Sąjungos masto ekstremalioji situacija pagal 12 straipsnio 1 dalį – per 12 straipsnio 4 dalyje nurodytą krizių valdymo grupę.

6. *Susidarius regioninio ar Sąjungos masto ekstremaliajai situacijai, perdavimo sistemos operatoriai bendradarbiauja ir keičiasi informacija naudodamiesi ENTSO-G įsteigtu RCSG. ENTSO-G atitinkamai informuoja Komisiją ir atitinkamų valstybių narių kompetentingas institucijas.*

I

7. *Laikantis 7 straipsnio 2 dalies identifikuojama didelio masto tarpvalstybinė rizika dujų tiekimo Sąjungoje saugumui ir tuo pagrindu sudaromos rizikos grupės. Tos rizikos grupės yra tvirtesnio regioninio bendradarbiavimo pagrindas siekiant didinti dujų tiekimo saugumą ir užtikrina galimybę visoms atitinkamoms valstybėms narėms rizikos grupių lygmeniu ar už jų ribų sudaryti susitarimus dėl tinkamų ir veiksmingų tarpvalstybinių priemonių, taikytinų išilgai tiekimo ekstremaliųjų situacijų atvejais koridorių.*

Tokių rizikos grupių sąrašas ir jų sudėtis nustatyti I priede. Rizikos grupių sudėtis neturi trukdyti bet kokios kitos formos regioniniam bendradarbiavimui, kuriuo užtikrinamas tiekimo saugumas.

8. Komisijai pagal šio reglamento 19 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, siekiant atnaujinti *I priede išdėstytą rizikos grupių sudėtį, kuriais tas priedas iš dalies keičiamas, kad būtų atsižvelgta į didelio masto tarpvalstybinės rizikos dujų tiekimo Sąjungoje saugumo pokyčius ir jų poveikį valstybėms narėms, atsižvelgiant į pagal 7 straipsnio 1 dalį ENTSO-G atlikto dujų tiekimo ir infrastruktūros sutrikimo scenarijų imitavimo bandymo visos Sąjungos mastu rezultatus. Prieš atlikdama atnaujinimą, Komisija konsultuojasi dėl atnaujinimo projekto su DKG tokia sudėtimi, kokia numatyta 4 straipsnio 4 dalyje.*

4 straipsnis
Dujų koordinavimo grupė

1. Siekiant palengvinti dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių koordinavimą įsteigiama Dujų koordinavimo grupė (toliau – DKG). **DKG** sudaro valstybių narių, visų pirma jų kompetentingų institucijų *atstovų*, taip pat Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūros (toliau – Agentūra), ENTSO-G ir atitinkamam pramonės sektoriui bei atitinkamiems vartotojams atstovaujančių įstaigų atstovai. Komisija, konsultuodamasi su valstybėmis narėmis, priima sprendimą dėl DKG sudėties, užtikrindama, kad ji būtų visapusiškai reprezentatyvi. **DKG** pirmininkauja Komisija. **DKG** patvirtina savo darbo tvarkos taisykles.
2. Komisija konsultuojasi su **DKG**, kuri padeda Komisijai spręsti visų pirma šiuos klausimus:
 - a) dujų tiekimo saugumu bet kuriuo metu ir ypač susidarius ekstremaliajai situacijai;
 - b) visa informacija, aktualia dujų tiekimo saugumui nacionaliniu, regioniniu ir Sąjungos lygmeniu;
 - c) geriausia praktika ir galimomis gairėmis visoms suinteresuotosioms šalims;

- d) dujų tiekimo saugumo lygiu, lyginamaisiais standartais ir vertinimo metodika;
 - e) nacionaliniais, regioniniais ir Sąjungos lygmens scenarijais ir parengties lygių tikrinimu;
 - f) prevencinių veiksmų planų ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planų, *įvairių planų tarpusavio darnos* vertinimu ir juose numatytų priemonių įgyvendinimu;
 - g) priemonių, kurių imamasi reaguojant į Sąjungos ekstremaliąją situaciją, derinimu su Energijos bendrijos *susitariančiosiomis šalimis* ir su kitomis trečiosiomis valstybėmis;
 - h) pagalba, reikalinga valstybėms narėms, kurioms tai aktualiausia.
3. Komisija reguliariai rengia **DKG** posėdžius ir dalijasi iš kompetentingų institucijų gauta informacija, užtikrindama neskelbtinos komercinės informacijos konfidencialumą.
4. ***Komisija gali rengti ribotos – valstybių narių ir visų pirma jų kompetentingų institucijų atstovų – sudėties DKG posėdžius. Komisija rengia tokios ribotos sudėties DKG posėdžius to paprašius vienam ar daugiau valstybių narių ir visų pirma jų kompetentingų institucijų atstovams. Tokiu atveju 16 straipsnio 2 dalis netaikoma.***

5 straipsnis
Infrastruktūros standartas

1. Kiekviena valstybė narė, arba, kai valstybė narė taip nustato, jos kompetentinga institucija užtikrina, kad būtų imamasi būtinų priemonių, kad sutrikus vienos didžiausios dujų infrastruktūros veikimui, likusios infrastruktūros techniniai pajėgumai, nustatomi pagal N-1 formulę, kaip nustatyta II priedo 2 punkte, galėtų, nedarant poveikio šio straipsnio 2 daliai, patenkinti visam apskaičiuotoje teritorijoje dujų poreikiui per išskirtinai didelio dujų poreikio parą, kuri pagal statistinę tikimybę pasitaiko kartą per 20 metų. Tai ***daroma atsižvelgiant į dujų vartojimo tendencijas, ilgalaikį efektyvaus energijos vartojimo priemonių poveikį ir esamos infrastruktūros naudojimo koeficientą.***

Šios dalies pirmoje pastraipoje nustatyta pareiga nedaromas poveikis perdavimo sistemų operatorių pareigai vykdyti atitinkamas investicijas ir perdavimo sistemų operatorių pareigoms, nustatytoms Reglamente (EB) Nr. 715/2009 ir Direktyvoje 2009/73/EB.

2. Pareiga užtikrinti, kad likusios infrastruktūros techninių pajėgumų pakaktų visam dujų poreikiui patenkinti, kaip nurodyta šio straipsnio 1 dalyje, taip pat laikoma įvykdyta, jei kompetentinga institucija prevencinių veiksmų plane įrodo, kad dujų tiekimo sutrikimas gali būti pakankamai ir laiku kompensuotas atitinkamomis rinka grindžiamomis dujų poreikio valdymo priemonėmis. Tuo tikslu apskaičiuojama II priedo 4 punkte nustatyta N-1 formulė.

3. Atitinkamais atvejais kaimyninių valstybių narių kompetentingos institucijos, ***remdamosi*** 7 straipsnyje nurodytu rizikos vertinimu, gali sutarti šio straipsnio 1 dalyje nustatytą pareigą vykdyti kartu. Tokiu atveju kompetentingos institucijos ***rizikos vertinime*** pateikia N–1 formulės apskaičiavimą ir ***prevencinių veiksmų planų regioniniuose skyriuose*** paaiškinimą, kaip sutartomis priemonėmis įvykdoma ta pareiga. Taikomas II priedo 5 punktas.
4. Perdavimo sistemų operatoriai užtikrina nuolatinius fizinius pajėgumus transportuoti dujas abiem kryptimis (toliau – dvikrypčio transportavimo pajėgumai) visuose ***jungiamuosiuose vamzdynuose*** tarp valstybių narių, išskyrus:
- a) jungtis su gavybos įrenginiais, SGD įrenginiais ir skirstymo tinklais arba
 - b) atvejus, kuriais ***po išsamaus vertinimo ir pasikonsultavus su kitomis valstybėmis narėmis ir Komisija pagal III priedą*** suteikta tos pareigos taikymo išimtis.

Dvikrypčio transportavimo pajėgumų ***jungiamajame vamzdyne*** užtikrinimo ar padidinimo arba tos pareigos taikymo išimties suteikimo arba jos galiojimo pratęsimo procedūroms taikomas III priedas. ***Komisija viešai skelbia išimčių sąrašą ir jį atnaujina.***

5. *Pasiūlymas dėl dvikrypčio transportavimo pajėgumų užtikrinimo arba padidinimo arba prašymas suteikti šios pareigos taikymo išimtį arba pratęsti išimties galiojimą apima sąnaudų ir naudos analizę, parengtą pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 347/2013¹⁸ 11 straipsnyje nurodytą metodiką, ir grindžiamas šiais elementais:*
- a) rinkos poreikio vertinimu;*
 - b) paklausos ir tiekimo prognozėmis;*
 - c) galimu ekonominiu poveikiu esamai infrastruktūrai;*
 - d) galimybių studija;*
 - e) dvikrypčio transportavimo pajėgumų sąnaudomis, įskaitant būtiną perdavimo sistemos sustiprinimą ir*
 - f) nauda dujų tiekimo saugumui, kuri vertinama atsižvelgiant į galimą dvikrypčio transportavimo pajėgumų indėlį užtikrinant šiame straipsnyje nustatytą infrastruktūros standartą.*
6. Nacionalinės reguliavimo institucijos, kad suteiktų tinkamų paskatų skaidriai ir išsamiai nustatydamos arba tvirtindamos tarifus ar metodiką pagal Reglamento (EB) Nr. 715/2009 13 straipsnį ir Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 8 dalį, atsižvelgia į patirtas faktines **šio straipsnio** 1 dalyje nustatytos pareigos įvykdymo sąnaudas ir dvikrypčio transportavimo pajėgumų užtikrinimo sąnaudas.

¹⁸ 2013 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 347/2013 dėl transeuropinės energetikos infrastruktūros gairių, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 1364/2006/EB ir kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 713/2009, (EB) Nr. 714/2009 ir (EB) Nr. 715/2009 (OL L 115, 2013 4 25, p. 39).

7. Jei rinkoje nėra investicijų į dvikrypčio transportavimo pajėgumų užtikrinimą ar didinimą **■** poreikio, *tačiau laikoma, kad jos būtinos dujų tiekimo saugumui užtikrinti*, ir jei dėl tų investicijų sąnaudų patiria daugiau nei viena valstybė narė arba viena valstybė narė kitos valstybės narės naudai, prieš priimant sprendimą dėl investicijų, visų atitinkamų valstybių narių nacionalinės reguliavimo institucijos *priima suderintą sprendimą* dėl sąnaudų paskirstymo. Paskirstant sąnaudas *atsižvelgiama į Reglamento (ES) Nr. 347/2013 12 straipsnio 4 dalyje apibrėžtus principus ir elementus*, visų pirma į atitinkamų valstybių narių iš investicijų į infrastruktūrą gaunamos su dujų tiekimo saugumo padidėjimu susijusios naudos dalį ir į jau padarytas investicijas į atitinkamą infrastruktūrą. *Paskirstant sąnaudas neturi būti nederamai iškraipoma konkurencija ir veiksmingas vidaus rinkos veikimas ir turi būti siekiama vengti nederamo iškraipomojo poveikio rinkai.*

8. Kompetentinga institucija užtikrina, kad bet kokia nauja perdavimo infrastruktūra būtų prisidedama prie dujų tiekimo saugumo, t. y. kad būtų plėtojamas gerai sujungtas tinklas, be kita ko, atitinkamais atvejais užtikrinant rinkos poreikį ir nustatytą riziką atitinkantį pakankamą tarpvalstybinių įleidimo ir išleidimo taškų skaičių.

Atlikdama rizikos vertinimą kompetentinga institucija, *atsižvelgdama į dujų ir elektros sistemų integravimo perspektyvą*, nustato, ar yra vidinių trukdžių ir ar nacionaliniais dujų įleidimo pajėgumais ir infrastruktūra, visų pirma perdavimo tinklais, yra užtikrinama galimybė pritaikyti nacionalinius ir tarpvalstybinius dujų srautus vienos didžiausios nacionalinio lygmens dujų infrastruktūros ir vienos didžiausios bendro *rizikos grupės* intereso dujų infrastruktūros veikimo sutrikimo scenarijui, nustatytam atliekant rizikos vertinimą.

9. Darant išimtį *dėl šio straipsnio 1 dalies*, ir laikantis šioje dalyje nustatytų sąlygų, Liuksemburgas, Slovėnija ir Švedija ■ neprivalo vykdyti toje dalyje nustatytos pareigos, tačiau stengiasi ją įvykdyti, kartu pagal 6 straipsnį užtikrindamos dujų tiekimą saugomiems vartotojams.

Išimtis Liuksemburgui taikoma, su sąlyga, kad jis:

- a) turi bent du jungiamuosius vamzdynus su kitomis valstybėmis narėmis;
- b) turi bent du skirtingus dujų tiekimo šaltinius ir
- c) savo teritorijoje neturi dujų saugyklų.

Išimtis Slovėnijai taikoma, su sąlyga, kad ji:

- a) turi bent du jungiamuosius vamzdynus su kitomis valstybėmis narėmis;
- b) turi bent du skirtingus dujų tiekimo šaltinius ir
- c) savo teritorijoje neturi dujų saugyklų ar SGD saugyklos.

Išimtis Švedijai taikoma, su sąlyga, kad:

- a) per jos teritoriją nevykdomas dujų tranzitas į kitas valstybes nares;
- b) jos metinis bendras šalyje suvartojamas dujų kiekis mažesnis nei 2 Mt naftos ekvivalentu ir
- c) iš dujų gautos energijos suvartojimas joje sudaro mažiau kaip 5 proc. viso pirminės energijos suvartojimo.

Liuksemburgas, Slovėnija ir Švedija ■ informuoja Komisiją apie visus pokyčius, susijusius su *šioje dalyje* nustatytomis sąlygomis. *Šioje dalyje* nustatyta išimtis nebetaikoma, jei nebetenkinama bent viena iš tų sąlygų.

Pagal 7 straipsnio 3 dalį atliekamame nacionaliniame rizikos vertinime Liuksemburgas, Slovėnija ir Švedija **apibūdina** padėtį, susijusią su *šioje dalyje* nustatytomis sąlygomis ir su galimybėmis įvykdyti *šio straipsnio 1* dalyje nustatytą pareigą, atsižvelgiant į infrastruktūros standarto įgyvendinimo ekonominį poveikį, dujų rinkos pokyčius bei dujų infrastruktūros projektus **rizikos grupėje**. Remdamasi **nacionaliniame rizikos vertinime pateikta informacija** ir jei tebetenkinamos atitinkamos *šioje dalyje* nustatytos sąlygos, Komisija gali nuspręsti, kad išimtis gali būti toliau taikoma dar ketverius metus. Jei priimamas teigiamas sprendimas, šioje pastraipoje nustatyta procedūra po ketverių metų pakartojama.

6 straipsnis
Dujų tiekimo standartas

1. Kompetentinga institucija reikalauja, kad jos nustatytos gamtinių dujų įmonės imtųsi priemonių, kuriomis būtų užtikrintas dujų tiekimas valstybės narės saugomiems vartotojams kiekvienu iš šių atvejų:
 - a) esant ekstremaliai temperatūrai 7 dienų piko laikotarpiu, kuris pagal statistinę tikimybę pasitaiko kartą per 20 metų;
 - b) 30 dienų išskirtinai didelio dujų poreikio laikotarpiu, kuris pagal statistinę tikimybę pasitaiko kartą per 20 metų;
 - c) 30 dienų laikotarpiu vidutinėmis žiemos sąlygomis sutrikus vienos didžiausios dujų infrastruktūros veikimui.

Ne vėliau kaip ... [OL: prašom įrašyti datą: 3 mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo] kiekviena valstybė narė pateikia Komisijai savo nustatytą saugomų vartotojų apibrėžtį, nurodo saugomų vartotojų per metus suvartojamą dujų kiekį ir tai, kokią bendro metinio galutinio dujų suvartojimo toje valstybėje narėje procentinę dalį sudaro tas kiekis. Kai valstybės narės nustatyta saugomų vartotojų apibrėžtis apima ir 2 straipsnio 5 punkto a arba b papunktyje nurodytas kategorijas, valstybė narė nurodo atitinkamus toms kategorijoms priklausančių vartotojų suvartojamus dujų kiekius ir tai, kokią **bendro** metinio galutinio dujų **suvartojimo** procentinę dalį sudaro kiekvienos iš tų vartotojų grupių suvartojamas kiekis.

Kompetentinga institucija nustato šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytas gamtinių dujų įmones ir nurodo jas prevencinių veiksmų plane.

Numatant naujas dujų tiekimo standarto įgyvendinimo užtikrinimo ne rinkos priemonės, laikomasi 9 straipsnio 4–9 dalyse nustatytos procedūros.

Pirmoje pastraipoje nustatytą pareigą valstybės narės gali įvykdyti **įgyvendindamos efektyvaus energijos vartojimo priemones arba** pakeisdamos dujas kitu energijos šaltiniu, **inter alia, atsinaujinančiais energijos ištekliais**, tokia apimtimi, kokia užtikrinama tokio paties lygio apsauga.

2. Jei dujų tiekimo standartas sugriežtinamas nustatant ilgesnį laikotarpį nei 1 dalies b ir c punktuose nurodytas 30 dienų laikotarpis arba jei siekiant užtikrinti dujų tiekimo saugumą nustatoma papildoma pareiga, tai pagrindžiama rizikos vertinimu, nurodoma prevencinių veiksmų plane ir turi:

- a) atitikti 8 straipsnio 1 dalį;
- b) neturėti neigiamo poveikio jokios kitos valstybės narės pajėgumui laikantis šio straipsnio tiekti dujas savo saugomiems vartotojams nacionalinio, regioninio ar Sąjungos masto ekstremaliosios situacijos atveju ir
- c) regioninio ar Sąjungos masto ekstremaliosios situacijos atveju atitikti 12 straipsnio 5 dalį.

Komisija gali pareikalaus pagrįsti, kad ***bet kuri*** pirmoje pastraipoje nurodyta ***priemonė*** atitinka ***joje*** nustatytas sąlygas. ***Tokį pagrindimą viešai paskelbia priemonę nustačiusios valstybės narės kompetentinga institucija.***

Bet kuri nauja ***šios dalies*** pirmoje pastraipoje nurodyta ne rinkos priemonė, ***kuri priimta ...*** ***[OL: prašom įrašyti šio reglamento įsigaliojimo datą] arba po tos datos,*** turi atitikti 9 ***straipsnio*** 4–9 dalyse nustatytą procedūrą.

3. Pasibaigus kompetentingos institucijos pagal 1 ir 2 dalis nustatytiems laikotarpiams arba esant sunkesnėms nei 1 dalyje nustatytosios sąlygoms, kompetentinga institucija ir gamtinių dujų įmonės stengiasi kuo ilgiau išlaikyti dujų tiekimą, ypač saugomiems vartotojams.
4. Gamtinių dujų įmonėms nustatyti šiame straipsnyje nustatytų dujų tiekimo standartų įgyvendinimo pareigos turi būti nediskriminacinės ir jomis toms įmonėms neturi būti sukuriamas nepagrįsta našta.
5. Šiuo straipsniu ***grindžiamas*** pareigas gamtinių dujų įmonėms atitinkamais atvejais leidžiama vykdyti regioniniu arba Sąjungos lygmeniu. Kompetentingos institucijos nereikalauja, kad šiame straipsnyje nustatyti dujų tiekimo standartai būtų įgyvendinti naudojant tik jų šalies teritorijoje esančią infrastruktūrą.
6. Kompetentingos institucijos užtikrina, kad tiekimo saugomiems vartotojams sąlygos būtų nustatytos nedarant poveikio tinkamam energijos vidaus rinkos veikimui ir kad tiekimo kaina atitiktų tiekiamų išteklių rinkos vertę.

7 straipsnis
Rizikos vertinimas

1. Ne vėliau kaip 2017 m. lapkričio 1 d. ENTSO-G visos Sąjungos mastu atlieka dujų tiekimo ir infrastruktūros veikimo sutrikimo scenarijų imitavimo bandymą. ***Imitavimo bandymas turi apimti dujų tiekimo ekstremaliųjų situacijų atvejais koridorių nustatymą ir vertinimą, ir jo metu taip pat nustatoma, kurios valstybės narės gali išspręsti nustatytą riziką, įskaitant susijusių su SGD. Dujų tiekimo ir infrastruktūros veikimo sutrikimo imitavimo scenarijus ir metodiką parengia ENTSO-G, bendradarbiaudama su DKG. ENTSO-G užtikrina tinkamą skaidrumo lygį ir galimybę naudotis savo scenarijuose taikomomis modeliavimo prielaidomis.*** Visos Sąjungos mastu rengiamas imitavimo bandymas, per kurį imituojami dujų tiekimo ir infrastruktūros veikimo sutrikimo scenarijai, kartojamas kas ketverius metus, nebent dėl tam tikrų aplinkybių reikėtų atlikti ***dažnesnius*** atnaujinimus.
2. Kiekvienos iš I priede išvardytų ***rizikos grupių*** kompetentingos institucijos parengia visų aktualių ***rizikos veiksnių***, kaip antai gamtinių nelaimių, technologinių, komercinių, socialinių, politinių ir kitų ***rizikos*** veiksnių, ***dėl kurių gali kilti didelio masto tarpvalstybinė rizika dujų tiekimo saugumui, dėl kurios buvo sukurta rizikos grupė, bendrą vertinimą rizikos grupės lygmeniu (toliau – bendras rizikos vertinimas).*** ***Kompetentingos institucijos, rengdamos rizikos vertinimus, prevencinių veiksmų planus ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planus, atsižvelgia į šio straipsnio 1 dalyje nurodytų imitavimo bandymų rezultatus.***

Kiekvienos ***rizikos grupės*** kompetentingos institucijos susitaria dėl bendradarbiavimo mechanizmo, pagal kurį atliekamas ***bendras*** rizikos vertinimas, ir praneša apie jį DKG likus ***vienuolikai*** mėnesių iki bendro rizikos vertinimo ir jo atnaujinimų pateikimo termino. Rengiant ***bendrą*** rizikos vertinimą, visų pirma nustatant bendradarbiavimo tvarką, Komisija, ***kompetentingai institucijai paprašius***, gali teikti pagalbą. Jeigu kompetentingos institucijos ***rizikos grupėje*** nesusitaria dėl bendradarbiavimo mechanizmo, Komisija, ***pasikonsultavusi su atitinkamomis kompetentingomis institucijomis***, pasiūlo bendradarbiavimo mechanizmą tai ***rizikos grupei***. ***Atitinkamos kompetentingos institucijos susitaria dėl bendradarbiavimo mechanizmo tai rizikos grupei, kuo labiau atsižvelgdamos į Komisijos pasiūlymą.***

Likus *dešimčiai mėnesių* iki *bendro* rizikos vertinimo *ar jo atnaujinimų* pateikimo termino laikydamosi sutartos bendradarbiavimo tvarkos, kiekviena kompetentinga institucija pasikeičia visais ■ nacionaliniais duomenimis, būtinais bendram rizikos vertinimui parengti, *visų pirma* 4 dalies c punkte nurodytiems įvairiems scenarijams numatyti, ir tuos duomenis atnaujina.

3. *Kiekvienos valstybės narės kompetentinga institucija atlieka nacionalinį visos aktualios rizikos, kylančios dujų tiekimo saugumui, rizikos vertinimą (toliau – nacionalinis rizikos vertinimas). Toks vertinimas turi būti visiškai suderinamas su bendro (-ų) rizikos vertinimo (-ų) prielaidomis ir rezultatais.*
4. *Šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodyti rizikos vertinimai vykdomi atitinkamai:*
 - a) remiantis 5 ir 6 straipsniuose išdėstytais standartais. Rizikos vertinime aprašomas pagal N–1 formulę atliktas nacionalinio lygmens skaičiavimas ir *atitinkamais atvejais* pateikiamas pagal N–1 formulę atliktas regioninio lygmens skaičiavimas. Rizikos vertinime taip pat nurodomos prielaidos, kuriomis remtasi, be kita ko, *atitinkamais atvejais* prielaidos, kuriomis remtasi atliekant regioninio lygmens skaičiavimą pagal N–1 formulę, ir šiam skaičiavimui būtini duomenys. Kartu su nacionalinio lygmens pagal N–1 formulę atliktu skaičiavimu pateikiami vienos didžiausios dujų infrastruktūros veikimo sutrikimo imitavimo bandymo, atlikto taikant ■ hidraulinį *modeliavimą nacionalinei teritorijai*, rezultatai ir pagal N–1 formulę atliktas skaičiavimas, remiantis prielaidomis, kad saugyklose laikomų dujų kiekis sudaro 30 proc. ir 100 proc. *didžiausio darbinio kiekio*;

- b) atsižvelgiant į visas svarbias nacionalines ir *tarpvalstybines* aplinkybes, visų pirma rinkos dydį, tinklo konfigūraciją, faktinius dujų srautus, įskaitant iš atitinkamų valstybių narių išleidžiamus dujų srautus, fizinių dujų srautų tekėjimo abiem kryptimis galimybę, įskaitant galimą poreikį vėliau stiprinti perdavimo sistemą, esamus gavybos įrenginius ir saugyklas, dujų sudaromą energijos rūšių derinių dalį, visų pirma atsižvelgiant į centralizuoto šilumos tiekimo, elektros gamybos ir pramoninio energijos vartojimo sritis, ir saugumo bei dujų kokybės aspektus;
- c) numatant įvairius išskirtinai didelio dujų poreikio ir dujų tiekimo sutrikimo scenarijus, atsižvelgiant į ankstesnius tokius atvejus, jų tikimybę, metų laikotarpį, dažnumą ir trukmę ir įvertinant galimas tų scenarijų pasekmes, tokias kaip:
 - i) dujų tiekimo saugumui svarbios infrastruktūros, visų pirma perdavimo infrastruktūros, saugyklų arba SGD terminalų, įskaitant didžiausią dujų infrastruktūrą, nustatytą skaičiavimui pagal N–1 formulę atlikti, veikimo sutrikimas, ir
 - ii) trečiųjų valstybių tiekėjų vykdomo tiekimo sutrikimas ir atitinkamais atvejais geopolitinė rizika;

- d) nustatant ***rizikos grupės*** valstybėms narėms ir atitinkamais atvejais kitoms valstybėms narėms ***ar kitoms rizikos grupėms*** kylančios įvairių rūšių rizikos tarpusavio sąveiką ir koreliaciją, įskaitant sąveiką ir koreliaciją, susijusias su jungiamaisiais vamzdynais, tarpvalstybiniu tiekimu, tarpvalstybine prieiga prie saugyklų ir dvikrypčio transportavimo pajėgumais;
- e) ***atsižvelgiant į riziką, susijusią su dujų tiekimo saugumui svarbios infrastruktūros kontrole, kiek tai gali būti susiję su, inter alia, nepakankamų investicijų, neigiamos įtakos įvairinimui, netinkamo naudojimosi esama infrastruktūra arba Sąjungos teisės aktų pažeidimo rizika;***
- f) atsižvelgiant į didžiausius jungiamojo vamzdyno pajėgumus kiekviename pasienio įleidimo ir išleidimo taške ir į įvairius saugyklų užpildymo lygius.

5. Bendri nacionaliniai rizikos *vertinimai* parengiami pagal *atitinkamą* IV arba V priede pateiktą šabloną. ***Prireikus, valstybės narės gali įtraukti papildomą informaciją.*** Komisijai pagal šio reglamento 19 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, ***pasikonsultavus su DKG***, siekiant iš dalies pakeisti IV ir V prieduose pateiktus šablonus, ***kad būtų panaudota šį reglamentą įgyvendinant sukaupta patirtis ir sumažinta valstybėms narėms tenkanti administracinė našta.***
6. Gamtinių dujų įmonės, pramoniniai dujų vartotojai, atitinkamos namų ūkio ir pramoninių dujų vartotojų interesams atstovaujančios organizacijos, taip pat valstybės narės ir nacionalinės reguliavimo institucijos, kai jos nėra kompetentingos institucijos, bendradarbiauja su kompetentingomis institucijomis ir joms paprašius teikia joms visą ***bendriems ir nacionaliniams*** rizikos *vertinimams* parengti būtiną informaciją.
7. ***Ne vėliau kaip*** 2018 m. spalio 1 d. valstybės narės praneša Komisijai apie ***pirmąjį bendrą*** rizikos vertinimą, kai tik dėl jo susitaria visos ***rizikos grupės*** valstybės narės, ***ir nacionalinius rizikos vertinimus.*** ***Vėliau*** rizikos *vertinimai* atnaujinami kas ketverius metus, nebent dėl tam tikrų aplinkybių juos reikėtų atnaujinti dažniau. Rengiant rizikos *vertinimus* atsižvelgiama į pažangą, padarytą atliekant investicijas, kurių reikia 5 straipsnyje nustatytam infrastruktūros standartui įgyvendinti, ir į sunkumus, kuriuos konkreti valstybė patiria įgyvendindama naujus alternatyvius sprendimus. Be to, ***juos*** rengiant atsižvelgiama į patirtį, įgytą atliekant 10 straipsnio 3 dalyje nurodytus imitavimo bandymus, per kuriuos imituojamas ekstremaliųjų situacijų valdymo planų taikymas.

8 straipsnis

Prevencinių veiksmų planų ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planų rengimas

1. Prevencinių veiksmų plane ir ekstremaliųjų situacijų valdymo plane nurodytos **dujų** tiekimo saugumo užtikrinimo priemonės turi būti aiškiai apibrėžtos, skaidrios, proporcingos, nediskriminacinės ir patikrinamos, neturi nederamai iškraipyti konkurencijos ar trikdyti veiksmingo dujų vidaus rinkos veikimo, taip pat neturi kelti pavojaus dujų tiekimo saugumui kitose valstybėse narėse ar Sąjungoje.
2. Kiekvienos **valstybės narės** kompetentinga **institucija**, pasikonsultavusi su gamtinių dujų įmonėmis, atitinkamomis organizacijomis, atstovaujančiomis namų ūkio ir pramoninių dujų vartotojų, įskaitant elektros energijos gamintojus bei **elektros energijos perdavimo sistemos operatorius**, interesams, ir nacionalinė reguliavimo institucija, kai **ji nėra** kompetentinga **institucija**, parengia:
 - a) prevencinių veiksmų planą, kuriame nurodomos priemonės, **reikalingos** bendrų ir nacionalinių rizikos vertinimų metu nustatytiems rizikos veiksniams pašalinti ar sumažinti, **įskaitant efektyvaus energijos vartojimo ir poreikio valdymo priemonių poveikį**, pagal 9 straipsnį;

- b) ekstremaliųjų situacijų valdymo planą, kuriame nurodomos priemonės, kurių, laikantis 10 straipsnio, reikia imtis dujų tiekimo sutrikimo poveikiui pašalinti ar sumažinti.

3. Į prevencinių veiksmų planą ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planą **įtraukiamas regioninis skyrius arba keli regioniniai skyriai, kai valstybė narė yra skirtingų rizikos grupių, kaip apibrėžta I priede, narė.**

Tuos regioninius skyrius prieš juos įtraukiant į atitinkamus nacionalinius planus kartu rengia visos rizikos grupės valstybės narės. Komisija veikia kaip pagalbininkė sudarant galimybę užtikrinti, kad tais regioniniais skyriais būtų padidintas dujų tiekimo Sąjungoje saugumas, ir kad dėl jų nekiltų jokių prieštaravimų bei būtų įveiktos bet kokios kliūtys bendradarbiavimui.

Į regioninius skyrius įtraukiamos tinkamos ir veiksmingos tarpvalstybinės priemonės, įskaitant dėl SGD, dėl kurių susitaria priemonės įgyvendinančios tos pačios rizikos grupės arba skirtingų rizikos grupių valstybės narės, kurioms daro poveikį priemonė, remiantis 7 straipsnio 1 dalyje nurodytu imitavimo bandymu ir bendru rizikos vertinimu.

4. Kompetentingos institucijos reguliariai praneša **DKG** apie pažangą, padarytą rengiant ir tvirtinant prevencinių veiksmų planus ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planus, *pirmiausia regioninius skyrius*. Visų pirma kompetentingos institucijos *susitaria dėl bendradarbiavimo mechanizmo siekiant parengti prevencinių veiksmų planą ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planą, įskaitant pasikeitimą planų projektais*. Jos *praneša DKG apie tokį* sutartą bendradarbiavimo mechanizmą likus **16** mėnesių iki termino, kada turi būti *susitarta dėl tų* planų ir *tų* planų atnaujinimų.

Rengiant *prevencinių veiksmų planą ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planą*, visų pirma nustatant bendradarbiavimo mechanizmą, Komisija gali teikti pagalbą. Jei *rizikos grupės* kompetentingos institucijos nesutaria dėl bendradarbiavimo mechanizmo, Komisija pasiūlo tai *rizikos grupei* bendradarbiavimo tvarką. *Atitinkamos kompetentingos institucijos susitaria dėl bendradarbiavimo mechanizmo tai rizikos grupei, atsižvelgdamos į Komisijos pasiūlymą*. Kompetentingos institucijos užtikrina nuolatinę *prevencinių veiksmų planų ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planų* įgyvendinimo stebėseną.

5. Prevencinių veiksmų planai ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planai rengiami remiantis VI ir VII prieduose pateiktais šablonais. Komisijai pagal šio reglamento 19 straipsnį suteikiami įgaliojimai, priimti deleguotuosius aktus, *pasikonsultavus su DKG*, siekiant iš dalies pakeisti VI ir VII prieduose pateiktus šablonus, *kad būtų panaudota taikant šį reglamentą įgyta patirtis ir sumažinta valstybėms narėms tenkanti administracinė našta*.
6. *Kaimyninių valstybių narių kompetentingos institucijos laiku konsultuojasi tarpusavyje siekiamos užtikrinti jų prevencinių veiksmų planų ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planų tarpusavio suderinamumą.*

Kiekvienos rizikos grupės kompetentingos institucijos ne vėliau kaip likus penkiems mėnesiams iki prevencinių veiksmų planų ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planų pateikimo termino pasikeičia planų projektais ir pasiūlymais dėl bendradarbiavimo.

Dėl 3 dalyje nurodytų regioninių skyrių galutinių redakcijų susitaria visos atitinkamos rizikos grupės valstybės narės. Į prevencinių veiksmų planus ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planus taip pat įtraukiamos nacionalinės priemonės, būtinos regioniniuose skyriuose nurodytoms tarpvalstybinėms priemonėms įgyvendinti ir jų vykdymui užtikrinti.

7. Prevencinių veiksmų planai ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planai skelbiami viešai ir apie juos Komisijai pranešama **ne vėliau kaip** 2019 m. kovo 1 d. ■ Komisija informuoja **DKG** apie planų pateikimą ir paskelbia juos Komisijos svetainėje.

Komisija per keturis mėnesius nuo kompetentingų institucijų pranešimo dienos įvertina planus, atsižvelgdama į **DKG** pareikštas nuomones.

8. Komisija pateikia kompetentingai **institucijai** nuomonę, kurioje rekomenduoja peržiūrėti prevencinių veiksmų planą arba ekstremaliųjų situacijų valdymo planą, jei taikomas vienas ar daugiau šių elementų:
- a) planas yra neveiksmingas siekiant sumažinti įvairių rūšių riziką, nustatytą atliekant rizikos vertinimą;
 - b) planas yra nesuderinamas su įvertintais rizikos scenarijais arba kitos **valstybės narės ar rizikos grupės** planais;
 - c) planas **neatitinka 1 dalyje nustatyto reikalavimo, kuriuo draudžiama nederamai** iškraipyti konkurenciją **ir** trikdyti **veiksmingą** vidaus rinkos veikimą;
 - d) planas neatitinka šio reglamento nuostatų arba kitų Sąjungos teisės aktų nuostatų.

■

9. Per tris mėnesius nuo 8 dalyje nurodytos Komisijos nuomonės pateikimo dienos atitinkama kompetentinga *institucija* pateikia Komisijai iš dalies pakeistą *prevencinių veiksmų planą arba ekstremaliųjų situacijų valdymo planą* arba nurodo jai priežastis, dėl kurių *ji* nesutinka su rekomendacijomis.

Nesutikimo, *susijusio su 8 dalyje nurodytais elementais*, atveju Komisija gali per keturis mėnesius nuo kompetentingos *institucijos* atsakymo dienos *atšaukti savo prašymą arba pakviesti susijusią kompetentingą instituciją ir, jei Komisija mano, kad tai būtina, DKG apsvarstyti tą klausimą. Komisija išsamiai nurodo priežastis, dėl kurių ji prašo padaryti prevencinių veiksmų plano arba ekstremaliųjų situacijų valdymo plano pakeitimus. Atitinkama kompetentinga institucija visapusiškai atsižvelgia į Komisijos išsamiai nurodytas priežastis.*

Kai taikytina, atitinkama kompetentinga institucija nedelsdama iš dalies pakeičia prevencinių veiksmų planą arba ekstremaliųjų situacijų valdymo planą ir jį viešai paskelbia.

Kai galutinė atitinkamos kompetentingos institucijos pozicija skiriasi nuo Komisijos išsamiai nurodytų priežasčių, ta kompetentinga institucija per du mėnesius nuo Komisijos išsamiai nurodytų priežasčių gavimo dienos kartu su savo pozicija ir Komisijos išsamiai nurodytomis priežastimis pateikia savo poziciją pagrindžiančias priežastis ir jas viešai paskelbia.

10. ... *[OL: prašom įrašyti šio reglamento įsigaliojimo datą] arba po tos datos priimtoms ne rinkos priemonėms taikoma 9 straipsnio 4, 6, 8 ir 9 dalyse nustatyta tvarka.*
11. Užtikrinamas neskelbtinos komercinės informacijos konfidencialumas.
12. Pagal Reglamentą (ES) Nr. 994/2010 parengti prevencinių veiksmų planai ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planai, atnaujinti *pagal tą reglamentą*, tebegalioja tol, kol parengiami pirmieji *šio straipsnio* 1 dalyje nurodyti prevencinių veiksmų planai ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planai.

9 straipsnis
Preveninių veiksmų planų turinys

1. Preveninių veiksmų plane pateikiama ši informacija:
 - a) rizikos vertinimo rezultatai ir svarstytų scenarijų santrauka, kaip nurodyta 7 straipsnio *4 dalies* c punkte;
 - b) saugomų vartotojų apibrėžtis ir 6 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje apibrėžta informacija;
 - c) informacija apie priemones, kiekius ir pajėgumus, kurių reikia infrastruktūros ir dujų tiekimo standartams įgyvendinti, kaip nustatyta 5 ir 6 straipsniuose, įskaitant, kai taikytina, informaciją apie tai, koku mastu poreikio valdymo priemonėmis galima pakankamai ir laiku kompensuoti dujų tiekimo sutrikimą, kaip nurodyta 5 straipsnio 2 dalyje; jei taikoma 5 straipsnio 3 dalis, nurodoma viena didžiausia bendro intereso dujų infrastruktūra; taip pat nurodomas būtinas dujų kiekis pagal saugomų vartotojų kategorijas ir pagal scenarijus, kaip nurodyta 6 straipsnio 1 dalyje, bei sugriežtintas dujų tiekimo standartas pagal 6 straipsnio 2 dalį, įskaitant bet koki atitikties 6 straipsnio 2 dalyje nustatytoms sąlygoms pagrindimą ir bet kokių sugriežtinto dujų tiekimo standarto arba papildomų pareigų laikino sušvelninimo pagal 11 straipsnio 3 dalį tvarkos apibūdinimą;

- d) informacija apie gamtinių dujų įmonėms, **atitinkamais atvejais elektros energijos įmonėms** ir kitoms atitinkamoms įstaigoms nustatytas pareigas, galinčias turėti įtakos dujų tiekimo saugumui, kaip antai pareigos užtikrinti saugų dujų sistemos veikimą;
- e) informacija apie kitas prevencines priemones, kuriomis siekiama atsižvelgti į atliekant rizikos vertinimą nustatytą įvairių rūšių riziką, kaip antai priemones, susijusias su poreikiu plėtoti kaimyninių valstybių narių jungiamuosius vamzdinius, **toliau didinti energijos vartojimo efektyvumą ir mažinti dujų poreikį**, su galimybe atitinkamais atvejais įvairinti dujų tiekimo maršrutus ir šaltinius **bei esamų saugyklų ir SGD pajėgumų regioninį naudojimą**, kad būtų kiek įmanoma išlaikomas dujų tiekimas visiems vartotojams;
- f) informacija apie plane numatytų priemonių, įskaitant k punkte nurodytas pareigas, ekonominį poveikį, veiksmingumą ir efektyvumą;
- g) plane numatytų priemonių, įskaitant k punkte nurodytas pareigas, poveikio energijos vidaus rinkos ir nacionalinių rinkų veikimui aprašymas;

- h) priemonių poveikio aplinkai ir vartotojams apibūdinimas;
- i) bendradarbiavimo su kitomis valstybėmis narėmis tvarka, įskaitant prevencinių veiksmų planų ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planų rengimo ir įgyvendinimo tvarką;
- j) informacija apie esamus ir būsimus jungiamuosius vamzdynus *ir infrastruktūrą*, įskaitant tuos, kuriais užtikrinama prieiga *prie vidaus rinkos*, taip pat informacija apie tarpvalstybinius srautus, tarpvalstybinę prieigą prie saugyklų ir SGD įrenginių ir pajėgumą transportuoti abiem kryptimis, ypač susidarius ekstremaliajai situacijai;
- k) informacija apie visas su dujų tiekimo saugumu susijusias viešųjų paslaugų pareigas.

Galima neištraukti ypatingos svarbos informacijos, susijusios su pirmos pastraipos a, c ir d punktuose nurodyta informacija, kurios atskleidimas galėtų kelti pavojų dujų tiekimo saugumui.

2. Rengiant prevencinių veiksmų planą, visų pirma numatant 5 straipsnyje nustatyto infrastruktūros standarto įgyvendinimo veiksmus, atsižvelgiama į visos Sąjungos dešimties metų tinklo plėtros planą, kurį pagal Reglamento (EB) Nr. 715/2009 8 straipsnio 10 dalį parengia ENTSO-G.

3. Prevencinių veiksmų planas pirmiausia grindžiamas rinkos priemonėmis, juo nesukuriama nepagrįsta našta gamtinių dujų įmonėms ar nedaromas neigiamas poveikis dujų vidaus rinkos veikimui.
4. Valstybės narės *ir visų pirma jų kompetentingos institucijos užtikrina, kad* visos prevencinės ne rinkos priemonės, *kaip antai nurodytosios VIII priede*, priimtose... *[OL: prašom įrašyti šio reglamento įsigaliojimo datą] arba po tos datos, nesvarbu, ar jos įtrauktos į prevencinių veiksmų planą, ar priimtose vėliau, atitiktų 6 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje nustatytus kriterijus.*
5. *Kompetentinga institucija viešai skelbia kiekvieną 4 dalyje nurodytą priemonę, kuri dar nebuvo įtraukta į prevencinį veiksmų planą, ir informuoja Komisiją pateikdama tokios priemonės bei jos poveikio nacionalinei dujų rinkai ir, kiek įmanoma, kitų valstybių narių dujų rinkoms, apibūdinimą.*
6. *Jeigu Komisijai kyla abejonių dėl to, ar šio straipsnio 4 dalyje nurodyta priemonė atitinka 6 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje nustatytus kriterijus, ji atitinkamos valstybės narės prašo pateikti pranešimą dėl poveikio vertinimo.*

7. *I poveikio vertinimą pagal 6 dalį įtraukiami bent šie elementai:*

- a) *galimas* poveikis ■ nacionalinės dujų rinkos vystymuisi ir konkurencijai nacionaliniu lygmeniu;
- b) *galimas* poveikis ■ vidaus dujų rinkai;
- c) galimas poveikis dujų tiekimo saugumui kaimyninėse valstybėse narėse, ypač jei tai yra priemonės, dėl kurių gali sumažėti regioninių rinkų likvidumas arba būti apriboti srautai į kaimynines valstybes nares;
- d) sąnaudų ir naudos ■ vertinimas, palyginti su alternatyviomis rinkos priemonėmis;
- e) būtinumo ir proporcingumo vertinimas, ■ palyginti su galimomis rinkos priemonėmis;
- f) *įvertinimas, ar priemone* užtikrinamos vienodos galimybės visiems rinkos dalyviams;
- g) numatomos priemonės laipsniško panaikinimo strategija, numatomas jos taikymo laikotarpis ir atitinkamas peržiūrų tvarkaraštis.

Analizę, nurodytą a ir b punktuose, atlieka nacionalinė reguliavimo *institucija*.

Kompetentinga institucija paskelbia [] poveikio vertinimą [] ir apie jį praneša Komisijai. []

8. *Kai Komisija, remdamasi poveikio vertinimu, mano, kad priemonė gali kelti pavojų kitų valstybių narių ar Sąjungos dujų tiekimo saugumui, ji per keturis mėnesius nuo pranešimo apie poveikio vertinimą pateikimo dienos priima sprendimą reikalaujama būtinu mastu iš dalies pakeisti arba panaikinti tą priemonę.*

Priimta priemonė įsigalioja tik tuomet, kai ją patvirtina Komisija arba kai ji yra iš dalies pakeičiama pagal Komisijos sprendimą.

Keturių mėnesių laikotarpis prasideda kitą dieną po išsamaus pranešimo gavimo dienos. Tiek Komisijai, tiek kompetentingai institucijai sutikus, keturių mėnesių laikotarpis gali būti pratęstas.

9. *Kai Komisija, remdamasi poveikio vertinimu, mano, kad priemonė neatitinka 6 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje nustatytų kriterijų, ji gali per keturis mėnesius nuo pranešimo apie poveikio vertinimą pateikimo dienos pateikti nuomonę. Taikoma 8 straipsnio 8 ir 9 dalyse nustatyta procedūra.*

Keturių mėnesių laikotarpis prasideda kitą dieną po išsamaus pranešimo gavimo dienos. Tiek Komisijai, tiek kompetentingai institucijai sutikus, keturių mėnesių laikotarpis gali būti pratęstas.

10. 8 straipsnio 9 dalis taip pat taikoma bet kuriai priemonei, kuriai taikomos šio straipsnio 6–9 dalys.
11. Po 2019 m. kovo 1 d. prevencinių veiksmų planas atnaujinamas kas ketverius metus arba dažniau, jeigu to reikia dėl esamų aplinkybių arba Komisijos prašymu. Atnaujinant planą atsižvelgiama į atnaujintą rizikos vertinimą ir į bandymų, atliktų pagal 10 straipsnio 3 dalį, rezultatus. Atnaujintam planui taikomas 8 straipsnis.

10 straipsnis

Ekstremaliųjų situacijų valdymo planų turinys

1. Ekstremaliųjų situacijų valdymo plane:
- a) remiamasi 11 straipsnio 1 dalyje nurodytais krizės lygiais;

- b) nustatomas gamtinių dujų įmonių, ***elektros perdavimo sistemų operatorių, kai tinkama***, ir pramoninių dujų vartotojų, įskaitant atitinkamus elektros energijos gamintojus, vaidmuo ir atsakomybė, atsižvelgiant į tai, koku mastu juos veikia dujų tiekimo sutrikimai, taip pat jų ryšiai su kompetentingomis institucijomis ir atitinkamais atvejais nacionalinėmis reguliavimo institucijomis kiekvieno 11 straipsnio 1 dalyje nurodyto lygio krizės atveju;
- c) nustatomas kompetentingų institucijų ir kitų įstaigų, kurioms deleguotos užduotys pagal 3 straipsnio 2 dalį, vaidmuo ir atsakomybė kiekvieno 11 straipsnio 1 dalyje nurodyto lygio krizės atveju;
- d) užtikrinama, kad gamtinių dujų įmonėms ir pramoniniams dujų vartotojams, įskaitant atitinkamus elektros energijos gamintojus, būtų suteikiama pakankamai galimybių reaguoti į kiekvieno 11 straipsnio 1 dalyje nurodyto lygio krizę;
- e) prireikus nustatomos priemonės ir veiksmai, kurių reikia imtis siekiant sumažinti galimą dujų tiekimo sutrikimo poveikį centralizuotam šilumos tiekimui ir elektros energijos, pagamintos iš dujų, tiekimui, ***be kita ko, kai tinkama, taikant integruotą požiūrį į energijos sistemų valdymą elektros energijos ir dujų srityje***;

- f) nustatomos išsamios kiekvieno 11 straipsnio 1 dalyje nurodyto krizės lygio atveju taikytinos procedūros ir priemonės, be kita ko, atitinkamos informacijos perdavimo sistemos;
- g) paskiriamas krizės valdytojas ■ ir apibrėžiamas jo vaidmuo;
- h) nustatomas rinkos priemonių vaidmuo siekiant įveikti situaciją pavojaus lygio atveju ir sumažinti padarinius ekstremaliosios situacijos lygio atveju;
- i) nustatomas ne rinkos priemonių, kurias planuojama taikyti arba kurios bus įgyvendinamos ekstremaliosios situacijos lygio atveju, vaidmuo ir įvertinama, kiek būtina taikyti tokias ne rinkos priemones siekiant įveikti krizę. Įvertinamas ne rinkos priemonių poveikis ir nustatomos jų įgyvendinimo procedūros. Ne rinkos priemonės turi būti naudojamos tik tais atvejais, kai vien rinkos priemonėmis nebeįmanoma toliau užtikrinti tiekimo, visų pirma saugomiems vartotojams, arba siekiant taikyti 13 straipsnį;
- j) aprašomi mechanizmai, taikomi kiekvieno 11 straipsnio 1 dalyje nurodyto lygio krizės atveju bendradarbiaujant su kitomis valstybėmis narėmis, ***ir kompetentingų institucijų susitarimai dėl keitimosi informacija***;
- k) išsamiai aprašomos pavojaus lygio krizės ir ekstremaliosios situacijos atvejais gamtinių dujų įmonėms ***ir atitinkamais atvejais elektros energijos įmonėms*** taikomos informacijos teikimo pareigos;

- l) aprašomos techninės ar teisinės priemonės, nustatytos siekiant užtikrinti, kad prie dujų skirstymo ar perdavimo tinklo prijungti vartotojai, kurie nėra saugomi vartotojai, nevartotų nepagrįstai daug dujų;
- m) aprašomos techninės, **teisinės** ir finansinės priemonės, nustatytos siekiant taikyti 13 straipsnyje nustatytas solidarumo pareigas;
- n) apskaičiuojamas dujų kiekis, kurį galėtų suvartoti solidariai saugomi vartotojai, apimant bent 6 straipsnio 1 dalyje nurodytus atvejus;**
- o) nustatomas iš anksto nustatytų veiksmų, kurių reikia imtis, kad būtų užtikrintas dujų tiekimas susidarius ekstremaliajai situacijai, sąrašas; be kita ko, deramai atsižvelgiant į neskelbtinų duomenų konfidencialumą, nurodomi šalių, dalyvaujančių vykdant tokius veiksmus, sudaryti komerciniai susitarimai ir atitinkamais atvejais kompensacijų gamtinių dujų įmonėms mechanizmai. Tokie veiksmai gali apimti valstybių narių ir (arba) gamtinių dujų įmonių sudarytus tarpvalstybinius susitarimus.

Siekiant užkirsti kelią nepagrįstam dujų vartojimui ekstremaliosios situacijos atveju, kaip nurodyta pirmos pastraipos 1 punkte, arba taikant 11 straipsnio 3 dalyje ir 13 straipsnyje nurodytas priemones, atitinkamos valstybės kompetentinga institucija praneša vartotojams, kurie nėra saugomi vartotojai, kad jie privalo sustabdyti arba sumažinti savo dujų vartojimą nesudarydami techniniu požiūriu nesaugių situacijų.

2. Po 2019 m. kovo 1 d. ekstremaliųjų situacijų valdymo planas atnaujinamas kas ketverius metus arba dažniau, jei to reikia dėl aplinkybių arba Komisijos prašymu. Atnaujinant planą atsižvelgiama į atnaujintą rizikos vertinimą ir į bandymų, atliktų pagal *šio* straipsnio 3 dalį, rezultatus. Atnaujinant planą taikomos 8 straipsnio 4–11 *dalys*.
3. Bent *kartą* tarp 2 dalyje nurodytų reguliarių kas ketverius metus atliekamų ekstremaliųjų situacijų valdymo plano atnaujinimų vykdomi tame plane numatytų priemonių, veiksmų ir procedūrų bandymai. Siekdama išbandyti ekstremaliųjų situacijų valdymo planą, *kompetentinga institucija* realiuoju laiku imituoja didelio ir vidutinio poveikio scenarijus ir savo ekstremaliųjų situacijų valdymo plane numatytus reagavimo veiksmus. Bandymų rezultatus kompetentinga *institucija* pristato *DKG*.
4. Ekstremaliųjų situacijų valdymo planu užtikrinama, kad susidarius ekstremaliajai situacijai būtų ir toliau, kiek tai įmanoma techniniu ir saugumo atžvilgiais, užtikrinama tarpvalstybinė prieiga prie infrastruktūros pagal Reglamentą (EB) Nr. 715/2009, ir juo nenustatomos jokios tarpvalstybinius dujų srautus nepagrįstai ribojančios priemonės.

11 straipsnis
Krizės skelbimas

1. Yra šie trys krizės lygiai:

- a) ankstyvojo perspėjimo lygis (ankstyvasis perspėjimas): kai yra konkrečios, pagrįstos ir patikimos informacijos, kad gali įvykti incidentas, dėl kurio gali labai pablogėti dujų tiekimo padėtis ir dėl kurio gali kilti pavojaus arba ekstremaliosios situacijos lygio krizė; ankstyvojo perspėjimo lygis gali būti aktyvuotas naudojant ankstyvojo perspėjimo mechanizmą;
- b) pavojaus lygis (pavojus): kai sutrinka dujų tiekimas arba atsiranda išskirtinai didelis dujų poreikis ir dėl to labai pablogėja dujų tiekimo padėtis, tačiaurinka tebėra pajėgi išspręsti tą sutrikimo arba poreikio problemą ir nėra būtina taikyti ne rinkos priemonės;
- c) ekstremaliosios situacijos lygis (ekstremalioji situacija): kai yra išskirtinai didelis dujų poreikis, labai sutrinka dujų tiekimas arba kitokiu būdu labai pablogėja dujų tiekimo padėtis ir, įgyvendinus visas atitinkamas rinkos priemones, tiekiamų dujų vis tiek nepakanka likusiam dujų poreikiui patenkinti, todėl papildomai turi būti taikomos ne rinkos priemonės, visų pirma siekiant pagal 6 straipsnį užtikrinti dujų tiekimą saugomiems vartotojams.

2. Kai kompetentinga institucija paskelbia, kad pasiektas vienas iš **1 dalyje** nurodytų krizės lygių, ji nedelsiant informuoja Komisiją **ir valstybių narių, su kuriomis tos kompetentingos institucijos valstybė narė yra tiesiogiai sujungta, kompetentingas institucijas ir joms** pateikia visą būtiną informaciją, visų pirma apie veiksmus, kurių ketina imtis. Susidarius ekstremaliajai situacijai, dėl kurios gali tekti prašyti Sąjungos ir jos valstybių narių pagalbos, atitinkamos valstybės narės kompetentinga institucija nedelsdama informuoja apie tai Komisijos reagavimo į nelaimės koordinavimo centrą.
3. Kai valstybė narė paskelbė ekstremaliąją situaciją **ir nurodė, kad reikia imtis tarpvalstybinių veiksmų**, bet kokie sugriežtinti dujų tiekimo standartai ar papildomos pareigos pagal 6 straipsnio 2 dalį, nustatyti dujų įmonėms kitose **tos pačios rizikos grupės** valstybėse narėse, laikinai sušvelninami iki 6 straipsnio 1 dalyje nustatyto lygio.
- Šios dalies pirmoje pastraipoje nustatytos pareigos nebetaikomos iškart po to, kai kompetentinga institucija paskelbia apie ekstremaliosios situacijos pabaigą arba kai Komisija pagal 8 dalies pirmą pastraipą padaro išvadą, kad ekstremaliosios situacijos paskelbimas nėra ar nebėra pagrįstas.**

4. Kai kompetentinga institucija paskelbia ekstremaliąją situaciją, ji vykdo savo ekstremaliųjų situacijų valdymo plane iš anksto nustatytus veiksmus ir nedelsiant informuoja Komisiją, ***rizikos grupės kompetentingas institucijas ir valstybių narių, su kuriomis tos kompetentingos institucijos valstybė narė yra tiesiogiai sujungta, kompetentingas institucijas***, visų pirma pranešdama apie veiksmus, kurių ketina imtis. Tinkamai pagrįstomis išskirtinėmis aplinkybėmis kompetentinga institucija gali imtis veiksmų, kuriais nukrypstama nuo ekstremaliųjų situacijų valdymo plano. Kompetentinga institucija nedelsdama informuoja Komisiją ir ***savo rizikos grupės kompetentingas institucijas, kaip nustatyta I priede, ir valstybių narių, su kuriomis tos kompetentingos institucijos valstybė narė yra tiesiogiai sujungta, kompetentingas institucijas*** apie tokius veiksmus ir nukrypimo nuo plano motyvus.
5. ***Perdavimo sistemos operatorius užtikrina, kad tuo atveju, kai paskelbiama ekstremalioji situacija kaimyninėje valstybėje narėje, pajėgumai sujungimo su ta valstybe narė taškuose, nepriklausomai nuo to, ar tie pajėgumai nuolatiniai ar pertraukiamieji ir nuo to, ar jie buvo užsakyti iki ekstremaliosios situacijos ar jos metu, turi pirmenybę konkuruojančių pajėgumų išleidimo į saugyklas taškuose atžvilgiu. Pajėgumų, kuriems teikiama pirmenybė, sistemos naudotojas nedelsdamas sumoka nuolatinių pajėgumų sistemos naudotojui sąžiningą kompensaciją už finansinius nuostolius, patirtus dėl pirmenybės suteikimo, įskaitant proporcingą išlaidų, susijusių su nuolatinių pajėgumų pertraukimu, atlyginimą. Kompensacijos nustatymo ir sumokėjimo procesas neturi poveikio pirmenybės taisyklės taikymui.***
6. Valstybės narės, visų pirma kompetentingos institucijos, užtikrina, kad:
- a) nebūtų imamasi jokių priemonių, kuriomis kuriuo nors metu būtų nepagrįstai ribojami dujų srautai vidaus rinkoje;
 - b) nebūtų imamasi jokių priemonių, kurios galėtų kelti didelį pavojų dujų tiekimo padėčiai kitoje valstybėje narėje ir

- c) pagal ekstremaliųjų situacijų valdymo planą būtų ir toliau, kiek tai įmanoma techniniu ir saugumo atžvilgiais, užtikrinama tarpvalstybinė prieiga prie infrastruktūros pagal Reglamentą (EB) Nr. 715/2009.

7. *Ekstremaliosios situacijos metu ir dėl pagrįstų priežasčių, atitinkamam elektros energijos arba dujų perdavimo sistemos operatoriui pateikus prašymą, valstybė narė gali nuspręsti pirmiausia dujas tiekti tam tikroms ypatingos svarbos dujomis kūrenamoms elektrinėms ir tik po to – tam tikrų kategorijų saugomiems vartotojams, jei dėl nepakankamo dujų tiekimo tokiomis dujomis kūrenamoms ypatingos svarbos elektrinėms:*

- a) *būtų itin sutrikdytas elektros energijos sistemos veikimas arba*
- b) *būtų trikdoma dujų gavyba ir (arba) transportavimas.*

Valstybės narės pagrindžia bet kokią tokio pobūdžio priemonę rizikos vertinimu.

Pirmoje pastraipoje nurodytos ypatingos svarbos dujomis kūrenamos elektrinės aiškiai nustatomos, taip pat nustatant galimus dujų kiekius, dėl kurių būtų taikoma tokia priemonė, įtraukiant tas nuostatas į prevencinių veiksmų planų ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planų regioninius skyrius. Jų nustatymas vykdomas glaudžiai bendradarbiaujant su atitinkamos valstybės narės elektros energijos ir dujų sistemų perdavimo sistemos operatoriais.

8. Komisija kuo skubiau ir bet kuriuo atveju per penkias dienas **nuo** dienos, kurią ji **iš kompetentingos institucijos** gavo 2 dalyje nurodytą informaciją, patikrina, ar, vadovaujantis 1 dalies c punktu, ekstremalioji situacija paskelbta pagrįstai, ar priemonės, kurių imtasi, tiksliai, kiek tik įmanoma, atitinka ekstremaliųjų situacijų valdymo plane nurodytus veiksmus, ar dėl tų priemonių gamtinių dujų įmonėms nesukuriama nepagrįsta našta ir ar jos atitinka 6 dalį. Komisija **kitos** kompetentingos institucijos ar gamtinių dujų įmonių prašymu arba savo iniciatyva gali paprašyti kompetentingos institucijos pakeisti priemones, jei jos neatitinka šios dalies pirmame sakinyje nurodytų sąlygų. Komisija taip pat gali pareikalauti, kad kompetentinga institucija paskelbtų apie ekstremaliosios situacijos pabaigą, kai Komisija **padaro išvadą**, jog, vadovaujantis 1 dalies c punktu, ekstremaliosios situacijos paskelbimas nėra arba nebėra pagrįstas.

Per tris dienas nuo Komisijos prašymo pateikimo dienos kompetentinga institucija pakeičia priemones ir praneša apie tai Komisijai arba informuoja Komisiją apie priežastis, dėl kurių ji nesutinka su prašymu. Pastaruoju atveju Komisija gali per tris dienas nuo tos dienos, kurią ji buvo informuota, pakeisti arba atšaukti savo prašymą, arba pakviesti kompetentingą instituciją ar atitinkamais atvejais susijusias kompetentingas institucijas ir, kai Komisija mano, kad tai būtina, **DKG** apsvarstyti tą klausimą. Komisija išsamiai nurodo priežastis, dėl kurių ji prašo pakeisti veiksmus. Kompetentinga institucija visapusiškai atsižvelgia į Komisijos poziciją. Jei galutinis kompetentingos institucijos sprendimas skiriasi nuo Komisijos pozicijos, kompetentinga institucija nurodo priežastis, dėl kurių priimtas toks sprendimas.

9. *Kai kompetentinga institucija paskelbia apie vieno iš 1 dalyje nurodyto lygio krizės pabaigą, ji praneša Komisijai ir valstybių narių, su kuriomis tos kompetentingos institucijos valstybė narė yra tiesiogiai sujungta, kompetentingoms institucijoms.*

12 straipsnis

Reagavimo į regioninio ir Sąjungos masto ekstremaliasias situacijas veiksmai

1. Ekstremaliąją situaciją paskelbusios kompetentingos institucijos prašymu Komisija, atlikusi patikrinimą pagal 11 straipsnio 8 dalį, gali paskelbti regioninio arba Sąjungos masto ekstremaliąją situaciją.

Komisija paskelbia atitinkamai regioninio arba Sąjungos masto ekstremaliąją situaciją bent dviejų ekstremaliąją situaciją paskelbusių kompetentingų institucijų prašymu ir atlikusi patikrinimą pagal 11 straipsnio 8 dalį, jei tokių ekstremaliųjų situacijų priežastys yra susijusios.

Visais atvejais Komisija, skelbdama regioninio arba Sąjungos masto ekstremaliąją situaciją, naudodama tinkamiausias konkrečiomis aplinkybėmis komunikacijos priemones sužino kitų kompetentingų institucijų nuomones ir tinkamai atsižvelgia į visą jų pateiktą susijusią informaciją. Kai Komisija, atlikusi vertinimą nusprendžia, kad regioninio arba Sąjungos masto ekstremaliosios situacijos paskelbimo sąlygos nebetenkinamos, ji paskelbia, kad regioninio arba Sąjungos masto ekstremalioji situacija atšaukiama, bei nurodo savo sprendimo priežastis ir apie jį informuoja Tarybą.

2. Paskelbusi regioninio arba Sąjungos masto ekstremaliąją situaciją, Komisija iš karto sušaukia **DKG**. ■
3. Regioninio arba Sąjungos masto ekstremaliosios situacijos atveju Komisija koordinuoja kompetentingų institucijų veiksmus, visapusiškai atsižvelgdama į konsultuojantis su **DKG** gautą aktualią informaciją ir į šių konsultacijų rezultatus. Visų pirma Komisija:
 - a) užtikrina keitimąsi informacija;
 - b) užtikrina valstybių narių ir regioninio lygmens veiksmų nuoseklumą ir veiksmingumą Sąjungos lygmeniu;
 - c) derina veiksmus su trečiosiomis valstybėmis.
4. Komisija gali sušaukti krizių valdymo grupę, kurią sudaro atitinkamų valstybių narių, kuriose susidarė ekstremalioji situacija, krizės valdytojai, nurodyti 10 straipsnio 1 dalies g punkte. Krizės valdytojams sutikus, Komisija gali pakviesti dalyvauti kitus atitinkamus suinteresuotuosius subjektus. Komisija užtikrina, kad DKG būtų reguliariai informuojama apie krizių valdymo grupės atliekamą darbą.

5. Valstybės narės, visų pirma kompetentingos institucijos, užtikrina, kad:
- a) nebūtų imamasi jokių priemonių, kuriomis kuriuo nors metu būtų nepagrįstai ribojami dujų srautai vidaus rinkoje, visų pirma dujų srautai į paveiktas rinkas;
 - b) nebūtų imamasi jokių priemonių, kurios galėtų kelti didelį pavojų dujų tiekimo padėčiai kitoje valstybėje narėje ir
 - c) pagal ekstremaliųjų situacijų valdymo planą būtų ir toliau, kiek tai įmanoma techniniu ir saugumo atžvilgiais, užtikrinama tarpvalstybinė prieiga prie infrastruktūros pagal Reglamentą (EB) Nr. 715/2009.
6. Kai Komisija kompetentingos institucijos ar gamtinių dujų įmonės prašymu arba savo iniciatyva nusprendžia, kad valstybės narės arba kompetentingos institucijos veiksmai ar gamtinių dujų įmonės elgesys susidarius regioninio arba Sąjungos masto ekstremaliajai situacijai prieštarauja 5 daliai, Komisija paprašo tos valstybės narės arba kompetentingos institucijos pakeisti savo veiksmus arba imtis veiksmų, kuriais būtų užtikrinta, kad būtų laikomasi 5 dalies nuostatų, ir informuoja ją apie tokio prašymo priežastis. Deramai atsižvelgiama į būtinybę užtikrinti, kad dujų sistema visą laiką veiktų saugiai.

Per tris dienas nuo Komisijos prašymo pateikimo dienos valstybė narė arba kompetentinga institucija pakeičia savo veiksmus ir praneša apie tai Komisijai arba informuoja Komisiją nurodydama jai priežastis, dėl kurių ji nesutinka su prašymu. Pastaruoju atveju Komisija gali per tris dienas nuo tos dienos, kurią ji buvo informuota, pakeisti arba atšaukti savo prašymą, arba pakviesti valstybę narę arba kompetentingą instituciją ir, kai Komisija mano, kad tai būtina, DKG apsvarstyti tą klausimą. Komisija išsamiai nurodo priežastis, dėl kurių ji prašo pakeisti veiksmus. Valstybė narė arba kompetentinga institucija visapusiškai atsižvelgia į Komisijos poziciją. Kai galutinis kompetentingos institucijos arba valstybės narės sprendimas skiriasi nuo Komisijos pozicijos, kompetentinga institucija arba valstybė narė nurodo priežastis, dėl kurių priimtas toks sprendimas.

7. Komisija, pasikonsultavusi su DKG, sudaro nuolatinę stebėsenos darbo grupės narių rezervo sąrašą, į kurį įtraukiami pramonės ekspertai ir Komisijos atstovai. Stebėsenos darbo grupė prireikus gali būti siunčiama dirbti už Sąjungos ribų ir, bendradarbiaudama su trečiosiomis valstybėmis tiekėjomis ir trečiosiomis tranzito valstybėmis, ji stebi dujų srautus į Sąjungą ir teikia apie juos atskaitas.

8. Kompetentinga institucija informuoja Komisijos reagavimo į nelaimės koordinavimo centrą apie visus pagalbos poreikius. Reagavimo į nelaimės koordinavimo centras vertina bendrą padėtį ir teikia patarimus dėl pagalbos, kuri turėtų būti teikiama valstybėms narėms, kurioms tai aktualiausia, ir atitinkamais atvejais trečiosioms valstybėms.

13 straipsnis

Solidarumas

I

1. *Jeigu valstybė narė paprašė taikyti solidarumo priemonę pagal šį straipsnį, valstybė narė, kuri yra tiesiogiai sujungta su prašančiąja valstybe nare, arba, kai valstybė narė taip numato, jos kompetentinga institucija, perdavimo sistemos operatorius arba skirstymo sistemos operatorius imasi, kiek įmanoma, vengdama (-as) sukurti nesaugias padėtis, būtinų priemonių užtikrinti, kad jos teritorijoje dujų tiekimas vartotojams, kurie nėra solidariai saugomi vartotojai, būtų sumažintas arba netęsiamas būtinu mastu ir tokį laikotarpį, kol dujų tiekimo solidariai saugomiems vartotojams prašančiojoje valstybėje narėje, poreikiai nėra patenkinami. Prašančioji valstybė narė užtikrina, kad atitinkamas dujų kiekis būtų faktiškai tiekiamas solidariai saugomiems vartotojams jos teritorijoje.*

Išimtinėmis aplinkybėmis ir atitinkamam elektros energijos ar dujų perdavimo sistemos operatoriui pateikus deramai pagrįstą prašymą savo kompetentingai institucijai, dujų tiekimas taip pat gali būti tęsiamas į tam tikras ypatingos svarbos dujomis kūrenamas elektrines, kaip apibrėžta pagal 11 straipsnio 7 dalį, esančias iš solidarumo tiekiančiojoje valstybėje narėje, jeigu dėl nepakankamo dujų tiekimo tokioms elektrinėms būtų itin sutrikdytas elektros energijos sistemos veikimas arba trikdoma dujų gavyba ir (arba) transportavimas.

2. *Valstybė narė taip pat taiko solidarumo priemonę ir kitai valstybei narei, su kuria ji yra sujungta per trečiąją valstybę, išskyrus atvejus, kai srautai per tą trečiąją valstybę yra ribojami. Toks priemonės taikymo išplėtimas priklauso nuo abipusio susitarimo tarp atitinkamų valstybių narių, kurios atitinkamais atvejais į ją įtraukia trečiąją valstybę, per kurią jos yra sujungtos.*
3. *Solidarumo priemonė priimama kaip kraštinė priemonė ir taikoma tik tuo atveju, kai prašančioji valstybė narė:*
- a) *nesugebėjo ištaisyti nepakankamo dujų tiekimo savo solidariai saugomiems vartotojams padėties nepaisant to, kad taikė 11 straipsnio 3 dalyje nurodytą priemonę;*
 - b) *išnaudojo visas rinkos priemones ir visas savo ekstremaliųjų situacijų valdymo plane numatytas priemones;*
 - c) *pateikė išsamų prašymą Komisijai ir visų valstybių narių, su kuriomis ji yra sujungta tiesiogiai arba, kaip numatyta 2 dalyje, per trečiąją valstybę, kompetentingoms institucijoms kartu su įgyvendintų priemonių, nurodytų šios dalies b punkte, aprašymu;*

d) įsipareigojo iš solidarumo tiekiančiai valstybei narei nedelsiant sumokėti sąžiningą kompensaciją laikantis 8 dalies.

- 4. Jeigu prašančiajai valstybei narei solidariai padėti galėtų daugiau nei viena valstybė narė, prašančioji valstybė narė, pasikonsultavusi su visomis valstybėmis narėmis, kurioms tenka pareiga tiekti iš solidarumo, prašo pateikti pasiūlymą dėl dujų tiekimo, kuris būtų palankiausias atsižvelgiant į išlaidas, tiekimo spartą, patikimumą ir diversifikaciją. Atitinkamos valstybės narės tokius savanoriškomis poreikio valdymo priemonėmis grindžiamus pasiūlymus teikia tokiu mastu ir tiek laiko, kiek tai įmanoma, prieš imdamosi ne rinkos priemonių.*
- 5. Kai rinkos priemonės pasirodo nepakankamos, kad iš solidarumo tiekianti valstybė narė ištaisyty nepakankamo dujų tiekimo solidariai saugomiems vartotojams prašančiojoje valstybėje narėje padėti, iš solidarumo tiekianti valstybė narė gali imti taikyti ne rinkos priemones, kad įvykdytų 1 ir 2 dalyse nustatytas pareigas.*

6. *Prašančiosios valstybės narės kompetentinga institucija nedelsdama praneša Komisijai ir iš solidarumo tiekiančių valstybių narių kompetentingoms institucijoms, kai dujų tiekimo solidariai saugomiems vartotojams jos teritorijoje poreikis yra patenkintas arba kai pareigos pagal 1 ir 2 dalis, atsižvelgiant į jos poreikius, yra sumažinamos, arba kai jų vykdymas sustabdomas iš solidarumo gaunančiosios valstybės narės prašymu.*
7. *1 ir 2 dalyse nustatytos pareigos taikomos atsižvelgiant į techniškai saugų ir patikimą iš solidarumo tiekiančios valstybės narės dujų sistemos veikimą ir į atitinkamos valstybės narės jungiamųjų vamzdynų infrastruktūros eksportavimo į prašančiąją valstybę narę didžiausių pajėgumų ribas. Techniniuose, teisiniuose ir finansiniuose susitarimuose gali būti atsižvelgta į tokias aplinkybes, visų pirma aplinkybes, kuriomis rinka užtikrins didžiausius jungiamojo vamzdino pajėgumus.*
8. *Solidarumas pagal šį reglamentą taikomas kompensavimo pagrindu. Solidarumą taikyti prašanti valstybė narė nedelsdama sumoka sąžiningą kompensaciją iš solidarumo tiekiančiai valstybei narei arba užtikrina, kad ji būtų sumokėta. Tokia sąžininga kompensacija apima bent:*
- a) dujas, patiektas į prašančiosios valstybės narės teritoriją;*
 - b) visas kitas susijusias ir pagrįstas išlaidas, patirtas teikiant solidarumą, atitinkamais atvejais su tokia priemone susijusias išlaidas, kurios gali būti nustatytos iš anksto;*

- c) *bet kokią kompensaciją, nustatytą teismo, arbitražo procese arba panašiam procese ar susitarimuose, ir susijusias tokių procesų, kuriuose dalyvauja iš solidarumo tiekianti valstybė narė, tiekime iš solidarumo dalyvaujančių subjektų atžvilgiu, išlaidas.*

Sąžininga kompensacija pagal pirmą pastraipą apima, inter alia, visas pagrįstas išlaidas, kurias iš solidarumo tiekianti valstybė narė patiria dėl pareigos sumokėti kompensaciją laikantis Sąjungos teisės garantuojamų pagrindinių teisių ir laikantis taikytinų tarptautinių įsipareigojimų, kai įgyvendinamas šis straipsnis, ir kitas pagrįstas išlaidas, patirtas dėl kompensacijos sumokėjimo pagal nacionalines kompensavimo taisykles.

Ne vėliau kaip 2018 m. gruodžio 1 d. valstybės narės patvirtina būtinas priemones, visų pirma techninius, teisinius ir finansinius susitarimus pagal 10 dalį, siekiant įgyvendinti šios dalies pirmą ir antrą pastraipus. Tokiose priemonėse gali būti numatytos praktinės sumokėjimo nedelsiant sąlygos.

9. *Valstybės narės užtikrina, kad šio straipsnio nuostatos būtų įgyvendinamos laikantis Sutarčių, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos ir taikytinų tarptautinių įsipareigojimų. Jos imasi tam būtinų priemonių.*
10. *Ne vėliau kaip 2018 m. gruodžio 1 d. valstybės narės patvirtina būtinąs priemones, įskaitant sutartas techniniuose, teisiniuose ir finansiniuose susitarimuose, siekiant užtikrinti dujų tiekimą solidarai saugomiems vartotojams prašančiojoje valstybėje narėje pagal 1 ir 2 dalis. Dėl techninių, teisinių ir finansinių susitarimų susitaria valstybės narės, kurios yra tarpusavyje sujungtos tiesiogiai arba, kaip nurodyta 2 dalyje, per trečiąją valstybę, ir jie apibūdinami atitinkamuose jų ekstremaliųjų situacijų valdymo planuose. Be kita ko, į tokius susitarimus gali būti įtraukti tokie elementai:*
- a) *tinklų operacinis saugumas;*

- b) taikytinos dujų kainos ir (arba) jų nustatymo metodika, atsižvelgiant į poveikį rinkos veikimui;*
- c) jungiamųjų vamzdynų naudojimas, įskaitant dvikrypčio transportavimo pajėgumus ir požemines dujų saugyklas;*
- d) dujų kiekiai ir jų nustatymo metodika;*
- e) išlaidų, kurias turės apimti sąžininga nedelsiant sumokama kompensacija, kategorijos; tai gali apimti ir žalą dėl pramonės veiklos sutrikdymo;*
- f) informacija apie metodą, kaip turėtų būti apskaičiuojama sąžininga kompensacija.*

Prieš prašant taikyti solidarumą valstybių narių suderintas finansinis susitarimas apima nuostatas, kuriose numatomas bent visų susijusių ir pagrįstų išlaidų, patirtų tiekiant iš solidarumo, sąžiningos kompensacijos apskaičiavimas, ir pareiga, kad tokia kompensacija bus sumokėta.

Pagal kompensavimo mechanizmą teikiamos paskatos dalyvauti rinkos priemonėse, kaip antai aukcionuose ir reagavimo į dujų poreikį mechanizmuose. Juo neturi būti sukuriama ydingos paskatos, įskaitant finansines sąlygas, rinkos dalyviams, dėl kurių jie atidėtų savo veiksmus iki tol, kol bus pritaikytos ne rinkos priemonės. Į ekstremaliųjų situacijų valdymo planus įtraukiama informacija apie visus kompensavimo mechanizmus arba bent šios informacijos santrauka.

- 11. Kol valstybė narė gali užtikrinti dujų tiekimą savo solidariai saugomiems vartotojams iš savo gavybos, jai netaikoma pareiga sudaryti techninius, teisinius ir finansinius susitarimus su valstybėmis narėmis, su kuriomis ji yra sujungta tiesiogiai arba, laikantis 2 dalies - per trečiąją valstybę, siekiant užsitikrinti tiekimą iš solidarumo. Tokia išimtis nedaro poveikio atitinkamos valstybės narės pareigai iš solidarumo vykdyti tiekimą kitoms valstybėms narėms pagal šį straipsnį.*
- 12. Ne vėliau kaip 2017 m. gruodžio 1 d. Komisija, pasikonsultavusi su DKG, pateikia teisiškai neprivalomas gaires dėl techninių, teisinių ir finansinių susitarimų pagrindinių elementų, visų pirma dėl to, kaip taikyti 8 ir 10 dalyse aprašytus elementus.*

13. Kai valstybės narės *ne vėliau kaip 2018 m. spalio 1 d.* nesusitaria dėl būtinų techninių, teisinių ir finansinių susitarimų, Komisija gali, *pasikonsultavusi su atitinkamomis kompetentingomis institucijomis*, pasiūlyti tokių priemonių sistemą, *kurią nustatomi būtini principai, kad priemonės veiktų, pagrįstą 12 dalyje nurodytomis Komisijos gairėmis. Valstybės narės savo susitarimus užbaigia rengti ne vėliau kaip 2018 m. gruodžio 1 d., kuo labiau atsižvelgdamos į Komisijos pasiūlymą.*
14. Jeigu valstybės narės nesusitaria dėl savo techninių, teisinių ir finansinių susitarimų arba jų neužbaigia rengti, tai nedaro poveikio šio straipsnio taikymui. Susidarius tokiai situacijai atitinkamos valstybės narės susitaria dėl būtinų ad hoc priemonių, o solidarumą taikyti prašanti valstybė narė prisiima įsipareigojimą pagal 3 dalies d punktą.
15. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytos pareigos nebetaikomos iškart, kai paskelbiama apie ekstremaliosios situacijos pabaigą arba kai Komisija pagal 11 straipsnio 8 dalies pirmą pastraipą padaro išvadą, kad ekstremaliosios situacijos paskelbimas nėra ar nebėra pagrįstas.

16. *Kai Sąjunga patiria išlaidų dėl sutartinės atsakomybės, išskyrus neteisėtus veiksmus ar neteisėtą veiklą pagal SESV 340 straipsnio antrą dalį, dėl priemonių, kurių pagal šį straipsnį yra įpareigos imtis valstybės narės, tas išlaidas jai kompensuoja iš solidarumo gaunančioji valstybė narė.*

14 straipsnis

Keitimasis informacija

1. *Kai valstybė narė paskelbė vieną iš krizės lygių, nurodytų 11 straipsnio 1 dalyje, atitinkamos gamtinių dujų įmonės kiekvieną dieną teikia atitinkamos valstybės narės kompetentingai institucijai visų pirma šią informaciją:*
- a) *dienos dujų poreikio ir dujų tiekimo prognozes ateinančioms trimis dienoms milijonais kubinių metrų per dieną (mln. m³ per parą);*
 - b) *informaciją apie dienos dujų srautą visuose tarpvalstybiniuose dujų įleidimo ir išleidimo taškuose, taip pat visuose gavybos įrenginio, saugyklos ar SGD terminalo prijungimo prie tinklo taškuose milijonais kubinių metrų per dieną (mln. m³ per parą);*

- c) informaciją apie laikotarpį (nurodant dienų skaičių), kuriuo tikimasi užtikrinti dujų tiekimą saugomiems vartotojams.
2. Susidarius regioninio arba Sąjungos masto ekstremaliajai situacijai, Komisija **gali** prašyti **1 dalyje nurodytos** kompetentingos institucijos nedelsiant pateikti jai bent šią informaciją:
- a) 1 dalyje nustatytą informaciją;
 - b) informaciją apie priemones, kurių planuojama imtis ir tas, kurias kompetentinga institucija jau įgyvendino, kad sumažintų ekstremaliosios situacijos padarinius, taip pat informaciją apie jų veiksmingumą;
 - c) kitoms kompetentingoms institucijoms pateiktus prašymus imtis papildomų priemonių;
 - d) informaciją apie priemones, įgyvendintas kitų kompetentingų institucijų prašymu.
3. Pasibaigus ekstremaliaja situacijai, kuo skubiau ir ne vėliau kaip po šešių savaičių po ekstremaliosios situacijos atšaukimo, **1 dalyje nurodyta** kompetentinga institucija pateikia Komisijai išsamų ekstremaliosios situacijos ir **įgyvendintų** priemonių veiksmingumo vertinimą, įskaitant ekstremaliosios situacijos ekonominio poveikio vertinimą, poveikio elektros energijos sektoriui vertinimą ir informaciją apie Sąjungai ir jos valstybėms narėms suteiktą arba iš jų gautą pagalbą. Toks vertinimas pateikiamas **DKG** ir į jį atsižvelgiama atnaujinant prevencinių veiksmų planus ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planus.

Komisija išanalizuoja kompetentingų institucijų pateiktus vertinimus ir pateikia valstybėms narėms, Europos Parlamentui ir DKG apibendrintus tos analizės rezultatus.

4. Tinkamai pagrįstomis aplinkybėmis, neatsižvelgiant į tai, ar paskelbta ekstremalioji situacija, **valstybės narės, kuriai tai aktualiausia**, kompetentinga institucija gali paprašyti **gamtinių** dujų įmonių pateikti 1 dalyje nurodytą informaciją arba papildomą informaciją, būtiną siekiant įvertinti bendrą dujų tiekimo padėtį valstybėje narėje arba kitose valstybėse narėse, įskaitant su sutartimis susijusią informaciją, **išskyrus informaciją apie kainą**. Komisija gali kompetentingų institucijų paprašyti pateikti gamtinių dujų įmonių **pagal šią dalį** pateiktą informaciją, **jeigu ta informacija dar neperduota Komisijai**.
5. Kai Komisija mano, kad dujų tiekimui Sąjungoje arba Sąjungos dalyje kyla arba gali kilti **pavojus, dėl kurio gali būti paskelbta, kad pasiektas vienas iš 11 straipsnio 1 dalyje nurodytų krizės lygių**, ji gali paprašyti **atitinkamų** kompetentingų institucijų surinkti ir pateikti Komisijai informaciją, būtiną dujų tiekimo padėčiai įvertinti. Komisija pateikia savo vertinimą **DKG**.

6. Kad kompetentingos institucijos ir Komisija galėtų įvertinti dujų tiekimo saugumo padėtį nacionaliniu, regioniniu ir Sąjungos lygmenimis, **kiekviena** gamtinių dujų **įmonė**:
- a) atitinkamai kompetentingai **institucijai** pateikia šią informaciją apie **dujoms pirkti jos sudarytas** ilgesnės nei **vienerių** metų trukmės dujų tiekimo sutartis, kuriose **yra tarpvalstybinis aspektas**:
- i) informaciją apie sutarties trukmę;
 - ii) **metines** apimtis pagal sutartį;
 - iii) informaciją apie sutartyje numatytus didžiausius dienos kiekius pavojaus arba ekstremaliosios situacijos lygio krizės atvejais;
 - iv) informaciją apie sutartyje numatytus pristatymo taškus;
 - v) informaciją apie būtiniausius dienos **ir** mėnesio **■** dujų kiekius;
 - vi) informaciją apie dujų tiekimo sustabdymo sąlygas;

vii) informaciją, ar pagal atskirą sutartį arba pagal visas su tuo pačiu tiekėju ar su juo susijusiomis įmonėmis sudarytas sutartis tiekiamas dujų kiekis valstybėje narėje, kuriai tai aktualiausia, sudaro ribinį 28 proc. kiekį arba jį viršija, kaip nurodyta 6 dalies b punkte.

- b) *valstybės narės, kuriai tai aktualiausia, kompetentingai institucijai nedelsdamos praneša apie savo ilgesnės nei **vienerių** metų trukmės dujų tiekimo sutartis, sudarytas arba pakeistas ... [OL: prašom įrašyti šio reglamento įsigaliojimo datą] arba po tos datos, jei pagal atskirą sutartį arba pagal visas su tuo pačiu tiekėju arba su juo susijusiomis įmonėmis sudarytas jos sutartis tiekiamas dujų kiekis **sudaro 28 proc.** arba daugiau **toje valstybėje narėje** per metus suvartojamo dujų kiekio, kuris apskaičiuojamas remiantis naujausiais turimais duomenimis. Be to, ne vėliau kaip ... [OL: prašom įrašyti datą: 12 mėnesių po šio reglamento įsigaliojimo dienos] gamtinių dujų tiekimo įmonės praneša kompetentingai institucijai apie visas galiojančias sutartis, atitinkančias tokias pat sąlygas. Pareiga pranešti neapima informacijos apie kainą ir netaikoma tik su dujų kaina susijusiems pakeitimams. Pareiga pranešti apie sutartis taikoma ir visiems komerciniams susitarimams, kurie yra susiję su dujų tiekimo sutarties vykdymu, išskyrus informaciją apie kainą.*

Kompetentinga institucija pirmos pastraipos a punkte išvardytus duomenis pateikia Komisijai *nuasmeninta forma*. *Naujų sutarčių sudarymo arba galiojančių sutarčių pakeitimo atvejais visas duomenų rinkinys pateikiamas ne vėliau kaip iki atitinkamų metų rugsėjo mėnesio pabaigos. Kai kompetentingai institucijai kyla abejonių dėl sudarytos sutarties, apie kurią pranešta pagal pirmos pastraipos b punktą, keliamos rizikos dujų tiekimo į valstybę narę ar regioną saugumui, ji apie tą sutartį praneša Komisijai.*

7. Esant *aplinkybėms*, kurios yra tinkamai pagrįstos *poreikiu garantuoti dujų tiekimo saugumo atžvilgiu svarbių pagrindinių dujų tiekimo sutarčių skaidrumą, ir*, kai valstybės narės, kuriai tai aktualiausia, kompetentinga institucija arba Komisija mano, kad dėl dujų tiekimo sutarties *gali kilti rizika* dujų tiekimo saugumui valstybėje narėje, regione arba Sąjungoje, valstybės narės kompetentinga institucija arba Komisija gali paprašyti gamtinių dujų įmonės pateikti sutarties duomenis, *išskyrus informaciją apie kainą*, jos poveikiui dujų tiekimo saugumui įvertinti. Prašymas *turi būti pagrįstas ir* taip pat gali būti prašoma pateikti *duomenis* apie bet kokius kitus komercinius susitarimus, kurie yra svarbūs dujų tiekimo sutarties vykdymui, *išskyrus informaciją apie kainą. Pagrindimas turi apimti susijusios administracinės naštos proporcingumą.*

8. *Kompetentingos institucijos, kurios gauna informaciją pagal šio straipsnio 6 dalies b punktą arba 7 dalį, per tris mėnesius įvertina gautą informaciją dujų tiekimo saugumo tikslais ir savo vertinimo rezultatus pateikia Komisijai.*
9. Kompetentinga institucija atsižvelgia į informaciją, gautą pagal šį straipsnį, rengdama rizikos vertinimą, prevencinių veiksmų planą, ekstremaliųjų situacijų valdymo planą arba atitinkamus jų atnaujinimus. Komisija gali priimti *nuomonę, kuria* kompetentingai institucijai *siūloma* iš dalies pakeisti savo *rizikos vertinimus arba* planus remiantis pagal šį *straipsnį* gauta informacija. *Atitinkama kompetentinga institucija peržiūri rizikos vertinimą ir planus, dėl kurių yra pateiktas prašymas 8 straipsnio 9 dalyje nustatyta tvarka.*

10. *Ne vėliau kaip... [OL: prašom įrašyti datą: 18 mėnesių po šio reglamento įsigaliojimo dienos] valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų, taikytinų gamtinių dujų įmonėms pažeidus šio straipsnio 6 arba 7 dalį, ir imasi visų būtinų priemonių jų įgyvendinimui užtikrinti. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos.*
11. *Šiame straipsnyje valstybė narė, kuriai tai aktualiausia, – valstybė narė, kurioje atitinkamos sutarties šalis parduoda didžiąją dalį dujų arba yra didžioji dalis jos vartotojų.*
12. *Visos sutartys arba informacija apie sutartis, gauta remiantis šio straipsnio 6 ir 7 dalimis, taip pat atitinkami kompetentingų institucijų arba Komisijos vertinimai išlieka konfidencialūs. Kompetentingos institucijos ir Komisija užtikrina visišką konfidencialumą.*

15 straipsnis
Profesinė paslaptis

1. *Bet kuri neskelbtina komercinė informacija, kuri buvo gauta, kuria buvo pasikeista arba kuri buvo perduota pagal 14 straipsnio 4, 5, 6, 7 ir 8 dalis ir 18 straipsnį, išskyrus 14 straipsnio 3 ir 5 dalyse nurodytų vertinimų rezultatus, išlieka konfidenciali ir jai taikomos šiame straipsnyje nustatytos profesinės paslapties sąlygos.*
2. *Pareiga saugoti profesinę paslaptį taikoma šiems konfidencialią informaciją pagal šį reglamentą gaunantiems asmenims:*
 - a) *Komisijai dirbantiems ar dirbusiems asmenims;*
 - b) *Komisijos nurodymų gavusiems auditoriams ir ekspertams;*
 - c) *kompetentingoms institucijoms ir nacionalinėms reguliavimo institucijoms ar kitoms susijusioms institucijoms dirbantiems ar dirbusiems asmenims;*
 - d) *kompetentingų institucijų ir nacionalinių reguliavimo institucijų ar kitų susijusių institucijų nurodymų gavusiems auditoriams ir ekspertams.*

3. *Nedarant poveikio atvejams, kuriems taikoma baudžiamoji teisė, kitoms šio reglamento nuostatomis ar kitiems atitinkamiems Sąjungos teisės aktams 2 dalyje nurodytų asmenų vykdant savo pareigas gauta konfidenciali informacija negali būti atskleista jokiam kitam asmeniui ar institucijai, išskyrus suvestinės ar bendra forma taip, kad nebūtų įmanoma atpažinti jokio atskiros rinkos dalyvio ar rinkos vietos.*
4. *Nedarant poveikio atvejams, kuriems taikoma baudžiamoji teisė, Komisija, nacionalinės kompetentingos institucijos ir nacionalinės reguliavimo institucijos, įstaigos ar asmenys, kurie gauna konfidencialią informaciją pagal šį reglamentą, gali konfidencialią informaciją naudoti tik savo pareigų ir funkcijų vykdymo tikslais. Kitos institucijos, įstaigos ar asmenys gali naudotis ta informacija tuo tikslu, kuriuo ji jiems buvo suteikta, arba administraciniuose ar teisminiuose procesuose, konkrečiai susijusiuose su jų funkcijų vykdymu.*

16 straipsnis

Bendradarbiavimas su Energijos bendrijos susitariančiosiomis šalimis

1. *Kai valstybės narės ir Energijos bendrijos susitariančiosios šalys bendradarbiauja rengiant rizikos vertinimus ir prevencinių veiksmų planus bei ekstremaliųjų situacijų valdymo planus, toks bendradarbiavimas gali apimti visų pirma rizikos veiksmų sąveikos ir sąsajų nustatymą ir konsultacijas siekiant užtikrinti prevencinių veiksmų planų ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planų darną tarpvalstybiniu lygmeniu.*

■

2. *Tuo atžvilgiu Energijos bendrijos susitariančiosios šalys gali Komisijos kvietimu dalyvauti DKG posėdžiuose visais abipusiai rūpimais klausimais.*

17 straipsnis

Komisijos vykdoma stebėsena

Komisija nuolat stebi dujų tiekimo saugumo priemones ir reguliariai teikia ataskaitas **DKG**.

Remdamasi 8 straipsnio 7 dalyje nurodytais vertinimais, Komisija ne vėliau kaip **2023 m. rugsėjo 1 d.** parengia išvadas dėl galimų **dujų** tiekimo saugumo padidinimo Sąjungos lygmeniu priemonių ir **pateikia** Europos Parlamentui ir Tarybai šio reglamento **taikymo** ataskaitą, įskaitant, jei būtina, **pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų dėl** šio reglamento **dalinio pakeitimo**.

18 straipsnis

Dokumentų teikimas

Rizikos vertinimai, prevencinių veiksmų planai, ekstremaliųjų situacijų valdymo planai ir visi kiti dokumentai Komisijai teikiami elektroniniu būdu per platformą CIRCABC.

Visas su dokumentų teikimu susijęs susirašinėjimas vykdomas elektroniniu būdu.

19 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.

2. **3 straipsnio 8 dalyje**, 7 straipsnio 5 dalyje ir 8 straipsnio 5 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami *penkerių metų laikotarpiui nuo...* [OL: prašom įrašyti šio reglamento įsigaliojimo datą]. *Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.*
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti **3 straipsnio 8 dalyje**, 7 straipsnio 5 dalyje ir 8 straipsnio 5 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. *Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.*

5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal **3 straipsnio 8 dalį**, 7 straipsnio 5 dalį ir 8 straipsnio 5 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

20 straipsnis

Nukrypti leidžianti nuostata

1. Šis reglamentas netaikomas Maltai ir Kiprui tol, kol kiekvienos šių šalių teritorijoje dujos netiekiamos. Malta ir Kipras toliau nurodytose nuostatose nustatytas pareigas įvykdo ir sprendimus, kuriuos šios valstybės narės turi teisę priimti pagal tas nuostatas, priima per nurodytą laikotarpį, ***kuris skaičiuojamas nuo*** dujų tiekimo kiekvienos iš šių šalių teritorijoje pradžios datos:
 - a) 2 straipsnio 5 punktas, 3 straipsnio 2 dalis, 7 straipsnio 5 ***dalis*** ir 14 straipsnio 6 dalies a punktas – 12 mėnesių;

- b) 6 straipsnio 1 dalis – 18 mėnesių;
- c) 8 straipsnio 7 dalis – 24 mėnesių;
- d) 5 straipsnio 4 dalis – 36 mėnesiai;
- e) 5 straipsnio 1 dalis – 48 mėnesiai.

Kad įvykdytų 5 straipsnio 1 dalyje nustatytą pareigą, Malta ir Kipras gali taikyti nuostatas, pateiktas 5 straipsnio 2 dalyje, be kita ko, naudodami ne rinka grindžiamas poreikio valdymo priemones.

- 2. Pareigos, susijusios su 7 ir 8 straipsniuose nustatytų rizikos grupių darbu, pietinio dujų koridoriaus ir rytinės Viduržemio jūros regiono dalies rizikos grupių atžvilgiu pradedami taikyti nuo tos datos, kurią pradedama svarbios infrastruktūros / dujotiekio bandymo operacija.***

3. *Kol Švedija turi prieigą prie dujų per jungiamuosius vamzdynus tik iš Danijos, kuri yra vienintelis jos dujų šaltinis ir vienintelė galima tiekėja iš solidarumo, Danijai ir Švedijai netaikoma 13 straipsnio 10 dalyje nustatyta pareiga susitarti dėl techninių, teisinių ir finansinių susitarimų, pagal kuriuos Švedija vykdytų tiekimą Danijai iš solidarumo. Tai nedaro poveikio Danijos pareigai vykdyti tiekimą iš solidarumo, taip pat tuo tikslu sudaryti būtinus techninius, teisinius ir finansinius susitarimus pagal 13 straipsnį.*

21 straipsnis

Panaikinimas

Reglamentas (ES) Nr. 994/2010 panaikinamas.

Nuorodos į panaikintą reglamentą laikomos nuorodomis į šį reglamentą ir aiškinamos pagal IX priede pateiktą atitikties lentelę.

22 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja ketvirtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo ... [OL: prašom įrašyti šio reglamento įsigaliojimo datą].

Tačiau 13 straipsnio 1–6 dalys, 13 straipsnio 8 dalies pirma ir antra pastraipos bei 13 straipsnio 14 ir 15 dalys taikomos nuo 2018 m. gruodžio 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta

Europos Parlamento vardu

Tarybos vardu

Pirmininkas

Pirmininkas

I PRIEDAS

Regioninis bendradarbiavimas

Valstybių narių rizikos grupės, kuriomis grindžiamas su rizika susijęs bendradarbiavimas, kaip nurodyta 3 straipsnio 7 dalyje, yra šios:

1. Rytų dujų tiekimo rizikos grupės:

- a) Ukraina:, Bulgarija, Čekija, Vokietija, Graikija, Kroatija, Italija, Liuksemburgas, Vengrija, Austrija, Lenkija, Rumunija, Slovėnija, Slovakija;**
- b) Baltarusija: Belgija, Čekija, Vokietija, Estija, Latvija, Lietuva, Liuksemburgas, Nyderlandai, Lenkija, Slovakija;**
- c) Baltijos jūra: Belgija, Čekija, Danija, Vokietija, Prancūzija, Liuksemburgas, Nyderlandai, Austrija, Slovakija, Švedija;**
- d) Šiaurės rytų: Estija, Latvija, Lietuva, Suomija;**
- e) Balkanų: Bulgarija, Graikija, Rumunija.**

I

2. *Šiaurės jūros dujų tiekimo rizikos grupės:*

- a) *Norvegija:, Belgija, Danija, Vokietija, Airija, Ispanija, Prancūzija, Italija, Liuksemburgas, Nyderlandai, Portugalija, Švedija, Jungtinė Karalystė;*
- b) *Mažo šilumingumo dujos: Belgija, Vokietija, Prancūzija, Nyderlandai;*
- c) *Danija: Danija, Vokietija, Liuksemburgas, Nyderlandai, Švedija;*
- d) *Jungtinė Karalystė: Belgija, Vokietija, Airija, Liuksemburgas, Nyderlandai Jungtinė Karalystė.*

3. *Šiaurės Afrikos dujų tiekimo rizikos grupės:*

- a) *Alžyras: Graikija, Ispanija, Prancūzija, Kroatija, Italija, Malta, Austrija, Portugalija, Slovėnija;*
- b) *Libija: Kroatija, Italija, Malta, Austrija, Slovėnija.*

4. *Pietryčių dujų tiekimo rizikos grupės:*

- a) *Pietinis dujų koridorius – Kaspijos jūros regionas: Bulgarija, Graikija, Kroatija, Italija, Vengrija, Malta, Austrija, Rumunija, Slovėnija, Slovakija;*
- b) *Viduržemio jūros regiono rytinė dalis: Graikija, Italija, Kipras, Malta.*

II PRIEDAS

Skaičiavimas pagal N – 1 formulę

1. N – 1 FORMULĖS APIBRĖŽTIS

N – 1 formulė apibūdina dujų infrastruktūros techninius pajėgumus patenkinti bendrą dujų poreikį nustatytoje formulės taikymo teritorijoje tuo atveju, kai sutrinka vienos didžiausios dujų infrastruktūros veikimas per išskirtinai didelio dujų poreikio parą, kuri pagal statistinę tikimybę pasitaiko kartą per 20 metų.

Dujų infrastruktūra apima dujų perdavimo tinklą, įskaitant jungiamuosius vamzdynus, gavybos įrenginius, SGD įrenginius ir saugyklas nustatytoje formulės taikymo teritorijoje.

Sutrikus vienos didžiausios dujų infrastruktūros veikimui, visos likusios turimos dujų infrastruktūros techniniai pajėgumai turi atitikti bent suminį visos nustatytos formulės taikymo teritorijos dujų poreikį per išskirtinai didelio dujų poreikio parą, kuri pagal statistinę tikimybę pasitaiko kartą per 20 metų.

N – 1 formulės rezultatas, apskaičiuotas kaip nurodyta toliau, turi būti lygus bent 100 %.

2. SKAIČIAVIMO PAGAL N – 1 FORMULĘ METODAS

$$N - 1 [\%] = \frac{EP_m + P_m + S_m + LNG_m - I_m}{D_{\max}} \times 100, N - 1 \geq 100 \%$$

Parametrai, naudojami atliekant skaičiavimą, turi būti aiškiai apibūdinti ir pagrįsti.

Apskaičiuojant EP_m pateikiamas išsamus įleidimo taškų sąrašas ir nurodomi kiekvieno jų pajėgumai.

3. N – 1 FORMULĖS PARAMETRŲ APIBRĖŽTYS

Nustatyta formulės taikymo teritorija – geografinė vietovė, kuriai atliekamas skaičiavimas pagal N – 1 formulę ir kurią nustato kompetentinga institucija.

Su poreikiu susijusi apibrėžtis

$D_{\max}$ – visas nustatytoje formulės taikymo teritorijoje reikalingas dujų kiekis (mln. m^3 per parą) per išskirtinai didelio dujų poreikio parą, kuri pagal statistinę tikimybę pasitaiko kartą per 20 metų.

Su tiekimu susijusios apibrėžtys

EP_m – kitų nei gavybos dujų įleidimo taškų, SGD įrenginių ir saugyklų, kuriems taikomi formulės kintamieji P_m , LNG_m ir S_m , techniniai pajėgumai (mln. m^3 per parą), t. y. visų sienos dujų įleidimo taškų, per kuriuos galima tiekti dujas į nustatytą formulės taikymo teritoriją, techninių pajėgumų suma;

P_m – didžiausi gavybos techniniai pajėgumai (mln. m^3 per parą), t. y. visų nustatytoje formulės taikymo teritorijoje veikiančių dujų gavybos įrenginių, iš kurių dujos gali būti tiekiamos į įleidimo taškus, didžiausių paros techninių gavybos pajėgumų suma;

S_m – didžiausi saugyklų techniniai išleidimo pajėgumai (mln. m^3 per parą), t. y. visų saugyklų, iš kurių dujos gali būti tiekiamos į nustatytos formulės taikymo teritorijos įleidimo taškus, didžiausių paros dujų išleidimo techninių pajėgumų, nustatytų atsižvelgiant į atitinkamas saugyklų fizines savybes, suma;

LNG_m – didžiausi SGD įrenginių techniniai pajėgumai (mln. m^3 per parą), t. y. visų nustatytoje formulės taikymo teritorijoje veikiančių SGD įrenginių didžiausių paros tiekimo techninių pajėgumų, nustatytų atsižvelgiant į kritinius elementus, tokius kaip išskrovimas, papildomų paslaugų teikimas, laikinas laikymas ir pakartotinis SGD dujinimas, taip pat dujų tiekimo į sistemą techninis pajėgumas, suma;

I_m – vienos didžiausios dujų infrastruktūros, kurios pajėgumai tiekti dujas nustatytoje formulės taikymo teritorijoje yra didžiausi, techniniai pajėgumai (mln. m^3 per parą). Kai kelios dujų infrastruktūros yra sujungtos į bendrą gavybos proceso ar perdavimo ir skirstymo sistemą ir negali veikti atskirai, jos laikomos viena dujų infrastruktūra.

4. SKAIČIAVIMAS PAGAL $N - 1$ FORMULĘ TAIKANT POREIKIO VALDYMO PRIEMONES

$$N - 1 [\%] = \frac{EP_m + P_m + S_m + LNG_m - I_m}{D_{max} - D_{eff}} \times 100, N - 1 \geq 100 \%$$

Su poreikiu susijusi apibrėžtis

$D_{\text{eff}} - D_{\text{max}}$ dalis (mln. m^3 per parą), kurią sutrikus dujų tiekimui galima pakankamai ir laiku padengti taikant rinkta grindžiamas poreikio valdymo priemonės pagal 9 straipsnio 1 dalies **c punktą** ir 5 straipsnio 2 dalį.

5. SKAIČIAVIMAS PAGAL $N - 1$ FORMULĘ REGIONO LYGMENIU

3 punkte nurodyta nustatyta formulės taikymo teritorija, **kai taikytina**, padidinama iki atitinkamo regiono lygmens, **kuri nustato atitinkamų valstybių narių kompetentingos institucijos**.

Skaičiavimas taip pat gali būti taikomas rizikos grupės regiono lygmeniu, jeigu dėl to susitarta su rizikos grupės valstybių kompetentingomis institucijomis. Apskaičiuojant pagal $N - 1$ formulę regiono lygmeniu naudojama viena didžiausia bendro intereso dujų infrastruktūra. Viena didžiausia regiono bendro intereso dujų infrastruktūra yra didžiausia regiono dujų infrastruktūra, kuria tiesiogiai arba netiesiogiai prisidedama prie dujų tiekimo į to regiono valstybes nares, ir ji nustatoma rizikos vertinime.

$N - 1$ formulės apskaičiavimą regioniniu lygmeniu vietoj $N - 1$ formulės apskaičiavimo nacionaliniu lygmeniu galima atlikti tik tuo atveju, kai, remiantis **bendru** rizikos vertinimu, viena didžiausia bendro intereso dujų infrastruktūra yra labai svarbi visų atitinkamų valstybių narių dujų tiekimui.

Rizikos grupės lygmeniu, atliekant 7 straipsnio 4 dalyje nurodytus skaičiavimus, naudojama viena didžiausia kiekvienos I priedo sąraše nurodytos **rizikos grupės** bendro intereso dujų infrastruktūra.

III PRIEDAS

Nuolatiniai dvikrypčio transportavimo pajėgumai

1. ***Šiame priede išdėstytų nuostatų vykdymo tikslu nacionalinė reguliavimo institucija gali veikti kaip kompetentinga institucija, jeigu taip nusprendžia valstybė narė.***
2. Kad užtikrintų arba padidintų jungiamojo vamzdyno dvikrypčio transportavimo pajėgumus arba kad būtų taikoma tos pareigos išimtis ar pratęstas tokios išimties galiojimas, abiejose ***jungiamojo vamzdyno*** pusėse veikiantys perdavimo sistemos operatoriai, pasikonsultavę su visais perdavimo sistemos operatoriais, ***kurie gali būti susiję***, savo kompetentingoms institucijoms (toliau – atitinkamos kompetentingos institucijos) ***ir savo reguliavimo institucijoms (toliau – atitinkamos reguliavimo institucijos)*** pateikia:
 - a) nuolatinių fizinių dvikrypčio transportavimo pajėgumų pasiūlymą dėl srauto priešinga kryptimi (fiziniai srauto priešinga kryptimi pajėgumai) ***siekiant užtikrinti nuolatinius fizinius dvikrypčio transportavimo pajėgumus***, arba
 - b) prašymą suteikti pareigos užtikrinti dvikrypčio transportavimo pajėgumus išimtį.

Perdavimo sistemos operatoriai stengiasi pateikti bendrą pasiūlymą arba prašymą taikyti išimtį. Pasiūlymo užtikrinti dvikrypčio transportavimo pajėgumus atveju perdavimo sistemos operatoriai gali pateikti pagrįstą pasiūlymą dėl tarpvalstybinio sąnaudų paskirstymo. Toks pasiūlymas arba prašymas dėl kiekvieno *jungiamojo vamzdyno*, kuris buvo įrengtas ... [šio reglamento įsigaliojimo diena], pateikiamas ne vėliau kaip 2018 m. gruodžio 1 d., o dėl naujų jungiamųjų vamzdynų – užbaigus galimybių studijos etapą, bet prieš pradedant išsamaus techninio projekto etapą.

I

3. Gavusios pasiūlymą arba prašymą taikyti išimtį, atitinkamos kompetentingos institucijos dėl jo nedelsdamos konsultuojasi su *valstybės narės, kuriai, remiantis rizikos vertinimu, srauto priešinga kryptimi pajėgumai galėtų būti naudingi*, kompetentingomis institucijomis ir *nacionalinėmis reguliavimo institucijomis, kai jos nėra kompetentingos institucijos*, taip pat Agentūra ir Komisija. Institucijos, su kuriomis konsultuojamasi, gali pateikti nuomonę per keturis mėnesius nuo konsultacijos prašymo gavimo dienos.

4. *Atitinkamos reguliavimo institucijos per šešis mėnesius nuo bendro pasiūlymo gavimo pagal šio reglamento 5 straipsnio 6 ir 7 dalis dienos, pasikonsultavusios su atitinkamais projekto rengėjais, priima suderintus sprendimus dėl tarpvalstybinio investavimo sąnaudų paskirstymo kiekvienam projekte dalyvaujančiam perdavimo sistemos operatoriui. Kai atitinkamos reguliavimo institucijos nepasiekia susitarimo per tą terminą, jos nedelsdamos apie tai praneša atitinkamoms kompetentingoms institucijoms.*
5. Atitinkamos kompetentingos institucijos, remdamosi rizikos vertinimu, **šio reglamento 5 straipsnio 5 dalyje** išvardyta informacija, po konsultacijų pagal **šio priedo 3 punktą** gautomis nuomonėmis ir atsižvelgdamos į dujų tiekimo saugumą ir indėlį į dujų vidaus rinką, priima *suderintą* sprendimą. *Tas suderintas sprendimas priimamas per du mėnesius. Dviejų mėnesių laikotarpis prasideda po keturių mėnesių laikotarpio, kuris suteikiamas 3 punkte nurodytoms nuomonėms pateikti, išskyrus atvejus, kai visos nuomonės pateikiamos anksčiau, arba po 4 punkte nurodyto šešių mėnesių laikotarpio, suteikiamo atitinkamoms reguliavimo institucijoms suderintam sprendimui priimti. Tuo suderintu sprendimu:*
- a) priimamas pasiūlymas dėl **dvikrypčio** transportavimo pajėgumų. *Tokiame* sprendime pateikiama sąnaudų ir naudos analizė, įgyvendinimo tvarkaraštis ir vėlesnio jo naudojimo tvarka; *ir kartu pateikiamas 4 punkte nurodytas suderintas sprendimas dėl tarpvalstybinio sąnaudų paskirstymo, kurį parengia atitinkamos reguliavimo institucijos;*

- b) ne ilgiau kaip ketveriems metams suteikiama laikina pareigos išimtis arba pratęsiamas tokios išimties galiojimas, jei sprendime pateikta sąnaudų ir naudos analizė rodo, kad srauto priešinga kryptimi pajėgumai nepadidintų dujų tiekimo saugumo jokioje *susijusioje* valstybėje narėje arba kad išlaidos investicijoms būtų gerokai didesnės nei galima nauda dujų tiekimo saugumo atžvilgiu, *arba*
- c) reikalaujama, kad perdavimo sistemos operatoriai iš dalies pakeistų ir iš naujo pateiktų savo pasiūlymą arba prašymą suteikti išimtį *per ne ilgesnį kaip keturių mėnesių laikotarpį*.

6. Atitinkamos kompetentingos institucijos nedelsdamos pateikia *suderintą* sprendimą kompetentingoms institucijoms *ir nacionalinėms reguliavimo institucijoms, kurios pateikė nuomonę pagal 3 punktą, atitinkamoms reguliavimo institucijoms*, Agentūrai ir Komisijai, be kita ko, ir nuomones, kurios buvo gautos po konsultacijų pagal 3 punktą.

7. **6 punkte nurodytos** kompetentingos institucijos per du mėnesius nuo suderinto sprendimo gavimo dienos gali pareikšti savo prieštaravimus dėl *suderinto* sprendimo ir juos pateikti jį priėmusioms atitinkamoms kompetentingoms institucijoms, Agentūrai ir Komisijai. Prieštaravimai gali būti pareiškiami tik dėl faktų ir vertinimo, visų pirma dėl tarpvalstybinio sąnaudų paskirstymo, dėl kurio nebuvo konsultuotasi pagal 3 punktą.

8. Agentūra per tris mėnesius nuo suderinto sprendimo gavimo pagal 6 punktą dienos parengia nuomonę dėl **suderinto** sprendimo elementų, atsižvelgdama į visus galimus prieštaravimus, ir pateikia ją visoms atitinkamoms kompetentingoms institucijoms, 6 **punkte nurodytoms kompetentingoms institucijoms** ir Komisijai.
9. Gavusi Agentūros pagal 8 punktą parengtą nuomonę, Komisija per keturis mėnesius gali priimti sprendimą, kuriuo reikalaujama padaryti **suderinto** sprendimo pakeitimų. **Toks Komisijos sprendimas priimamas atsižvelgiant į 5 punkte pateiktus kriterijus, priešastis, dėl kurių atitinkamos institucijos priėmė sprendimą, ir Agentūros nuomonę. Atitinkamos kompetentingos institucijos patenkina Komisijos reikalavimą per keturias savaites iš dalies pakeisdamos savo sprendimą.**
- Jei per pirmiau nurodytą keturių mėnesių laikotarpį Komisija nesiima veiksmų, laikoma, kad ji nepareiškė prieštaravimų dėl atitinkamų kompetentingų institucijų sprendimo.**

10. Jeigu atitinkamos kompetentingos institucijos negalėjo priimti *suderinto* sprendimo per 5 punkte nustatytą terminą *arba jeigu atitinkamos reguliavimo institucijos negalėjo susitarti dėl sąnaudų paskirstymo per 4 punkte nustatytą terminą*, atitinkamos kompetentingos institucijos apie tai informuoja Agentūrą ir Komisiją *ne vėliau kaip* termino pabaigos dieną. *Komisija* per *keturis* mėnesius nuo tos informacijos gavimo dienos, *atlikusi galimas konsultacijas su* Agentūra, priima *sprendimą* dėl 5 punkte išvardytų *suderinto* sprendimo elementų, *išskyrus tarpvalstybinį sąnaudų paskirstymą*, ir pateikia tą *sprendimą* atitinkamoms kompetentingoms institucijoms ir *Agentūrai*.

- 11.** *Jeigu pagal Komisijos sprendimą priimtą remiantis šio priedo 10 punktu reikia užtikrinti dvikrypčio transportavimo pajėgumus, Agentūra pagal šio reglamento 5 straipsnio 7 dalį per tris mėnesius nuo Komisijos sprendimo gavimo dienos priima sprendimą dėl tarpvalstybinio sąnaudų paskirstymo. Prieš priimdama tokį sprendimą Agentūra konsultuojasi su atitinkamomis reguliavimo institucijomis ir perdavimo sistemos operatoriais. Trijų mėnesių laikotarpis gali būti pratęstas papildomu dviejų mėnesių laikotarpiu, kai Agentūra turi prašyti pateikti papildomos informacijos. Papildomas laikotarpis prasideda kitą dieną po visos informacijos gavimo.*
- 12.** Komisija, Agentūra, kompetentingos institucijos, nacionalinės reguliavimo institucijos ir perdavimo sistemos operatoriai saugo neskelbtinos komercinės informacijos konfidencialumą.
- 13.** Pareigos užtikrinti dvikrypčio transportavimo pajėgumus *išimty*s, suteiktos pagal Reglamentą (ES) Nr. 994/2010 tebegalioja, išskyrus atvejus, kai **Komisija arba kita atitinkama valstybė narė pareikalauja atlikti peržiūrą** arba jų galiojimas pasibaigia.

IV PRIEDAS

Bendro rizikos vertinimo šablonas

Dokumentas pagal toliau pateiktą šabloną rengiamas ta **kalba, dėl kurios susitaria rizikos grupė**.

BENDROJI INFORMACIJA

- **Rizikos grupės** valstybės narės
- Už rizikos vertinimo rengimą atsakingos kompetentingos institucijos pavadinimas¹⁹

1. SISTEMOS APIBŪDINIMAS

1.1. Trumpai **apibūdinkite rizikos grupės** dujų sistemą, apimančią:

- a) pagrindinius dujų suvartojimo rodiklius²⁰: metinis galutinis dujų suvartojimas (mlrd. m³) ir suskirstymas pagal vartotojų tipą²¹, didžiausias poreikis (bendras ir suskirstytas pagal vartotojų kategoriją, mln. m³ per parą).

¹⁹ Jei kuri nors kompetentinga institucija šią užduotį delegavo atlikti kitam subjektui (-ams), nurodykite subjekto (-ų), atsakingo (-ų) už rizikos vertinimo rengimą jos vardu, pavadinimą (-us).

²⁰ Pirmajame vertinime pateikite paskutinių dvejų metų duomenis. Atnaujintuose planuose pateikite paskutinių 4 metų duomenis.

²¹ Įskaitant pramoninius vartotojus, elektros energijos gamybą, centralizuotą šilumos tiekimą, namų ūkio vartotojus ir paslaugas ir kitus vartotojus (prašom nurodyti, kokie vartotojai priskirti prie pastarojo tipo). Taip pat nurodykite saugomų vartotojų suvartojamą kiekį.

- b) dujų sistemos veikimą ***rizikos grupėje apibūdinimą***: pagrindinius srautus (įleidimo / išleidimo / tranzito), regiono ir kiekvienos valstybės narės įleidimo / išleidimo taško infrastruktūros pajėgumus, be kita ko, naudojimo koeficientą, SGD įrenginius (didžiausi paros pajėgumai, naudojimo koeficientas ir prieigos tvarka) ir t. t. ■ .
- c) dujų importo šaltinių ***suskirstymą***, kiek ***įmanoma***, pagal kilmės šalį²².
- d) ***rizikos grupei*** svarbių saugyklų vaidmenį, įskaitant tarpvalstybinę prieigą, ***apibūdinimą***:
 - i) laikymo pajėgumus (bendrus ir darbinių dujų), palyginti su šildymo sezono poreikiu;
 - ii) didžiausius paros išleidimo pajėgumus esant įvairiems pripildymo lygiams (geriausia – esant pilnomis saugykloms ir sezono pabaigos lygiams).

²² Apibūdinkite taikytą metodiką.

- e) vietos gavybos vaidmenį ***rizikos grupėje*** apibūdinimą:
 - i) gavybos ***apimtį***, palyginti su metiniu galutiniu dujų suvartojimu;
 - ii) didžiausius paros gavybos pajėgumus.
- f) dujų vaidmens elektros energijos gamyboje apibūdinimą (pvz., svarba, rezervo atsinaujinančiųjų išteklių energijai vaidmuo), įskaitant dujomis kūrenamų elektros energijos gamybos įrenginių pajėgumus (bendrą (MWe) ir procentinę bendro elektros energijos gamybos pajėgumų dalį) ir bendrą šilumos ir elektros energijos gamybą (bendrą (MWe) ir procentinę bendro elektros energijos gamybos pajėgumų dalį).

I

2. INFRASTRUKTŪROS STANDARTAS (5 STRAIPSNIS)

Apibūdinkite skaičiavimus pagal N – 1 formulę (-es) regiono lygmeniu, taikomą (-us) rizikos grupei, jeigu taip susitarta su rizikos grupės kompetentingomis institucijomis, ir esamus dvikrypčio transportavimo pajėgumus tokiu būdu:

- a) N – 1 formulė
- i) ***rizikos grupės*** vienos didžiausių bendro intereso dujų infrastruktūros nustatymas;

- ii) skaičiavimas pagal $N - 1$ formulę regiono lygmeniu;
- iii) visiems $N - 1$ formulės elementams naudotų verčių apibūdinimas, įskaitant jiems apskaičiuoti panaudotas tarpines vertes (pvz., prie parametro EP_m nurodykite visų įleidimo taškų, į kuriuos atsižvelgta pagal šį parametą, pajėgumus);
- iv) $N - 1$ formulės parametų (pvz., D_{max}) skaičiavimo metodikų ir prielaidų, jeigu jos naudojamos, nurodymas (išsamius paaiškinimus pateikite prieduose).

I

- b) Dvikrypčio transportavimo pajėgumai
 - i) nurodykite sujungimo taškus, kuriuose užtikrinti dvikrypčio transportavimo pajėgumai, ir didžiausius dvikrypčio transportavimo srautų pajėgumus;
 - ii) nurodykite susitarimus, kuriais reglamentuojamas srauto priešinga kryptimi pajėgumų naudojimas (pvz., pertraukiamieji pajėgumai);
 - iii) nurodykite sujungimo taškus, kuriuose pagal 5 straipsnio 4 dalį taikoma pareigos išimtis, jos galiojimo trukmę ir kuo remiantis ji suteikta.

3. RIZIKOS RŪŠIŲ NUSTATYMAS

Apibūdinkite *didelio masto tarpvalstybinę riziką, dėl kurios buvo sudaryta grupė, ir rizikos veiksnius tam tikrais atvejais, dėl kurių ta rizika gali kilti*, jų tikimybę ir pasekmes.

Neišsamus *rizikos veiksnių, kurie turi būti įtraukti į vertinimą, tik jeigu tai taikytina atitinkamos kompetentingos institucijos manymu, sąrašas*:

a) Politiniai veiksniai

- dujų tiekimo iš trečiųjų valstybių nutraukimas dėl įvairių priežasčių,
- politiniai neramumai (kilmės šalyje arba tranzito šalyje),
- karas / pilietinis karas (kilmės šalyje arba tranzito šalyje),
- terorizmas.

b) Technologiniai veiksniai

- sprogimas / gaisrai,
- gaisrai (tam tikro įrenginio viduje),

- nuotėkiai,
 - tinkamos priežiūros stoka,
 - įrangos sutrikimas (paleidimo triktis, gedimas veikimo metu ir t. t.),
 - elektros energijos (ar kito energijos šaltinio) stygius,
 - informacinių ir ryšių technologijų sutrikimas (techninės arba programinės įrangos gedimas, interneto ryšio nutrūkimas, SCADA problemos ir t. t.),
 - kibernetinis išpuolis,
 - poveikis dėl kasybos darbų (kasimas, polių kalimas), žemės darbų ir t. t.
- c) Komerciniai / rinkos / finansiniai veiksniai
- susitarimai su trečiųjų valstybių tiekėjais,
 - komercinis ginčas,
 - dujų tiekimo saugumui svarbios infrastruktūros kontrolė priskiriama trečiųjų valstybių subjektams, todėl, be kita ko, gali kilti investicijų stygiaus, trukdymo įvairinti tiekimo šaltinius ar Sąjungos teisės nesilaikymo rizika,

- kainų svyravimas,
- investicijų stygius,
- staigus, netikėtas didžiausias dujų poreikis,
- kitų rūšių rizika, dėl kurios galimas struktūrinis veikimo nepakankamumas.

d) Socialiniai veiksniai

- streikai (įvairiuose susijusiuose sektoriuose, pvz., dujų, uostų, transporto sektoriuose ir t. t.),
- sabotžas,
- vandalizmas,
- vagystė.

e) Gamtiniai veiksniai

- žemės drebėjimai,
- nuošliaužos,

- potvyniai (dėl smarkaus lietaus, upių),
- audros (jūroje),
- griūtys,
- ekstremalios oro sąlygos,
- gaisrai (įrenginio išorėje, pvz., netoliese esančių miškų, pievų ir t. t.).

3.1. *Analizė*

- a) ***apibūdinkite didelio masto tarpvalstybinę riziką ir visus kitus*** aktualius rizikos ***veiksnius rizikos grupei***, įskaitant jų tikimybę ir poveikį, taip pat, kai tinkama, rizikos veiksnių skirtingose valstybėse narėse sąveiką ir sąsajas;
- b) apibūdinkite kriterijus, kuriais remiantis nustatyta, ar sistemai gresia didelė / nepriimtina rizika;
- c) sudarykite aktualių rizikos scenarijų sąrašą pagal rizikos šaltinius ir apibūdinkite, kaip atlikta atranka;
- d) nurodykite, kiek atsižvelgta į scenarijus, kuriuos parengė ENTSO-G.

I

4. RIZIKOS ANALIZĖ IR VERTINIMAS

Išnagrinėkite 3 punkte nurodytų aktualių rizikos scenarijų sąrašą. Į rizikos scenarijų imitavimą įtraukite esamas dujų tiekimo saugumo priemones, kaip antai, infrastruktūros standartą, apskaičiuotą taikant $N - 1$ formulę, kaip nustatyta II priedo 2 punkte, **jeigu tinkama**, ir dujų tiekimo standartą. Kiekvieno rizikos scenarijaus atveju:

- a) išsamiai apibūdinkite rizikos scenarijų, įskaitant visas prielaidas ir, jei taikytina, metodikas, kuriomis grindžiamas jų skaičiavimas;
- b) išsamiai apibūdinkite atlikto imitavimo bandymo rezultatus, įskaitant kiekybinį poveikio įvertinimą (pvz., nepristatytų dujų kiekius, socialinį ir ekonominį poveikį, poveikį centralizuotam šilumos tiekimui, poveikį elektros gamybai).

5. IŠVADOS

Apibūdinkite pagrindinius **bendro** rizikos vertinimo rezultatus, įskaitant rizikos scenarijų, dėl kurių būtina imtis tolesnių veiksmų, nustatymą.

V PRIEDAS

Nacionalinio rizikos vertinimo šablonas

BENDROJI INFORMACIJA

Už šį rizikos vertinimo rengimą atsakingos kompetentingos institucijos pavadinimas²³.

1. SISTEMOS APIBŪDINIMAS

1.1. *Pateikite trumpą suvestinį kiekvienos rizikos grupės²⁴, kurioje dalyvauja valstybė narė, regioninės dujų sistemos apibūdinimą, kuriame būtų nurodyta:*

- a) pagrindiniai dujų suvartojimo rodikliai²⁵: metinis galutinis dujų suvartojimas (mlrd. m³ ir MWh) ir suskirstymas pagal vartotojų tipą²⁶, didžiausias poreikis (bendras ir suskirstytas pagal vartotojų kategoriją, mln. m³ per parą);*

²³ *Jei kompetentinga institucija šią užduotį delegavo atlikti kitam subjektui (-ams), nurodykite subjekto (-ų), atsakingo (-ų) už rizikos vertinimo rengimą jos vardu, pavadinimą (-us).*

²⁴ *Siekiant paprastumo informaciją, jei įmanoma, pateikite aukščiausiu rizikos grupių lygmeniu ir prireikus išsamią informaciją apibendrinkite.*

²⁵ *Pirmajame vertinime pateikite paskutinių dvejų metų duomenis. Atnaujintuose planuose pateikite paskutinių 4 metų duomenis.*

²⁶ *Įskaitant pramoninius vartotojus, elektros energijos gamybą, centralizuotą šilumos tiekimą, namų ūkio vartotojus ir paslaugas ir kitus vartotojus (nurodykite, kokie vartotojai priskirti prie pastarojo tipo). Taip pat nurodykite saugomų vartotojų suvartojamą kiekį.*

- b) *dujų sistemos (-ų) veikimo atitinkamose rizikos grupėse apibūdinimas: pagrindiniai srautai (įleidimo / išleidimo / tranzito), rizikos grupių regiono (-ų) ir kiekvienos valstybės narės įleidimo / išleidimo taško infrastruktūros pajėgumas, be kita ko, naudojimo koeficientas, SGD įrenginiai (didžiausi paros pajėgumai, naudojimo koeficientas ir prieigos tvarka) ir t. t.;*
- c) *dujų importo šaltinių suskirstymas, kiek įmanoma, pagal kilmės šalį²⁷;*
- d) *rizikos grupei svarbių saugyklų vaidmens, įskaitant tarpvalstybinę prieigą, apibūdinimas:*
 - i) *laikymo pajėgumai (bendri ir darbinių dujų), palyginti su šildymo sezono poreikiu;*
 - ii) *didžiausi paros išleidimo pajėgumai esant įvairiems pripildymo lygiams (geriausia – esant pilnomis saugykloms ir sezono pabaigos lygiams);*
- e) *vietos gavybos vaidmens rizikos grupėje (-ėse) apibūdinimas:*
 - i) *gavybos apimtis, palyginti su metiniu galutiniu dujų suvartojimu;*
 - ii) *didžiausi paros gavybos pajėgumai ir apibūdinimas, kaip juo galima patenkinti didžiausio suvartojimo per parą poreikį;*

²⁷ *Apibūdinkite taikytą metodiką.*

- f) dujų vaidmens elektros energijos gamyboje apibūdinimas (pvz., svarba, rezervo atsinaujinančiųjų išteklių energijai vaidmuo), įskaitant dujomis kūrenamų elektros energijos gamybos įrenginių pajėgumus (bendrą (MWe) ir procentinę bendrų elektros energijos gamybos pajėgumų dalį) ir bendrą šilumos ir elektros energijos gamybą (bendrą (MWe) ir procentinę bendrų elektros energijos gamybos pajėgumų dalį).*

1.2. Trumpai apibūdinkite valstybės narės dujų sistemą, apimančią:

- a) pagrindinius dujų suvartojimo rodiklius: metinis galutinis dujų suvartojimas (mlrd. m³) ir suskirstymas pagal vartotojų tipą, didžiausias poreikis (mln. m³ per parą);*
- b) dujų sistemos veikimo nacionaliniu lygmeniu, įskaitant infrastruktūrą (tiek, kiek neapima 1.1 punkto b papunktis), apibūdinimą. Jei taikytina, įtraukite L dujų sistemą;*
- c) pagrindinės infrastruktūros, kuri svarbi dujų tiekimo saugumui, nustatymą;*
- d) dujų importo šaltinių suskirstymą, kiek įmanoma, nacionaliniu lygmeniu pagal kilmės šalį;*

- e) *dujų laikymo vaidmens apibūdinimą ir nurodykite:*
- i) *laikymo pajėgumus (bendrus ir darbinių dujų), palyginti su šildymo sezono poreikiu;*
 - ii) *didžiausius paros išleidimo pajėgumus esant įvairiems pripildymo lygiams (geriausia – esant pilnomis saugykloms ir sezono pabaigos lygiams);*
- f) *vietos gavybos vaidmenį apibūdinimą ir nurodykite:*
- i) *gavybos apimtį, palyginti su metiniu galutiniu dujų suvartojimu;*
 - ii) *didžiausius paros gavybos pajėgumus;*
- g) *dujų vaidmens elektros energijos gamyboje apibūdinimą (pvz., svarba, rezervo atsinaujinančiųjų išteklių energijai vaidmuo), įskaitant dujomis kūrenamų elektros energijos gamybos įrenginių pajėgumus (bendrą (MWe) ir procentinę bendrą elektros energijos gamybos pajėgumų dalį) ir bendrą šilumos ir elektros energijos gamybą (bendrą (MWe) ir procentinę bendro elektros energijos gamybos pajėgumų dalį).*

2. *INFRASTRUKTŪROS STANDARTAS (5 STRAIPSNIS)*

Apibūdinkite, kaip užtikrinama atitiktis infrastruktūros standartui, įskaitant pagrindines $N - 1$ formulėje naudojamas vertes ir alternatyvias atitikties užtikrinimo galimybes (su tiesiogiai sujungtomis valstybėmis narėmis, taikant poreikio valdymo priemones) ir esamus dvikrypčio transportavimo pajėgumus, tokiu būdu:

a) $N - 1$ formulė

- i) vienos didžiausios dujų infrastruktūros nustatymas;*
- ii) skaičiavimas pagal $N - 1$ formulę nacionaliniu lygmeniu;*
- iii) visiems $N - 1$ formulės elementams naudotų verčių apibūdinimas, įskaitant jiems apskaičiuoti panaudotas tarpines vertes (pvz., prie parametro EP_m nurodykite visų įleidimo taškų, į kuriuos atsižvelgta pagal šį parametą, pajėgumus);*
- iv) $N - 1$ formulės parametų (pvz., D_{max}) skaičiavimo metodikų, jeigu jos naudojamos, nurodymas (išsamius paaiškinimus pateikite prieduose);*

- v) *N – 1 formulės apskaičiavimo rezultatų, gautų darant prielaidą, kad saugyklose laikomų dujų kiekis sudaro 30 % ir 100 % jų maksimalaus darbinio tūrio, paaiškinimas;*
- vi) *pagrindinių N – 1 formulės taikymo imitavimo naudojant hidraulinį modelį rezultatų paaiškinimas;*
- vii) *jei taip yra nusprendusi valstybė narė, skaičiavimas pagal N – 1 formulę taikant poreikio valdymo priemones:*
 - *skaičiavimas pagal N – 1 formulę laikantis II priedo 2 punkto,*
 - *visiems N – 1 formulės elementams naudotų verčių apibūdinimas, įskaitant jų skaičiavime panaudotus tarpinius skaičius (jei skiriasi nuo skaičių, nurodytų 2 punkto a papunkčio iii punkte),*
 - *nurodykite N – 1 formulės parametrų (pvz., D_{max}) skaičiavimo metodikas, jeigu jas naudojote (išsamius paaiškinimus pateikite prieduose),*
 - *paaiškinkite priimtas / numatytas priimti rinka grindžiamas poreikio valdymo priemones, kuriomis siekiama kompensuoti dujų tiekimo sutrikimus, ir numatomą jų poveikį (D_{eff}),*

viii) *jei taip sutarta su atitinkamai (-oms) rizikos grupei (-ėms) priklausančių valstybių narių kompetentingomis institucijomis arba su tiesiogiai sujungtomis valstybėmis narėmis, bendras (-i) $N - 1$ formulės apskaičiavimas (-ai):*

- *skaičiavimas pagal $N - 1$ formulę laikantis II priedo 5 punkto,*
- *visiems $N - 1$ formulės elementams naudotų verčių apibūdinimas, įskaitant jų skaičiavime panaudotas tarpines vertes (jei skiriasi nuo skaičių, nurodytų 2 punkto a papunkčio iii dalyje),*
- *$N - 1$ formulės parametrų (pvz., D_{max}) skaičiavimo metodikas ir prielaidas, jeigu jos naudojamos, nurodymas (išsamius paaiškinimus pateikite prieduose),*
- *paaiškinkite, kaip susitarta užtikrinti, kad būtų laikomasi $N - 1$ formulės.*

b) *Dvikrypčio transportavimo pajėgumai:*

i) *nurodykite sujungimo taškus, kuriuose užtikrinti dvikrypčio transportavimo pajėgumai, ir didžiausius dvikrypčio transportavimo srautų pajėgumus;*

- ii) *nurodykite susitarimus, kuriais reglamentuojamas srauto priešinga kryptimi pajėgumų naudojimas (pvz., pertraukiamieji pajėgumai);*
- iii) *nurodykite sujungimo taškus, kuriuose pagal 5 straipsnio 4 dalį taikoma pareigos išimtis, jos galiojimo trukmę ir kuo remiantis ji suteikta.*

3. *RIZIKOS RŪŠIŲ NUSTATYMAS*

Apibūdinkite rizikos veiksnius, kurie galėtų daryti neigiamą poveikį dujų tiekimo saugumui valstybėje narėje, jų tikimybę ir padarinius.

Neišsamus rizikos veiksnių, kurie turi būti įtraukti į vertinimą, tik jeigu taikytina kompetentingos institucijos manymu, sąrašas:

a) Politiniai veiksniai

- *dujų tiekimo iš trečiųjų valstybių nutraukimas dėl įvairių priežasčių,*
- *politiniai neramumai (kilmės šalyje arba tranzito šalyje),*
- *karas / pilietinis karas (kilmės šalyje arba tranzito šalyje),*
- *terorizmas.*

b) Technologiniai veiksniai:

- *sprogimas / gaisrai,*
- *gaisrai (tam tikro įrenginio viduje),*
- *nuotėkiai,*
- *tinkamos priežiūros stoka,*
- *įrangos sutrikimas (paleidimo triktis, gedimas veikimo metu ir t. t.),*
- *elektros energijos (ar kito energijos šaltinio) stygius,*
- *informacinių ir ryšių technologijų sutrikimas (techninės arba programinės įrangos gedimas, interneto ryšio nutrūkimas, SCADA problemos ir t. t.),*
- *kibernetinis išpuolis,*
- *poveikis dėl kasybos darbų (kasimas, polių kalimas), žemės darbų ir t. t.*

c) Komerciniai / rinkos / finansiniai veiksniai:

- *susitarimai su trečiųjų valstybių tiekėjais,*
- *komercinis ginčas,*
- *tiekimo saugumui svarbios infrastruktūros kontrolė priklauso trečiųjų valstybių subjektams, todėl, be kita ko, gali kilti investicijų stygiaus, trukdymo įvairinti tiekimo šaltinius ar Sąjungos teisės nesilaikymo rizika,*
- *kainų svyravimas,*
- *investicijų stygius,*
- *staigus, netikėtas didžiausias dujų poreikis,*
- *kitų rūšių rizika, dėl kurios galimas struktūrinis veikimo nepakankamumas;*

d) Socialiniai veiksniai:

- *streikai (įvairiuose susijusiuose sektoriuose, pvz., dujų, uostų, transporto sektoriuose ir t. t.),*
- *sabotažas,*
- *vandalizmas,*
- *vagystė;*

e) Gamtiniai veiksniai:

- *žemės drebėjimai,*
- *nuošliaužos,*
- *potvyniai (dėl smarkaus lietaus, upių),*
- *audros (jūroje),*
- *griūtys,*
- *ekstremalios oro sąlygos,*
- *gaisrai (įrenginio išorėje, pvz., netoliese esančių miškų, pievų ir t. t.),*

3.1. Analizė:

- a) nurodykite valstybei narei aktualius rizikos veiksnius, įskaitant jų tikimybę ir poveikį;*
- b) apibūdinkite kriterijus, kuriais remiantis nustatyta, ar sistemai gresia didelė / nepriimtina rizika;*
- c) sudarykite aktualių rizikos scenarijų sąrašą pagal rizikos veiksnius ir jų tikimybę ir apibūdinkite, kaip atlikta atranka.*

4. **RIZIKOS ANALIZĖ IR VERTINIMAS:**

Išnagrinėkite 3 punkte nurodytų aktualių rizikos scenarijų sąrašą. Į rizikos scenarijų imitavimą įtraukite esamas dujų tiekimo saugumo priemonės, pvz., infrastruktūros standartą, apskaičiuotą taikant $N - 1$ formulę, kaip nustatyta II priedo 2 punkte, ir dujų tiekimo standartą. Kiekvieno rizikos scenarijaus atveju:

- a) išsamiai apibūdinkite rizikos scenarijų, įskaitant visas prielaidas ir, jei taikytina, metodikas, kuriomis grindžiamas jų skaičiavimas;*
- b) išsamiai apibūdinkite atlikto imitavimo bandymo rezultatus, įskaitant kiekybinį poveikio įvertinimą (pvz., nepristatytų dujų kiekius, socialinį ir ekonominį poveikį, poveikį centralizuotam šilumos tiekimui, poveikį elektros gamybai).*

5. **IŠVADOS**

Apibūdinkite pagrindinius bendro rizikos vertinimo, kurį atliekant dalyvavo valstybės narė, rezultatus, įskaitant rizikos scenarijų, dėl kurių būtina imtis tolesnių veiksmų, nustatymą.

VI PRIEDAS

Preveninių veiksmų plano šablonas

BENDROJI INFORMACIJA

- **Rizikos grupės** valstybės narės
- Už plano rengimą atsakingos kompetentingos **institucijos** pavadinimas²⁸
- 1. SISTEMOS APIBŪDINIMAS
- 1.1. **Pateikite** trumpą **suvestinį kiekvienos rizikos grupės²⁹, kurioje dalyvauja valstybė narė**, regioninės dujų sistemos apibūdinimą, kuriame būtų nurodyta:
 - a) pagrindiniai dujų suvartojimo rodikliai³⁰: metinis galutinis dujų suvartojimas (mlrd. m³) ir suskirstymas pagal vartotojų tipą³¹, didžiausias poreikis (bendras ir suskirstytas pagal vartotojų kategoriją, mln. m³ per parą);

²⁸ Jei kuri nors kompetentinga institucija šią užduotį delegavo atlikti kitam (-iems) subjektui (-ams), nurodykite subjekto (-ų), atsakingo (-ų) už plano rengimą jos vardu, pavadinimą (-us).

²⁹ **Siekiant paprastumo pateikite informaciją, jei įmanoma, aukščiausiu rizikos grupių lygmeniu ir prireikus išsamią informaciją apibendrinkite.**

³⁰ Pirmajame plane pateikite paskutinių dvejų metų duomenis. Atnaujintuose planuose pateikite paskutinių 4 metų duomenis.

³¹ Įskaitant pramoninius vartotojus, elektros energijos gamybą, centralizuotą šilumos tiekimą, namų ūkio vartotojus ir paslaugas ir kitus vartotojus (prašom nurodyti, kokie vartotojai priskirti prie pastarojo tipo).

- b) dujų sistemos veikimo *rizikos grupėse* apibūdinimas: pagrindinius srautus (įleidimo / išleidimo / tranzito), *rizikos grupės* regiono (-ų) ir kiekvienos valstybės narės įleidimo / išleidimo taško infrastruktūros pajėgumus, be kita ko, naudojimo koeficientas, SGD įrenginiai (didžiausi paros pajėgumai, naudojimo koeficientas ir prieigos tvarka) ir t. t.;
- c) dujų importo šaltinių suskirstymas, kiek įmanoma, pagal kilmės šalį³²;
- d) regionui svarbių saugyklų vaidmens, įskaitant tarpvalstybinę prieigą, apibūdinimas:
 - i) laikymo pajėgumai (bendrus ir darbinių dujų), palyginti su šildymo sezono poreikiu;
 - ii) didžiausi paros išleidimo pajėgumai esant įvairiems pripildymo lygiams (geriausia – esant pilnomis saugykloms ir sezono pabaigos lygiams);
- e) vietos gavybos vaidmens regione apibūdinimas:
 - i) gavybos *apimtis*, palyginti su metiniu galutiniu dujų suvartojimu;
 - ii) didžiausius paros gavybos pajėgumai;

³² Apibūdinkite taikytą metodiką.

- f) dujų vaidmens elektros energijos gamyboje apibūdinimas (pvz., svarba, rezervo atsinaujinančiųjų išteklių energijai vaidmuo), įskaitant dujomis kūrenamų elektros energijos gamybos įrenginių pajėgumus (bendrą (MWe) ir procentinę bendrų elektros energijos gamybos pajėgumų dalį) ir bendrą šilumos ir elektros energijos gamybą (bendrą (MWe) ir procentinę bendrų elektros energijos gamybos pajėgumų dalį);
- g) ***energijos vartojimo efektyvumo priemonių vaidmens ir jų poveikio galutiniam metiniam dujų suvartojimui apibūdinimas.***

1.2. Trumpai ***apibūdinkite*** kiekvienos valstybės narės dujų sistemą, apimančią:

- a) pagrindinius dujų suvartojimo rodiklius: metinis galutinis dujų suvartojimas (mlrd. m³) ir suskirstymas pagal vartotojų tipą, didžiausias poreikis (mln. m³ per parą);
- b) dujų sistemos veikimo nacionaliniu lygmeniu, įskaitant infrastruktūrą (tiek, kiek neapima 1.1 punkto b papunktis); ■
- c) pagrindinės infrastruktūros, kuri svarbi tiekimo saugumui, nustatymą;
- d) dujų importo šaltinių suskirstymą, ***kiek įmanoma***, nacionaliniu lygmeniu pagal kilmės šalį;

- e) dujų laikymo vaidmenį valstybėje narėje apibūdinimą ir nurodykite:
 - i) laikymo pajėgumus (bendrus ir darbinių dujų), palyginti su šildymo sezono poreikiu;
 - ii) didžiausius paros išleidimo pajėgumus esant įvairiems pripildymo lygiams (geriausia – esant pilnomis saugykloms ir sezono pabaigos lygiams);
- f) vietos gavybos vaidmens apibūdinimą ir nurodykite:
 - i) gavybos *apimtį*, palyginti su metiniu galutiniu dujų suvartojimu;
 - ii) didžiausius paros gavybos pajėgumus;
- g) dujų vaidmens elektros energijos gamyboje apibūdinimą (pvz., svarba, rezervo atsinaujinančiųjų išteklių energijai vaidmuo), įskaitant dujomis kūrenamų elektros energijos gamybos įrenginių pajėgumus (bendrą (MWe) ir procentinę bendrų elektros energijos gamybos pajėgumų dalį) ir bendrą šilumos ir elektros energijos gamybą (bendrą (MWe) ir procentinę bendrų elektros energijos gamybos pajėgumų dalį);
- h) *energijos vartojimo efektyvumo priemonių vaidmens ir jų poveikio galutiniam metiniam dujų suvartojimui apibūdinimą.***

2. RIZIKOS VERTINIMO SANTRAUKA

Trumpai *apibūdinkite* pagal 7 straipsnį atlikto *atitinkamo bendro ir nacionalinio* rizikos vertinimo rezultatus, įskaitant:

- a) įvertintų scenarijų sąrašą ir trumpą kiekviename iš jų padarytų prielaidų apibūdinimą, taip pat nustatytas rizikos rūšis / trūkumus;
- b) pagrindines rizikos vertinimo išvadas.

3. INFRASTRUKTŪROS STANDARTAS (5 STRAIPSNIS)

Apibūdinkite, kaip užtikrinama atitiktis infrastruktūros standartui, įskaitant pagrindines N – 1 formulėje naudojamas vertes ir alternatyvias atitikties užtikrinimo galimybes (su kaimyninėmis valstybėmis narėmis, taikant poreikio valdymo priemones) ir esamus dvikrypčio transportavimo pajėgumus, tokiu būdu:

3.1. ■

a) N – 1 formulė

- i) vienos didžiausios regiono bendro intereso dujų infrastruktūros nustatymas;
- ii) skaičiavimas pagal N – 1 formulę regiono lygmeniu;
- iii) visiems N – 1 formulės elementams naudotų verčių apibūdinimas, įskaitant apskaičiavimui panaudotus tarpinius skaičius (pvz., prie parametro EP_m nurodykite visų įleidimo taškų, į kuriuos atsižvelgta pagal šį parametą, pajėgumus);
- iv) N – 1 formulės parametų (pvz., D_{max}) skaičiavimo metodikų ir prielaidų, jei jos buvo naudojamos, nurodymas (išsamius paaiškinimus pateikite prieduose).

3.2. Nacionalinis lygmuo

a) N – 1 formulė

- i) vienos didžiausios dujų infrastruktūros nustatymas;
- ii) skaičiavimas pagal N – 1 formulę nacionaliniu lygmeniu;
- iii) visiems N – 1 formulės elementams naudotų verčių apibūdinimas, įskaitant jiems apskaičiuoti panaudotas tarpines vertes (pvz., prie parametro EP_m nurodykite visų įleidimo taškų, į kuriuos atsižvelgta pagal šį parametą, pajėgumus);

- iv) nurodykite $N - 1$ formulės parametrų (pvz., $D_{\max}$) skaičiavimo metodikas, jeigu jas naudojote (išsamius paaiškinimus pateikite prieduose);
- v) jei taip yra nusprendusi valstybė narė, skaičiavimas pagal $N - 1$ formulę taikant poreikio valdymo priemones:
- skaičiavimas pagal $N - 1$ formulę laikantis II priedo 2 punkto;
 - visiems $N - 1$ formulės elementams naudotų verčių apibūdinimas, įskaitant jų skaičiavime panaudotus tarpinius skaičius (jei skiriasi nuo skaičių, nurodytų *šio priedo* 3 punkto a papunkčio iii dalyje);
 - nurodykite $N - 1$ formulės parametrų (pvz., $D_{\max}$) skaičiavimo metodikas, jeigu jas naudojote (išsamius paaiškinimus pateikite prieduose);
 - paaiškinkite priimtas / numatytas priimti rinkta grindžiamas poreikio valdymo priemones, kuriomis siekiama kompensuoti dujų tiekimo sutrikimus, ir numatomą jų poveikį (D_{eff});
- vi) jei taip sutarta *su atitinkamai (-oms) rizikos grupei (-ėms)* priklausančių valstybių narių kompetentingomis institucijomis *arba su tiesiogiai sujungtomis* valstybėmis narėmis, bendras (-i) $N - 1$ formulės apskaičiavimas *(-ai)*:
- skaičiavimas pagal $N - 1$ formulę laikantis II priedo 5 punkto;

- visiems $N - 1$ formulės elementams naudotų verčių apibūdinimas, įskaitant jų skaičiavime panaudotas tarpines vertes (jei skiriasi nuo skaičių, nurodytų *šio priedo 3* punkto a papunkčio iii dalyje);
- $N - 1$ formulės parametrų (pvz., $D_{\max}$) skaičiavimo metodikas ir prielaidas jeigu jos naudojamos, nurodymas (išsamius paaiškinimus pateikite prieduose);
- paaiškinkite, kaip susitarta užtikrinti, kad būtų laikomasi $N - 1$ formulės.

b) Dvikrypčio transportavimo pajėgumai

- i) nurodykite sujungimo taškus, kuriuose užtikrinti dvikrypčio transportavimo pajėgumai, ir didžiausius dvikrypčio transportavimo srautų pajėgumus;
- ii) nurodykite susitarimus, kuriais reglamentuojamas srauto priešinga kryptimi pajėgumų naudojimas (pvz., pertraukiamieji pajėgumai);
- iii) nurodykite sujungimo taškus, kuriuose pagal 5 straipsnio 4 dalį taikoma pareigos išimtis, jos galiojimo trukmę ir kuo remiantis ji suteikta.

4. ATITIKTIS TIEKIMO STANDARTUI (6 STRAIPSNIS)

Apibūdinkite, kokios priemonės priimtos siekiant atitikties tiekimo standartui, taip pat visiems sugriežtintiems tiekimo standartams ar papildomoms pareigoms, nustatytoms siekiant užtikrinti dujų tiekimo saugumą:

- a) Taikoma saugomų vartotojų apibrėžtis, įskaitant apimamas vartotojų kategorijas ir jų metinį dujų suvartojimą (pagal kategoriją, grynoji vertė ir procentinė nacionalinio galutinio metinio dujų suvartojimo dalis),
- b) Dujų kiekiai, kurių reikia siekiant atitikties tiekimo standartui pagal 6 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje apibūdintus scenarijus,
- c) Pajėgumai, kurių reikia siekiant atitikties tiekimo standartui pagal 6 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje apibūdintus scenarijus,
- d) Priemonė (-s), taikoma (-os) siekiant atitikties tiekimo standartui:
 - i) priemonės (-ių) apibūdinimas;
 - ii) adresatai;
 - iii) jei yra atitikties tiekimo standartui *ex ante* stebėsenos sistema, apibūdinkite ją;

- iv) sankcijų taikymo tvarka, jei taikoma;
- v) apibūdinkite kiekvienos priemonės:
 - ekonominį poveikį, veiksmingumą ir efektyvumą;
 - priemonės poveikį aplinkai;
 - priemonių poveikį vartotojui;
- vi) jei taikomos ne rinkos priemonės (apie kiekvieną priemonę):
 - pagrįskite priemonės būtinumą (t. y. kodėl tiekimo saugumo negalima užtikrinti taikant vien rinkos priemones);
 - pagrįskite priemonės proporcingumą (t. y. kodėl ne rinkos priemonė yra mažiausiai ribojanti priemonė numatomam poveikiui pasiekti);
 - pateikite analizę, koks tokios priemonės poveikis:
 - 1) kitos valstybės narės tiekimo saugumui;
 - 2) nacionalinei rinkai;
 - 3) vidaus rinkai;

- vii) kai priemonės nustatomos ... [OL: prašom įrašyti šio reglamento įsigaliojimo datą] arba po tos datos, pateikite *trumpą* priemonės (-ių) *poveikio vertinimo*, atlikto pagal 9 straipsnio 4 dalį, santrauką *arba* nuorodą į viešai paskelbtą tokį vertinimą.
- e) Jei taikytina, apibūdinkite visus sugriežtintus tiekimo standartus arba papildomas pareigas, nustatytas siekiant užtikrinti dujų tiekimo saugumą:
- i) priemonės (-ių) apibūdinimas;
- I**
- ii) priemonės reikalavimų sumažinimo iki įprastų verčių dėl solidarumo ir pagal 13 straipsnį mechanizmas;
- iii) *jei taikytina, apibūdinkite visus naujus po šio reglamento įsigaliojimo priimtus sugriežtintus tiekimo standartus arba papildomas pareigas, nustatytas ... [OL: prašom įrašyti šio reglamento įsigaliojimo datą] arba po tos datos, siekiant užtikrinti dujų tiekimo saugumą;*
- iv) adresatai;
- v) susiję dujų kiekiai ir pajėgumai;
- vi) nurodykite, kaip ta priemonė atitinka 6 straipsnio 2 dalyje nustatytas sąlygas.

5. PREVENCINĖS PRIEMONĖS

Apibūdinkite taikomas ar numatomas priimti prevencines priemones:

- a) Pagal kiekvieną rizikos vertinime nustatytos rizikos rūšį apibūdinkite kiekvieną priimtą prevencinę priemonę, be kita ko, nurodydami:
 - i) jos nacionalinį arba regioninį aspektą;
 - ii) jos ekonominį poveikį, veiksmingumą ir efektyvumą;
 -
 - iii) jos poveikį vartotojams.

Atitinkamais atvejais nurodykite:

- jungiamųjų vamzdyno tarp kaimyninių valstybių narių gerinimo priemonės;
- dujų tiekimo maršrutų ir šaltinių įvairinimo priemonės;

- priemonės, kuriomis siekiama apsaugoti tiekimo saugumui svarbią pagrindinę infrastruktūrą, kiek tai susiję su trečiųjų valstybių subjektų vykdoma kontrole (įskaitant, kai tinkama, bendruosius arba konkrečioms sektoriams taikomus teisės aktus dėl investicijų patikros, specialias tam tikrų akcininkų teises ir t. t.).
- b) Apibūdinkite kitas priemones, kurios priimtose dėl su rizikos vertinimu nesusijusių priežasčių, bet kurios daro teigiamą poveikį *atitinkamos (-ų) rizikos grupės (-ių)* valstybių narių tiekimo saugumui.
- c) Jei taikomos ne rinkos priemonės (apie kiekvieną priemonę):
 - i) pagrįskite priemonės būtinumą (t. y. kodėl tiekimo saugumo negalima užtikrinti taikant vien rinkos priemones);
 - ii) pagrįskite priemonės proporcingumą (t. y. kodėl ne rinkos priemonė yra mažiausiai ribojanti priemonė numatomam poveikiui pasiekti);
 - iii) pateikite analizę, koks tokios priemonės poveikis:
 - pagrįskite priemonės būtinumą (t. y. kodėl tiekimo saugumo negalima užtikrinti taikant vien rinkos priemones);

- pagrįskite priemonės proporcingumą (t. y. kodėl ne rinkos priemonė yra mažiausiai ribojanti priemonė numatomam poveikiui pasiekti);
- pateikite analizę, koks tokios priemonės poveikis:
 - 1) kitos valstybės narės tiekimo saugumui;
 - 2) nacionalinei rinkai;
 - 3) vidaus rinkai;
 - 4) paaiškinkite, kiek atsižvelgta į efektyvumo priemones, įskaitant poreikio valdymo priemones, siekiant padidinti tiekimo saugumą;
 - 5) paaiškinkite, kiek atsižvelgta į atsinaujinančiuosius energijos išteklius siekiant padidinti tiekimo saugumą.

6. KITOS PRIEMONĖS IR PAREIGOS (PVZ., DĖL SAUGAUS SISTEMOS EKSPLOATAVIMO)

Apibūdinkite kitas gamtinių dujų įmonėms ir kitoms susijusioms įstaigoms nustatytas priemones ir pareigas, kurios gali daryti poveikį dujų tiekimo saugumui, kaip antai, saugaus sistemos eksploatavimo pareigos, be kita ko, kam ta pareiga būtų taikoma ir kokius dujų kiekius apimtų. Tiksliai paaiškinkite, kada ir kaip būtų taikomos tos priemonės.

7. INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAI

- a) Apibūdinkite būsimus infrastruktūros projektus, įskaitant bendro intereso projektus *atitinkamose rizikos grupėse*, nurodydami numatomą jų diegimo laiką, pajėgumus ir numatomą poveikį dujų tiekimo saugumui *rizikos grupėje*.
- b) Nurodykite, kaip rengiant infrastruktūros projektus atsižvelgta į visos Sąjungos dešimties metų tinklo plėtros planą, kurį pagal Reglamento (EB) Nr. 715/2009 8 straipsnio 10 dalį parengė ENTSO-G.

8. SU DUJŲ TIEKIMO SAUGUMU SUSIJUSIOS VIEŠŲJŲ PASLAUGŲ PAREIGOS

Nurodykite galiojančias su tiekimo saugumu susijusias viešųjų paslaugų pareigas ir trumpai jas apibūdinkite (išsamesnę informaciją pateikite prieduose). Tiksliai paaiškinkite, kas ir kaip privalo laikytis tokių pareigų. Jei taikoma, apibūdinkite, kaip ir kada tos viešųjų paslaugų pareigos būtų pradėtos vykdyti.

9. KONSULTACIJOS SU SUINTERESUOTAISIAIS SUBJEKTAIS

Remdamiesi šio reglamento 8 straipsnio 2 dalimi, apibūdinkite taikytą konsultavimosi mechanizmą ir konsultacijų, atliktų rengiant planą ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planą, rezultatus, gautus konsultuojantis su:

- a) dujų įmonėmis;
- b) atitinkamomis organizacijomis, atstovaujančiomis namų ūkių interesams;
- c) atitinkamomis organizacijomis, atstovaujančiomis pramoninių dujų vartotojų, įskaitant elektros energijos gamintojus, interesams;
- d) nacionaline reguliavimo institucija.

10. REGIONINIS ASPEKTAS

Nurodykite visas nacionalines aplinkybes ir priemones, kurios yra svarbios tiekimo saugumui, bet nenurodytos pirmesniuose plano skirsniuose.

Nurodykite, kaip buvo atsižvelgta į galimas pastabas, gautas po 8 straipsnio 2 dalyje apibūdintų konsultacijų.

11.1. $N - 1$ formulės apskaičiavimas rizikos grupės lygmeniu, jei taip susitarė rizikos grupės kompetentingos institucijos

$N - 1$ formulė

- a) rizikos grupės vienos didžiausios bendro intereso dujų infrastruktūros nustatymas;*
- b) skaičiavimas pagal $N - 1$ formulę rizikos grupės lygmeniu;*
- c) visiems $N - 1$ formulės elementams naudotų verčių apibūdinimas, įskaitant apskaičiavimui panaudotus tarpinius skaičius (pvz., prie parametro EP_m nurodykite visų įleidimo taškų, į kuriuos atsižvelgta jį nustatant, pajėgumus);*
- d) $N - 1$ formulės parametrų (pvz., D_{max}) skaičiavimo metodikas ir prielaidas, jeigu jos naudojamos, nurodymas (išsamius paaiškinimus pateikite prieduose).*

11.2. Parengti bendradarbiavimo mechanizmai

Apibūdinkite atitinkamų rizikos grupių valstybių narių bendradarbiavimo mechanizmus, įskaitant mechanizmus tarpvalstybinėms priemonėms, pateiktoms prevencinių veiksmų plane ir ekstremaliųjų situacijų valdymo plane, parengti.

Apibūdinkite bendradarbiavimo su kitomis valstybėmis narėmis rengiant ir priimant 13 straipsnio taikymui būtinas nuostatas mechanizmus.

11.3. Prevencinės priemonės

Apibūdinkite prevencines priemones, taikomas ar numatomas priimti rizikos grupėje arba dėl regioninių susitarimų:

- a) Apibūdinkite pagal kiekvieną rizikos vertinime nustatytos rizikos rūšį priimtą kiekvieną prevencinę priemonę, be kita ko, nurodydami:*
 - i) jos poveikį rizikos grupės valstybėse narėse;*
 - ii) jos ekonominį poveikį, veiksmingumą ir efektyvumą;*
 - iii) jos poveikį aplinkai;*

iv) jos poveikį vartotojams.

Atitinkamais atvejais nurodykite:

- jungiamųjų vamzdinių tarp kaimyninių valstybių narių gerinimo priemonės;*
- dujų tiekimo maršrutų ir šaltinių įvairinimo priemonės;*
- priemonės, kuriomis siekiama apsaugoti tiekimo saugumui svarbią pagrindinę infrastruktūrą, kiek tai susiję su trečiųjų valstybių subjektų vykdoma kontrole (įskaitant, kai tinkama, bendruosius arba konkrečioms sektoriams taikomus teisės aktus dėl investicijų patikros, specialias tam tikrų akcininkų teises ir t. t.).*

b) Apibūdinkite kitas priemones, kurios priimtose dėl su rizikos vertinimu nesusijusių priežasčių, bet kurios daro teigiamą poveikį rizikos grupės tiekimo saugumui.

c) Jei taikomos ne rinkos priemonės (apie kiekvieną priemonę):

i) pagrįskite priemonės būtinumą (t. y. kodėl tiekimo saugumo negalima užtikrinti taikant vien rinkos priemones);

- ii) *pagrįskite priemonės proporcingumą (t. y. kodėl ne rinkos priemonė yra mažiausiai ribojanti priemonė numatomam poveikiui pasiekti);*
- iii) *pateikite analizę, koks tokios priemonės poveikis:*
- *pagrįskite priemonės būtinumą (t. y. kodėl tiekimo saugumo negalima užtikrinti taikant vien rinkos priemones);*
 - *pagrįskite priemonės proporcingumą (t. y. kodėl ne rinkos priemonė yra mažiausiai ribojanti priemonė numatomam poveikiui pasiekti);*
 - *pateikite analizę, koks tokios priemonės poveikis:*
 - 1) *kitos valstybės narės tiekimo saugumui;*
 - 2) *nacionalinei rinkai;*
 - 3) *vidaus rinkai.*
- d) *paaiškinkite, kiek atsižvelgta į efektyvumo priemones, įskaitant poreikio valdymo priemones, siekiant padidinti tiekimo saugumą.*
- e) *paaiškinkite, kiek atsižvelgta į atsinaujinančiuosius energijos išteklius siekiant padidinti tiekimo saugumą.*

VII PRIEDAS

Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano šablonas

BENDROJI INFORMACIJA

Už šio plano rengimą *atsakingos* kompetentingos *institucijos* pavadinimas³³

1. KRIZĖS LYGIŲ NUSTATYMAS

- a) nurodykite už kiekvieno krizės lygio paskelbimą atsakingą įstaigą ir kokių procedūrų reikia laikytis kiekvieno tokio paskelbimo atveju.
- b) nurodykite rodiklius arba parametrus (jei tokių esama), pagal kuriuos nustatoma, ar dėl incidento labai pablogės tiekimo padėtis, ir sprendžiama dėl tam tikro krizės lygio paskelbimo.

2. PRIEMONĖS, KURIŲ REIKIA IMTIS KIEKVIENO KRIZĖS LYGIO ATVEJU³⁴

2.1. Ankstyvasis perspėjimas

- a) Apibūdinkite šiame etape taikytinas priemones, apie kiekvieną priemonę nurodydami:
 - i) trumpą priemonės apibūdinimą ir pagrindinius dalyvius;

³³ Jei kuri nors kompetentinga institucija šią užduotį delegavo atlikti kitam (-iems) subjektui (-ams), prašom nurodyti subjekto (-ų), atsakingo (-ų) už šio plano rengimą, pavadinimą (-us).

³⁴ Nurodykite regionines ir nacionalines priemones.

- ii) jei taikoma – apibūdinkite kokios procedūros reikia laikytis;
- iii) numatomą priemonės indėlį šalinant incidento poveikį arba iš anksto jam rengiantis;
- iv) apibūdinkite informacijos, kuria keitėsi dalyviai, srautus.

2.2. Pavojaus lygis

- a) Apibūdinkite šiame etape taikytinas priemones, apie kiekvieną priemonę nurodydami:
 - i) trumpą priemonės apibūdinimą ir pagrindinius dalyvius;
 - ii) jei taikoma – apibūdinkite, kokios procedūros reikia laikytis;
 - iii) numatomą priemonės indėlį švelninant padėtį pavojaus lygio atveju;
 - iv) apibūdinkite informacijos, kuria keitėsi dalyviai, srautus.
- b) Apibūdinkite gamtinių dujų įmonėms taikomus informacijos teikimo pareigas esant pavojaus lygiui.

2.3. Ekstremaliosios situacijos lygis

- a) Parenkite iš anksto nustatytų tiekimo ir poreikio valdymo veiksmų, kurių reikia imtis, kad būtų užtikrintas dujų tiekimas susidarius ekstremaliajai situacijai, sąrašą be kita ko, nurodykite šalių, dalyvaujančių atliekant tokius veiksmus, sudarytus komercinius susitarimus ir atitinkamais atvejais kompensavimo gamtinių dujų įmonėms mechanizmus.
- b) Apibūdinkite šiame etape taikytinas rinkos priemones, apie kiekvieną priemonę nurodydami:
 - i) trumpą priemonės apibūdinimą ir pagrindinius dalyvius;
 - ii) apibūdinkite procedūrą, kurios reikia laikytis;
 - iii) nurodykite numatomą priemonės indėlį švelninant padėtį ekstremaliosios situacijos lygio atveju;
 - iv) apibūdinkite informacijos, kuria keitėsi dalyviai, šaltinius.

- c) apibūdinkite planuojamas arba įgyvendintinas ne rinkos priemonės, kurių turi būti imamasi ekstremaliosios situacijos lygio atveju, apie kiekvieną priemonę nurodydami:
- i) trumpą priemonės apibūdinimą ir pagrindinius dalyvius;
 - ii) pateikite tokios priemonės būtinumo krizei spręsti vertinimą, įskaitant priemonės panaudojimo laipsnį;
 - iii) išsamiai apibūdinkite priemonės įgyvendinimo procedūrą (pvz., kuo remiantis būtų nusprendžiama pradėti įgyvendinti šią priemonę, kas priimtų sprendimą);
 - iv) nurodykite numatomą priemonės indėlį švelninant padėtį ekstremaliosios situacijos lygio atveju, kuriuo papildomos rinkos priemonės;
 - v) įvertinkite kitus priemonės poveikio aspektus;
 - vi) pagrįskite priemonės atitikimą 11 straipsnio 6 dalyje nustatytoms sąlygoms;
 - vii) apibūdinkite informacijos, kuria keitėsi dalyviai, šrautus.
- d) apibūdinkite gamtinių dujų įmonėms taikomus informacijos teikimo pareigas.

3. SPECIALIOSIOS PRIEMONĖS DĖL ELEKTROS ENERGIJOS GAMYBOS IR CENTRALIZUOTO ŠILUMOS TIEKIMO

a) Centralizuotas šilumos tiekimas

- i) trumpai apibūdinkite tikėtiną dujų tiekimo sutrikimo poveikį centralizuoto šilumos tiekimo sektoriuje;
- ii) nurodykite priemones ir veiksmus, kurių reikia imtis siekiant sumažinti galimą dujų tiekimo sutrikimo poveikį centralizuotam šilumos tiekimui, arba nurodykite, kodėl priimti konkrečias priemones nėra tikslinga.

b) Elektros energijos, pagamintos naudojant dujas, tiekimas

- i) trumpai apibūdinkite tikėtiną dujų tiekimo sutrikimo poveikį elektros energijos sektoriuje;
- ii) nurodykite priemones ir veiksmus, kurių reikia imtis siekiant sumažinti galimą dujų tiekimo sutrikimo poveikį elektros energijos sektoriui, arba nurodykite, kodėl priimti konkrečias priemones nėra tikslinga;
- iii) nurodykite mechanizmus / galiojančias nuostatas, kuriais užtikrinamas tinkamas koordinavimas, įskaitant pagrindinių dalyvių, ypač perdavimo sistemos operatorių, dujų ir elektros energijos sektoriuose keitimąsi informacija esant skirtingiems krizės lygiams.

4. KRIZIŲ VALDYTOJAS ARBA KRIZIŲ VALDYMO GRUPĖ

Nurodykite, kas yra krizių valdytojas arba krizių valdymo grupė, ir apibrėžkite jo (jos) vaidmenį.

5. ĮVAIRIŲ DALYVIŲ FUNKCIJOS IR PAREIGOS

- a) apibūdinkite, kokias funkcijas ir pareigas, įskaitant ryšių palaikymą su kompetentingomis institucijomis ir atitinkamais atvejais su nacionaline reguliavimo institucija, kiekvieno krizės lygio atveju vykdo šie dalyviai:
- i) gamtinių dujų įmonės;
 - ii) pramoniniai vartotojai;
 - iii) atitinkami elektros energijos gamintojai.
- b) apibūdinkite kompetentingų institucijų ir įstaigų, kurioms buvo pavestos užduotys, funkcijas ir pareigas kiekvieno krizės lygio atveju.

I

6. PRIEMONĖS DĖL VARTOTOJŲ, KURIE NĖRA SAUGOMI VARTOTOJAI, NEPAGRĮSTO VARTOJIMO

Apibūdinkite taikomas priemones, kuriomis, *kiek įmanoma, nesukeliant pavojaus saugiam ir patikimam dujų sistemos eksploatavimui ar nesukuriant nesaugių situacijų* užtikrinama, kad esant ekstremaliajai situacijai vartotojai, kurie nėra saugomi vartotojai, nevartotų saugomiems vartotojams tiekiamų dujų. Nurodykite priemonės pobūdį (administracinė, techninė ir t. t.), pagrindinius dalyvius ir procedūras, kurių turi būti laikomasi.

7. EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ BANDYMAI

- a) nurodykite tikralaikio reagavimo į ekstremalias situacijas imitavimo bandymų tvarkaraštį;
- b) nurodykite dalyvius, procedūras ir konkrečius imituojamus didelio ir vidutinio poveikio scenarijus.

Atnaujintuose ekstremaliųjų situacijų valdymo planuose trumpai apibūdinkite nuo naujausio ekstremaliųjų situacijų valdymo plano pateikimo atliktus bandymus ir pagrindinius rezultatus. Nurodykite, kokios priemonės priimtose atsižvelgiant į tų bandymų rezultatus.

8. *REGIONINIS ASPEKTAS*

8.1. *Priemonės, kurių reikia imtis kiekvieno krizės lygio atveju:*

8.1.1. *Ankstyvasis perspėjimas:*

- a) apibūdinkite šiame etape taikytinas priemones, apie kiekvieną priemonę nurodydami:*
 - i) trumpą priemonės apibūdinimą ir pagrindinius dalyvius;*
 - ii) jei taikoma – apibūdinkite, kokios procedūros reikia laikytis;*
 - iii) numatomą priemonės indėlį šalinant incidento poveikį arba iš anksto jam rengiantis;*
 - iv) apibūdinkite informacijos, kuria keitėsi dalyviai, srautus.*

8.1.2. *Pavojaus lygis:*

- a) apibūdinkite šiame etape taikytinas priemones, apie kiekvieną priemonę nurodydami:*
 - i) trumpą priemonės apibūdinimą ir pagrindinius dalyvius;*

- ii) jei taikoma – apibūdinkite, kokios procedūros reikia laikytis;*
- iii) numatomą priemonės indėlį šalinant incidento poveikį arba iš anksto jam rengiantis;*
- iv) apibūdinkite informacijos, kuria keitėsi dalyviai, srautus;*
- b) apibūdinkite gamtinių dujų įmonėms taikomas informacijos teikimo pareigas esant pavojaus lygiui.*

8.1.3. Ekstremaliosios situacijos lygis:

- a) parenkite sąrašą iš anksto nustatytų tiekimo ir poreikio valdymo veiksmų, kurių reikia imtis, kad būtų užtikrintas dujų tiekimas susidarius ekstremaliajai situacijai, be kita ko, nurodykite šalių, dalyvaujančių atliekant tokius veiksmus, sudarytus komercinius susitarimus ir atitinkamais atvejais kompensavimo gamtinių dujų įmonėms mechanizmus.*
- b) apibūdinkite šiame etape taikytinas rinkos priemones, apie kiekvieną priemonę nurodydami:*
 - i) trumpą priemonės apibūdinimą ir pagrindinius dalyvius;*
 - ii) procedūrą, kurios reikia laikytis;*

- iii) *nurodykite numatomą priemonės indėlį švelninant padėtį ekstremaliosios situacijos lygio atveju;*
 - iv) *apibūdinkite informacijos, kuria keitėsi dalyviai, srautus;*
- c) *apibūdinkite planuojamas arba įgyvendintinas ne rinkos priemones, kurių turi būti imamasi ekstremaliosios situacijos lygio atveju, apie kiekvieną priemonę nurodydami:*
 - i) *trumpą priemonės apibūdinimą ir pagrindinius dalyvius;*
 - ii) *pateikite tokios priemonės būtinumo krizei spręsti vertinimą, įskaitant priemonės panaudojimo laipsnį;*
 - iii) *išsamiai apibūdinkite priemonės įgyvendinimo procedūrą (pvz., kuo remiantis būtų nusprendžiama pradėti įgyvendinti priemonę, kas priimtų sprendimą);*
 - iv) *nurodykite numatomą priemonės indėlį švelninant padėtį ekstremaliosios situacijos lygio atveju, kuriuo papildomos rinkos priemonės;*
 - v) *įvertinkite kitus priemonės poveikio aspektus;*

- vi) *pagrįskite priemonės atitiktį 11 straipsnio 6 dalyje nustatytoms sąlygoms;*
- vii) *apibūdinkite informacijos, kuria keitėsi dalyviai, šrautus.*
- d) *apibūdinkite gamtinių dujų įmonėms taikomas informacijos teikimo pareigas.*

8.2. Bendradarbiavimo mechanizmai:

- a) *apibūdinkite taikomus bendradarbiavimo kiekvienoje atitinkamoje rizikos grupėje ir tinkamo veiksmų koordinavimo užtikrinimo kiekvieno krizės lygio atveju mechanizmus. Apibūdinkite sprendimų priėmimo, siekiant tinkamai reaguoti kiekvieno krizės lygio atveju regiono lygmeniu, procedūras, jei jos nustatytos ir nebuvo apibūdintos 2 punkte;*
- b) *apibūdinkite taikomus bendradarbiavimo su kitoms rizikos grupėms nepriklausančiomis valstybėmis narėmis ir veiksmų koordinavimo kiekvieno krizės lygio atveju mechanizmus.*

8.3. Valstybių narių tarpusavio solidarumas:

- a) *apibūdinkite sudarytus tiesiogiai sujungtų valstybių narių susitarimus, kuriais užtikrinamas 13 straipsnyje nurodyto solidarumo principo taikymas;*
- b) *jei taikytina, apibūdinkite sudarytus valstybių narių, kurios yra sujungtos per trečiąją valstybę, susitarimus, kuriais užtikrinamas 13 straipsnyje nurodyto solidarumo principo taikymas.*

VIII PRIEDAS

Dujų tiekimo saugumui užtikrinti skirtų ne rinkos priemonių sąrašas

Rengdama prevencinių veiksmų planą ir ekstremalių situacijų valdymo planą kompetentinga institucija apsveria galimybę tik ekstremaliosios situacijos atveju taikyti toliau nurodytame orientaciniame ir neišsamiaame sąraše išvardytas priemones:

- a) tiekimo valdymo priemonės:
 - strateginių dujų atsargų naudojimas;
 - privalomas alternatyvaus kuro atsargų naudojimas (pvz., laikantis Tarybos direktyvos 2009/119/EB³⁵);
 - privalomas elektros energijos, pagamintos naudojant kitus šaltinius nei dujos, naudojimas;
 - privalomas dujų gavybos lygio padidinimas;
 - privalomas ėmimas iš saugyklų.

³⁵ 2009 m. rugsėjo 14 d. Tarybos direktyva 2009/119/EB, kuria valstybės narės įpareigojamos išlaikyti privalomąsias žalios naftos ir (arba) naftos produktų atsargas (OL L 265, 2009 10 9, p. 9).

b) poreikio valdymo priemonės:

- įvairūs poreikio privalomo mažinimo etapai, įskaitant:
 - privalomą kuro rūšies pakeitimą;
 - privalomą pertraukiamųjų pajėgumų sutarčių panaudojimą, kai jos nevisiškai išnaudojamos kaip rinkos priemonių dalis;
 - privalomą nuolatinių pajėgumų atsisakymą.

IX PRIEDAS

Atitikties lentelė

Reglamentas (ES) Nr. 994/2010	Šis reglamentas
1 straipsnis	1 straipsnis
2 straipsnis	2 straipsnis
3 straipsnis	3 straipsnis
6 straipsnis	5 straipsnis
8 straipsnis	6 straipsnis
9 straipsnis	7 straipsnis
4 straipsnis	8 straipsnis
5 straipsnis	9 straipsnis
10 straipsnis	10 straipsnis
10 straipsnis	11 straipsnis
11 straipsnis	12 straipsnis
—	13 straipsnis
13 straipsnis	14 straipsnis
12 straipsnis	4 straipsnis
—	15 straipsnis
—	16 straipsnis

Reglamentas (ES) Nr. 994/2010	Šis reglamentas
14 straipsnis	17 straipsnis
–	18 straipsnis
–	19 straipsnis
16 straipsnis	20 straipsnis
15 straipsnis	21 straipsnis
17 straipsnis	22 straipsnis
I priedas	II priedas
7 straipsnis	III priedas
IV priedas	I priedas
–	IV priedas
–	V priedas
–	VI priedas
–	VII priedas
II priedas	–
III priedas	VIII priedas
–	IX priedas

KOMISIJOS PAREIŠKIMAS DĖL REGLAMENTO 16 STRAIPSNIO

Komisija palankiai vertina Nuolatinių atstovų komitetui pateikto siūlomo reglamento 16 straipsnyje nurodytus bendradarbiavimo mechanizmus, nes jie yra svarbi priemonė Energijos bendrijos susitariančiųjų šalių prevencinių veiksmų ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planų suderinamumui užtikrinti.

Komisija pabrėžia, jog svarbu veiksmingai užtikrinti, kad Energijos bendrijos susitariančiosios šalys nesiimtų priemonių, kurios gali daryti neigiamą poveikį ES bei jos valstybių narių tiekimo saugumo padėčiai ir atvirkščiai.

Šiuo atžvilgiu Komisija, nedarydama poveikio 2016 m. vasario 16 d. pirminiam savo pasiūlymui, apsvaustys galimybę per tinkamą laiką pagal SESV 218 straipsnį pateikti Tarybai pasiūlymą dėl rekomendacijos dėl Energijos bendrijos steigimo sutarties pakeitimų, kad būtų nustatyta tinkama teisinė sistema ir mechanizmai, kuriais, norint užtikrinti veiksmingą teisės aktų, reglamentuojančių sustiprintą dujų tiekimo saugumą, įgyvendinimą, siekiama garantuoti, kad atitinkamos reglamento nuostatos ir kiti atitinkami energetikos srities *acquis communautaire* elementai būtų taikytini, viena vertus, ES bei jos valstybėms narėms ir, kita vertus, Energijos bendrijos susitariančiosioms šalims.
